

Algemeen Ambtsbericht Guinee

Juni 2014

Colofon

Plaats	Den Haag
Opgesteld door	Directie Consulaire Zaken en Migratiebeleid afdeling Migratie en Asiel T- 070 348 5612

Inhoudsopgave

	Colofon	2
	Inhoudsopgave	3
1	Inleiding	4
2	Landeninformatie	5
2.1	Politieke ontwikkelingen	5
2.2	Veiligheidssituatie	11
2.3	Documenten.....	15
3	Mensenrechten.....	24
3.1	Juridische context	24
3.1.1	Verdragen.....	24
3.1.2	Grondwet.....	24
3.1.3	Overige nationale wetgeving	25
3.2	Toezicht en rechtsbescherming	27
3.3	Naleving en schending	28
3.3.1	Vrijheid van meningsuiting.....	28
3.3.2	Vrijheid van vereniging en vergadering	31
3.3.3	Vrijheid van godsdienst en overtuiging.....	31
3.3.4	Bewegingsvrijheid	32
3.3.5	Rechtsgang	32
3.3.6	Arrestaties, bewaring en detentie.....	34
3.3.7	Verdwijning.....	38
3.3.8	Mishandeling en foltering.....	38
3.3.9	Buitengerechtelijke executies	39
3.3.10	Doodstraf	39
3.4	Positie van specifieke groepen.....	39
3.4.1	Leden van oppositiepartijen/politieke activisten	39
3.4.2	Etnische groepen	40
3.4.3	Religieuze minderheden	41
3.4.4	Vrouwen.....	42
3.4.5	LHBT.....	52
3.4.6	Alleenstaande minderjarigen	52
3.4.7	Dienstplichtweigeraars en deserteurs.....	57
4	Vluchtelingen en ontheemden.....	58
4.1	Ontheemden- en vluchtelingenstroom.....	58
4.2	Opvang in de regio	58
4.3	Activiteiten internationale organisaties.....	58
4.3.1	Standpunt van UNHCR t.a.v. vluchtelingen uit Guinee	59
4.4	Terugkeer	59
5	Mensenhandel	60
5.1	Risico van represailles.....	60
5.2	Risico van strafvervolging	60
5.3	Sociale en maatschappelijke herintegratie	61
5.4	Opvangmogelijkheden.....	61
	Geraadpleegde bronnen	62
	Bijlage I:	65
	Bijlage II: Kaart van Guinee.....	66

1 Inleiding

In dit algemeen ambtsbericht wordt de situatie in Guinee beschreven voor zover deze van belang is voor de beoordeling van asielverzoeken van personen die afkomstig zijn uit dit land en voor besluitvorming over de terugkeer van afgewezen Guinese asielzoekers. Dit ambtsbericht is een actualisering van eerdere ambtsberichten over de situatie in Guinee (laatstelijk maart 2013). Het algemeen ambtsbericht beslaat de periode van april 2013 tot en met mei 2014.

Dit ambtsbericht is gebaseerd op informatie van openbare en vertrouwelijke bronnen. Bij de opstelling is gebruik gemaakt van informatie van verschillende organisaties van de Verenigde Naties, niet-gouvernementele organisaties, vakliteratuur en berichtgeving in de media. Een overzicht van de geraadpleegde openbare bronnen is opgenomen in de literatuurlijst. Daarnaast liggen bevindingen ter plaatse en vertrouwelijke rapportages van de Nederlandse vertegenwoordiging in Dakar (Senegal) aan dit ambtsbericht ten grondslag. In het algemeen ambtsbericht wordt veelvuldig verwezen naar geraadpleegde openbare bronnen. Daar waar openbare bronnen zijn vermeld, wordt de tekst in veel gevallen ook ondersteund door informatie die op vertrouwelijke basis is ingewonnen.

In hoofdstuk twee van het algemeen ambtsbericht wordt ingegaan op de recente ontwikkelingen op het gebied van politiek en veiligheid in Guinee.

In hoofdstuk drie wordt de mensenrechtensituatie in Guinee geschetst. Na een beschrijving van wettelijke garanties en internationale verdragen waarbij Guinee partij is, komen de mogelijkheden van toezicht op de naleving van de mensenrechten aan de orde. Vervolgens wordt de naleving dan wel schending van bepaalde mensenrechten behandeld. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk de positie van specifieke groepen belicht.

In hoofdstuk vier komen de opvang van binnenlands ontheemden en vluchtelingen en de activiteiten van internationale organisaties, waaronder UNHCR, aan de orde.

In hoofdstuk vijf wordt ingegaan op mensenhandel.

2 Landeninformatie

2.1 Politieke ontwikkelingen

Parlementsverkiezingen

Een groot deel van de verslagperiode stond in het teken van de parlementsverkiezingen. Het parlement verving de *Conseil National de Transition* (CNT), die werd opgericht toen in 2010 een einde kwam aan het militaire bewind. De voorlaatste parlementsverkiezingen vonden plaats in juni 2002 tijdens de dictatuur van Lansana Conté, die overleed in december 2008, nadat hij 24 jaar aan de macht was geweest.¹ De parlementsverkiezingen hadden al in januari 2011 moeten plaatsvinden, maar werden ook in 2013 voortdurend uitgesteld doordat regering en oppositie het niet eens konden worden over de samenstelling van de *Commission Electorale Nationale Indépendante* (CENI), het kiesregistratiesysteem en andere procedurekwesties.² Het politieke debat bevatte steeds meer etnisch getinte retoriek.³ De regering⁴ en de oppositie⁵ beschuldigden elkaar van haatzaaien.⁶

Eind maart 2013 verklaarden president Alpha Condé en de belangrijkste oppositieleiders, Cellou Dalein Diallo, Sidya Touré en Lansana Kouyaté, zich bereid hun geschillen bij te leggen.⁷ Maar toen de president besloot de verkiezingen - die eerder waren gepland op 12 mei 2013 - te houden op 30 juni 2013 zonder tegemoet te komen aan de eis van de oppositie om Guineeërs in de diaspora te laten stemmen⁸, ging de oppositie op 18 april 2013 de straat op.⁹

¹ AFP, *Guinea opposition wants 'fraudulent' election annulled*, 4 oktober 2013.

² Geschillen tussen partijen betroffen onder meer de inzet van de technische operator (het bedrijf Waymark) het kiesregister, het functioneren van de CENI, de stem van Guineeërs in het buitenland en tijdspad van de verkiezingen.

³ Veel politieke leiders die Condé steunden bij de presidentsverkiezingen in 2010, sloten zich aan bij de oppositie voor de parlementsverkiezingen. Condé is beschuldigd van het bevoordelen van de leden van zijn eigen etnische gemeenschap, de Malinké. In Guinee leven ten minste 24 etnische groepen in het algemeen vreedzaam samen, maar sinds de presidentsverkiezingen van 2010 zijn de etnische spanningen opgelopen. De etnische kaart is volgens een bron hoe langer hoe meer een definitieve factor in de politiek geworden. Een Malinké partij (*Rassemblement du peuple de Guinée*) en een Peul partij (*Union des forces démocratiques de Guinée*) staan lijnrecht tegenover elkaar. Er zijn nog altijd enkele Peul die aan de kant van de machthebbers staan, maar dat zijn uitzonderingen. Vertrouwelijke bron. Volgens de socioloog Barry zouden de spanningen uitsluitend zijn veroorzaakt door de strijd om de controle over en de toegang tot natuurlijke hulpbronnen. IRIN, *Guinea poised to complete transition to civilian rule*, 5 september 2013.

⁴ President Alpha Condé wordt gesteund door de Malinké stam. Om zijn draagvlak te verbreden vormde Condé een coalitie van zijn partij met enkele kleinere partijen, de RPG Arc-en-ciel.

⁵ Die grotendeels wordt gesteund door de Peul (40% van de bevolking).

⁶ Reuters, *Guinea on brink of chaos over long-delayed poll*, 1 mei 2013. De oppositie, die werd geleid door Cellou Dalein Diallo, Sidya Touré en Lansana Kouyaté, en gaandeweg is versterkt met aanhangers van centrumpartijen, beschuldigde de regering van het manipuleren van de verkiezingen om op voorhand zeker te zijn van de overwinning, terwijl de regering volhield dat de oppositie het verkiezingsproces saboteerde om niet te verliezen. AllAfrica, *Guinée : le président Condé doit assumer ses responsabilités...l'opposition aussi*, 19 juni 2013.

⁷ UNSC, S/2013/384, 28 juni 2013.

⁸ De president verklaarde bereid te zijn (ook zonder oppositie) naar de stembus te gaan. AllAfrica, *Guinée : le président Condé doit assumer ses responsabilités...l'opposition aussi*, 19 juni 2013.

⁹ Ook had de oppositie gevraagd het contract met Waymark om de kieslijst te herzien te ontbinden. Volgens de oppositie had de regering tussen de twee verkiezingsrondes van de presidentsverkiezingen in 2010 Waymark ingehuurd. Daarop steeg het percentage kiezers op Condé van 18 naar bijna 53 procent. President Condé probeerde na 2012 een nieuw kiesregister op te zetten; toen de oppositie zich daartegen verzette, heeft hij het bestaande kiesregister bij laten werken door bedrijven die hij zelf uitkoos waarbij hij zich weinig aantrok van aanbestedingsprocedures. AllAfrica, *Guinée : le président Condé doit assumer ses responsabilités...l'opposition aussi*, 19 juni 2013; Reuters, *Guinea on brink of chaos over long-delayed poll*, 1 mei 2013.

Nadat de demonstranten een route kozen waarvoor vooraf geen toestemming was verleend, gebruikten de ordetroepen geweld. Daarbij raakten 25 personen gewond.¹⁰

Op 24 april 2013 tekenden regering en oppositie een anti-geweld verklaring om de spanningen te verminderen.¹¹ Begin juni 2013 werden veel personen die tijdens demonstraties waren opgepakt vrijgelaten. De Speciale VN-gezant voor West-Afrika, Saïd Djinnit, trachtte een bemiddelende rol tussen regering en oppositie te spelen.¹² Op 13 juni 2013 stelde de kiescommissie de deadline voor de kandidaatstelling op 18 juni 2013 en bepaalde de verkiezingsdatum op 28 juli 2013.¹³ Maar op 20 juni 2013 trokken de oppositiepartijen¹⁴ zich terug uit de onderhandelingen. Zij beschuldigden de politie en jonge sympathisanten van de regering van het aanvallen van één van hun leiders, Cellou Dalein Diallo (leider van de UFDG) en zijn aanhangers.¹⁵

Politiek akkoord

Na maandenlange gewelddadige protesten kwamen regering en oppositie op 3 juli 2013 overeen dat het Zuid-Afrikaanse bedrijf Waymark het kiesregister zou bijwerken, een plan waartegen de oppositie zich tot dan toe had verzet, terwijl de regering haar bezwaar tegen het laten meestemmen door Guineeërs in het buitenland liet vallen.¹⁶ Na dit politieke akkoord werd de verkiezingsdatum vastgesteld op 28 september 2013.¹⁷

Vreedzaam verlopen verkiezingen

Ondanks beschuldigingen van een op handen zijnde staatsgreep¹⁸, recent opgelaaide etnische spanningen en een diepgeworteld wantrouwen tussen de politieke partijen, verliepen de verkiezingen op 28 september 2013 - de ruim drie miljoen kiezers konden op meer dan 1.700 kandidaten van 32 politieke partijen voor 114 zetels in het parlement stemmen - vreedzaam.¹⁹ Er waren zware stormen, berichten over

¹⁰ AFP, *Nouvelles violences en Guinée, 25 blessés lors d'une manifestation d'opposants*, 18 april 2013; BBC News, *Guinea elections: Clashes as police break up protest*, 18 april 2013. Zie ook AFP, *Guinée: un mort et 5 blessés par balle lors d'une manifestation à Conakry*, 25 april 2013.

¹¹ UNSC S/2013/384, 28 juni 2013.

¹² AllAfrica, *Guinée : le président Condé doit assumer ses responsabilités...l'opposition aussi*, 19 juni 2013.

¹³ Hoewel deze datum door de CENI werd gepresenteerd als consensus tussen de leden, betoogden sommigen van hen, daarbij gesteund door de oppositiepartijen, dat verder overleg over de verkiezingsdatum noodzakelijk was. UNSC S/2013/384, 28 juni 2013.

¹⁴ Er waren drie politieke allianties: *Collectif des partis politiques pour la finalisation de la transition*, *l'Alliance pour la démocratie et le progrès* (ADP) en de *Club des républicains*.

¹⁵ Diallo werd op 19 juni 2013 bij zijn huis in Conakry aangevallen door de politie en door jongeren die hem met stenen begogelden. Volgens de oppositie raakten daarbij 17 personen gewond. Volgens de regering was het geweld uitgelokt door jongeren uit Diallo's wijk. Het geweld brak uit toen Diallo de rechtbank verliet. Hij was opgeroepen op beschuldiging van laster aan het adres van Malick Sankon, een partijgenoot van president Condé, maar de rechtbank deelde hem mee dat de klacht was ingetrokken. Reuters, *Guinea opposition suspends talks with government*, 20 juni 2013; AFP, *Guinea: L'Opposition se retire du dialogue politique après des violences*, 21 juni 2013.

¹⁶ AFP, *Guinea announces September 24 election*, 11 juli 2013.

¹⁷ Een historisch beladen datum, omdat het exact vier jaar geleden was dat het land een nationale tragedie doormaakte: op 28 september 2009 liep een vreedzame manifestatie door de oppositie in een stadion uit op een massaslachting door de toenmalige junta. AFP, *Guinea's elections turn page on years of 'chaos'*, 28 september 2013. Vertrouwelijke bron. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014.

¹⁸ Kort voor de verkiezingsdatum lekten berichten uit als zou een staatsgreep imminent zijn (uit te voeren door Israëliëse huurlingen). De Franse krant *Le Canard Enchaîné* beschuldigde Beny Steinmetz Group Resources (BSGR), een Israëliëse mijnbouwonderneming, ervan de Guineese regering ten val te willen brengen. Het bedrijf had een conflict met de regering over vergunningen om de grote ijzererts mijn in Simandou te ontginnen. Op 7 maart 2014 werd de vergunning ingetrokken. Vertrouwelijke bron. Economist Intelligence Unit, *Guinea Country Report*, 13 maart 2014.

¹⁹ Met het houden van deze verkiezingen loste president Alpha Condé een verkiezingsbelofte uit 2010 in en droeg daarmee een belangrijke steen bij aan de politieke wederopbouw. Daarmee werd voor de Europese Unie de weg vrijgemaakt om de hulp aan het land te hervatten. Vertrouwelijke bronnen.

een gebrek aan onuitwisbare inkt en verloren kiezerspassen. Sommige kiesbureaus bleven langer open dan de officieel toegestane tijd van tien uur. In de hoofdstad was de opkomst groot²⁰, er waren veel veiligheidsmaatregelen getroffen.²¹ Binnen- en buitenlandse waarnemers verklaarden in eerste instantie dat de verkiezingen weliswaar werden gekenmerkt door ongeregelde heden²², technische fouten en gebrek aan kennis bij kiezers en leden van stembureaus, maar dat zij over het algemeen vrij en betrekkelijk eerlijk waren verlopen. Maar de belangrijkste oppositiepartijen trokken zich terug bij het tellen van de stemmen.²³ Ze beweerden dat er op grote schaal was gefraudeerd.²⁴ Op 4 oktober 2013 riep de oppositie op tot het ongeldig verklaren van de verkiezingen. Veel winkels in Conakry werden na de verkiezingsdag gesloten uit angst voor plunderingen.²⁵ Radiostations of Ngo's die plaatselijke uitslagen bekend hadden kunnen maken werden geschorst of zwegen, naar het leek deels vanwege regeringsdruk.²⁶

Uitslag betwist

Volgens de kiescommissie won de regeringspartij *Rassemblement du Peuple de Guinée* (RPG) van president Alpha Condé 53 zetels in de *Assemblée nationale*, de twee belangrijkste oppositiepartijen veroverden samen 47 zetels – de *Union des Forces Démocratiques de Guinée* (UFDG) 37 en de *Union des Forces Républicaines* (UFR) 10.²⁷ De steun van kleinere partijen hielpen de RPG aan een meerderheid van 59 zetels in het 114 leden tellende parlement, tegenover 55 zetels van de UFDG, de UFR en hun bondgenoten.²⁸ De meeste politieke oppositieleiders hadden het gevoel te zijn bestolen door de kiescommissie. Volgens Sidya Touré van de UFR vertegenwoordigde de oppositie een ruime meerderheid en had de regeringspartij niet meer dan 20% van de stemmen moeten krijgen. Diallo van de UFDG die 37 zetels won, overwoog een klacht in te dienen bij het Hooggerechtshof. Internationale waarnemers drongen bij de oppositie aan de uitslag op een legale manier aan te vechten. De Malinké steunden voornamelijk Condé, de Peul steunden Diallo en de Soussou steunden Touré.²⁹ De verkiezingsopkomst bedroeg 64 procent; meer dan 3.3 miljoen kiezers brachten hun stem uit. Het parlement verving de *Conseil National de Transition* (CNT), die bijna drie jaar als wetgevend orgaan met beperkte macht had gefunctioneerd.³⁰

²⁰ Landelijk bedroeg de verkiezingsopkomst 64 procent. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹ AFP, *Guinea's elections turn page on years of 'chaos'*, 28 september 2013.

²² Ongeregelde heden betroffen het volproppen van stembussen door aanhangers van de regeringspartij, het intimideren van kiezers en het stemmen door minderjarigen. Die vonden plaats in een aantal kiesdistricten waardoor een aanzienlijk aantal stemmen niet werd meegeteld. Volgens de waarnemers – waaronder VN-gezant Said en vertegenwoordigers van de EU en CEDEAO en diplomaten van de VS en Frankrijk – konden problemen in 8 van de 38 kiesdistricten sommige uitslagen in twijfel trekken. Volgens de BBC waren zes van de acht kiesdistricten waar zich ongeregelde heden voordeden bastions van de oppositie. De waarnemers drongen bij de kiescommissie aan op het doorgeven van de ongeregelde heden aan het Hooggerechtshof. De oppositie verklaarde echter geen vertrouwen te hebben in het Hooggerechtshof. BBC News, *Guinea poll observers report voting irregularities*, 9 oktober 2013; AFP, *Observers fault Guinea vote as opposition mulls options*, 9 oktober 2013. HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²³ Op 30 september 2013 maakten oppositieleiders bekend dat ze – gebaseerd op hun eigen tellingen – gewonnen hadden in de vijf districten van Conakry en geen andere uitslag zouden accepteren. AllAfrica, *Guinea: Salvaging (once Again) the Elections in Guinea?*, 8 oktober 2013.

²⁴ BBC News, *Guinea's elections: Opposition pulls out of counting*, 3 oktober 2013.

²⁵ AFP, *Guinea opposition wants 'fraudulent' election annulled*, 4 oktober 2013.

²⁶ AllAfrica, *Guinea: Salvaging (once Again) the Elections in Guinea?*, 8 oktober 2013.

²⁷ BBC News, *Guinea ruling party 'wins' parliamentary poll*, 19 oktober 2013.

²⁸ Op 28 september 2013 wonnen 25 vrouwen een zetel in het parlement, 11 van de regeringspartij en 14 van de oppositie. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁹ De Malinké, Peul en Soussou zijn etnische bevolkingsgroepen. The Guardian, *Guinean opposition disputes election*, 29 oktober 2013.

³⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

Uitslag goedgekeurd

Op 16 november 2013 keurde het Hooggerechtshof de verkiezingsuitslag goed. Volgens het Hof was geen van de ingediende klachten met voldoende bewijs onderbouwd.³¹ Met de bevestiging van de verkiezingsresultaten door het Hooggerechtshof werd de transitieperiode in Guinee afgesloten. De oppositie legde zich na enkele dagen – mede onder druk van de internationale gemeenschap – neer bij de resultaten waardoor incidenten na de uitspraak van het Hof uitbleven.³² De meeste tegenstanders van president Alpha Condé namen uiteindelijk toch zitting in het parlement om van daaruit zich beter te kunnen voorbereiden op de presidentsverkiezingen van 2015 – die als veel belangrijker worden beschouwd – en mogelijke fraude te kunnen bestrijden.³³

Eindrapport EU

De EU-waarnemerscommissie presenteerde op 19 januari 2014 haar eindrapport over de verkiezingen van 28 september 2014. De commissie riep Guinee op de eerdere aanbevelingen die de commissie had gedaan in 2010 en 2013 (alsnog) ter harte te nemen.³⁴ Daarnaast deed de commissie 34 (nieuwe) aanbevelingen. De commissie pleitte onder meer voor een evenwichtige verdeling van de zetels over de kiesdistricten, het aannemen van een wet op de openbare financiering van politieke partijen, de herstructurering van de kiescommissie (CENI) tot een strikt administratief orgaan, de verbetering van de website van de CENI en de publicatie van de wet op de persvrijheid³⁵ in de staatskrant.³⁶

Opening parlement

Op 13 januari 2014 werd de eerste zitting van het parlement gehouden.³⁷ Van de 114 afgevaardigden die per presidentieel decreet waren opgeroepen, namen 113 afgevaardigden zitting. Lansana Kouyaté (PEDN) weigerde zitting te nemen in het parlement, maar zijn partijgenoot Zalikatou Diallo nam wel haar plaats in.³⁸ Kory Claude Kondiano van de RPG werd met 64 stemmen gekozen tot voorzitter van de *Assemblée nationale*.³⁹ Na een roerige opening van het parlementaire jaar⁴⁰ werden op 16 januari 2014 de vier vicevoorzitters van het presidium en de commissievoorzitters gekozen.⁴¹ Op 10 februari 2014 debatteerde het parlement op

³¹ BBC News, *Guinea's Supreme Court upholds election result*, 16 november 2013; AFP, *Opposition protesters barricade streets in Guinea*, 16 november 2013.

³² Vertrouwelijke bron.

³³ Op 12 december 2013 besloten de oppositiepartijen (met uitzondering van de *Parti de l'espoir pour le développement national* (PEDN)) zitting te nemen in het parlement. Guineenews.org, *Assemblée : l'opposition décide de siéger, le Pedn de Lansana Kouyaté boycotte*, 12 december 2013; Guineenews.org, *Hémicycle : la mouvance et l'opposition en négociations pour le partage des postes*, 25 december 2013. De oppositie kan vanaf de zijlijn het beleid van President Condé volop kritiseren en beïnvloeden. Vertrouwelijke bron. Jeune Afrique, *Législatives guinéennes : l'opposition met de l'eau dans son bissap*, 1 januari 2014. Vertrouwelijke bronnen.

³⁴ President Condé hekelde de Europese bemoeienis en verklaarde dat verkiezingen een symbool zouden moeten zijn van de soevereiniteit van een land. Vertrouwelijke bron.

³⁵ La loi organique n°L/2010/02/CNT du 22 juin 2010 relative à la liberté de la presse.

³⁶ European Commission, *Guinée Rapport Final; Élections Legislatives 28 Septembre 2013*, 20 januari 2013; Guineenews, *Présidentielle 2015 : les recommandations de la Mission d'observation électorale de l'Union européenne*, 20 januari 2014.

³⁷ Voordat de eerste zitting van het parlement werd gehouden onderhandelden de regeringscoalitie en de oppositie al over de bezetting van de parlementaire commissies. Guineenews.org, *Hémicycle : la mouvance et l'opposition en négociations pour le partage des postes*, 25 december 2013.

³⁸ Mme Zalikatou verklaarde dit te hebben gedaan op verzoek van verscheidene vrouwenorganisaties.

³⁹ BBC Afrique, *Guinée: rentrée parlementaire*, 13 januari 2014. Zie ook Guineenews.org, *Dossier – Jean Marie Doré de la Primature au perchoir de l'Assemblée : bluff ou réalité?*, 26 december 2013; Guineenews, *Exclusif : Kory Kondiano, le nouveau président de l'Assemblée livre ses tout premiers sentiments à Guinée*, 13 januari 2014; BBC Afrique, *Guinée: l'A.N. élit son président*, 13 januari 2014; RFI, *Guinée: Claude Kory Kondiano, nouveau président du Parlement*, 13 januari 2014.

⁴⁰ Oud-premier Jean-Marie Doré, die zich had gekandidaat voor de functie van vice-voorzitter, werd niet door de oppositie geaccepteerd.

⁴¹ De oppositie leverde drie commissievoorzitters. Guineenews, *Palais du Peuple : l'opposition de retour à l'assemblée, Kory Kondiano appelle au calme*, 16 januari 2014; BBC Afrique, *Guinée: le bureau de l'Assemblée élu*, 17 januari 2014; Jeune Afrique, *Guinée : le bureau de l'Assemblée nationale enfin mis en place*, 17 januari

initiatief van de parlementaire commissie voor Defensie en Veiligheid⁴² drie dagen over de hervorming van de veiligheidssector.⁴³

Nieuwe regering

Op 15 januari 2014 bood Mohamed Saïd Fofana het ontslag aan van zijn regering.⁴⁴ Drie dagen later maakte president Condé tot veler verbazing per decreet bekend dat Fofana opnieuw tot premier was benoemd.⁴⁵ Op 20 januari 2014 werd de lijst van 34 ministers – waaronder vijf vrouwen – bekend gemaakt.⁴⁶ Enkele kopstukken uit de vorige regering ontbraken, zoals Papa Koly Kourouma, Bah Ousmane, Christian Sow, Mohamed Lamine, Rouguy Barry en Ramatoulaye Bah. Negentien ministers keerden terug. Geen van de nieuwe ministers behoort tot een oppositiepartij.⁴⁷ De ministers uit de coalitiepartijen (van de *RPG Arc-en-ciel*) zijn vervangen; in het nieuwe kabinet zitten alleen nog ministers uit de RPG.⁴⁸ De nieuwe regering stelde acht prioriteiten vast: landbouw en voedselautonomie, ontwikkeling van de mijnbouwsector⁴⁹, verbetering van de gas- en watervoorziening, werkgelegenheid voor jongeren, zelfbeschikking voor vrouwen, de strijd tegen de corruptie, veiligheid en justitie en de modernisering van het bestuur.⁵⁰

Volgens de vicevoorzitter van de UFDG, Dr Fodé Oussou Fofana, heeft Guinee twee regeringen: de regering van Mohamed Saïd Fofana, die uit 34 ministers bestaat, en de regering van de présidence, die 16 ministers van Staat telt.⁵¹

2014; Jeune Afrique, *Guinée : rentrée parlementaire agitée à Conakry*, 17 januari 2014; Guineenews, *Incidents au parlement : première preuve d'incapacité du président Kory Kondiano?*, 21 januari 2014; Guineenews, *Kory Kondiano: « l'indépendance des députés ne veut pas dire échange de coups des poings »*, 21 januari 2014.

⁴² Deze commissie wordt ondersteund door de PNUD (Programme des Nations Unies pour le développement, in het Engels UNDP: United Nations Development Programme). De commissie wees op de verantwoordelijkheid van het parlement voor (de uitvoering van) wetgeving waarbij het leger en de politie apolitiek opereren, (slechts) in dienst van de ontwikkeling van het land en de nationale veiligheid.

⁴³ Guineenews, *Le contrôle parlementaire des forces de défense et de sécurité débattu à Conakry*, 10 februari 2014.

⁴⁴ Jeune Afrique, *Guinée : Mohamed Saïd Fofana présente la démission de son gouvernement*, 15 januari 2014; BBC Afrique, *Guinée: démission de M. Fofana, P.M.*, 15 januari 2014; RFI, *Guinée: Alpha Condé remanie le gouvernement*, 15 januari 2014; AFP, *Guinea government resigns to make way for democratic regime*, 15 januari 2014. Dit artikel geeft een goed politiek-historisch overzicht.

⁴⁵ Guineenews, *Décret : Mohamed Saïd Fofana reconduit comme premier ministre*, 18 januari 2014; RFI, *Guinée: Alpha Condé reconduit Mohamed Saïd Fofana au poste de Premier ministre*, 19 januari 2014. Op 25 januari 2014 verhinderden jongeren van de "RPG originel" het houden van de wekelijkse partijvergadering van de *RPG arc-en-ciel* om te protesteren tegen de herbenoeming van premier Mohamed Saïd Fofana en de samenstelling van het kabinet waarin zij zich niet voelden vertegenwoordigd. Op 4 februari 2014 hield de *RPG arc-en-ciel*, een samenwerkingsverband van de oorspronkelijke RPG met verscheidene kleine partijen, een manifestatie waarin steun werd betuigd aan president Alpha Condé. Aan de manifestatie deden 25 organisaties (waaronder de *Union des Jeunes Pêcheurs Artisansaux*, de *Union des marayeurs et marayeuses*, de *Association des Jeunes Djallonkés de Conakry en de Jeunes Patriotes*) en leden van de *Union des Jeunes et Femmes pour le Développement de la Guinée* (UJEFED – Guinée), mee. Guineenews, *Manifestation de soutien à Alpha Condé : l'arc-en-ciel se coalise-t-il contre le « RPG originel »?*, 5 februari 2014.

⁴⁶ Guineenews, *Décret : la liste des membres du gouvernement*, 20 januari 2014.

⁴⁷ Guineenews, *Ces grands ministres qui quittent le gouvernement*, 20 januari 2014; Jeune Afrique, *Guinée: le nouveau gouvernement formé, sans figure de l'opposition*, 20 januari 2014; RFI, *Guinée: le gouvernement remanié en profondeur*, 21 januari 2014; AFP, *Guinée: liste du nouveau gouvernement de Mohamed Saïd Fofana formé lundi*, 21 januari 2014; Jeune Afrique, *Guinée : le nouveau gouvernement a été formé*, 21 januari 2014; Guineenews, *Nouveau gouvernement : les terribles et flagrantes contradictions d'Alpha Condé*, 22 februari 2014.

⁴⁸ Volgens een bron is het de bedoeling van die partij om de macht naar zich toe te trekken om de verkiezingen van 2015 voor te bereiden. Vertrouwelijke bron.

⁴⁹ Op deze posten zijn capabele technocraten aangesteld. Vertrouwelijke bron.

⁵⁰ De slogan van het nieuwe kabinet is "Gouvernement de mission", regering met een missie, hetgeen door de lokale satirische krant Le Lynx al gauw werd vervoemd tot "Gouvernement, démission": regering, aftreden! Vertrouwelijke bron. Guineenews, *Le nouveau gouvernement Saïd Fofana fixe ses huit chantiers prioritaires*, 6 februari 2014; Jeune Afrique, *Guinée : Alpha II*, 25 februari 2014.

⁵¹ Africaguinee, *Dr Fodé Oussou Fofana: "Il y a deux gouvernements en Guinée..."*, 10 februari 2014. Bondgenoten van president Condé, zoals Papa Koly Kourouma, Bah Ousmane en Rougui Barry, werden benoemd tot minister van Staat nadat ze een ministerspost in de regering hadden bekleed. Xinhua, *Guinée : le parti au pouvoir en quête d'alliés en prélude aux futures échéances électorales*, 16 februari 2014. President Condé verloor ook steun. Op 2 januari 2014 traden verscheidene kaderleden en militanten van de *Union Démocratique de Guinée* (UDG)

Met een president uit *Haute-Guinée*, een premier van de kust en een parlamentsvoorzitter uit *Guinée forestière*, heeft alleen *Moyenne Guinée*, de bakermat van de oppositie, geen politieke vertegenwoordiger op hoog niveau.⁵²

Gemeenteverkiezingen

De gemeenteverkiezingen⁵³, die – volgens het akkoord van 3 juli 2013 - in het eerste kwartaal van 2014 zouden worden gehouden, werden voor onbepaalde tijd uitgesteld.⁵⁴ Volgens de kiescommissie was het onmogelijk was om de verkiezingen binnen de gestelde termijn te houden⁵⁵ en was het uitstel verder te wijten aan onvoldoende technische voorbereiding en gebrek aan financiële middelen. Ook wilde de kiescommissie meer tijd om lessen te trekken uit de fouten die bij voorgaande verkiezingen waren gemaakt.⁵⁶ De UFDG dreigde met acties als de kiescommissie zich niet aan het akkoord van 3 juli 2013 zou houden.⁵⁷ Na afloop van een workshop van het *National Democratic Institute* (NDI)⁵⁸ bevalen de deelnemers een uitgebreid onderzoek naar het kiesregister aan. Tevens bepleitten zij een doorlopend overleg tussen degenen die betrokken zijn bij het verkiezingsproces, het inschakelen van neutrale en onafhankelijke deskundigen, het uitrusten van de kiescommissie met

van de rijke zakenman Mamadou Sylla (een vertrouweling van oud-president Conté) uit de partij, omdat ze het niet eens waren met de 'totale steun' die een deel van de partij verleent aan de *RPG arc-en-ciel* van president Condé. Mohamed Lamine Kaba, een van de voormalige partijbonzen van de RPG, richtte zijn eigen partij op: FIDEL (*Force des Intègres pour la Démocratie et la Liberté*). Kaba beschuldigde president Condé ervan de waarden en principes van de RPG te hebben verraden. Tevens beschuldigde hij diens zoon, Mohamed Alpha Condé, 'zaken te doen' op kosten van de staat. Panapress, *Vague de démissions au sein du parti UDG en Guinée*, 3 januari 2014; Africaguinee, *Démission en cascade à l'UDG : 'un non évènement', réagit la direction du parti !*, 5 januari 2014; Guineenews, *Entretien avec Mohamed Lamine Kaba du RPG : « Le président Alpha Condé nous a trahis »*, 30 januari 2014.

⁵² Economist Intelligence Unit, *Guinea Country Report*, 13 maart 2014.

⁵³ Élections communales et communautaires.

⁵⁴ Begin juni 2014 was er nog altijd geen datum voor deze verkiezingen bepaald. Africaguinee.com, *L'opposition menace de reprendre les manifestations en Guinée*, 3 juni 2014.

⁵⁵ De wet voorziet in het oproepen van de kiezers 60 dagen vóór de verkiezingen. Guineenews, *Alpha Yéro Condé (CENI) : « Les élections locales ne se tiendront pas ce mois de mars »*, 10 februari 2014; Guineenews, *Préparatifs des élections locales : la CENI en retraite à Kindia pour une semaine*, 12 februari 2014. De *RPG-arc-en-ciel*, die al kon rekenen op de steun van ongeveer 50 politieke partijen en enkele tientallen organisaties, probeerde om nog meer steun te verwerven met het oog op de naderende gemeenteraadsverkiezingen. Om kandidaten te lokken, stelde de partij aantrekkelijke functies voor potentiële bondgenoten in het vooruitzicht. Politici van partijen die waren gefuseerd met de RPG, zoals Malick Sankhon en Makanera Kaké, werden benoemd tot respectievelijk directeur-generaal van de *Caisse nationale de sécurité sociale* (CNSS) en tot minister van Communicatie. In het spoor van de *Mouvance présidentielle* werd de CRAC (*Collectif pour la réélection du président Alpha Condé en 2015*) opgericht, een beweging bestaande uit politieke partijen en jongerenorganisaties. Xinhua, *Guinée : le parti au pouvoir en quête d'alliés en prélude aux futures échéances électorales*, 16 februari 2014.

⁵⁶ Ook de *RPG Arc-en-ciel* beloofde op 15 februari 2014 lessen te trekken uit de fouten die tijdens eerdere verkiezingen waren gemaakt. Zo had de partij – los van wat aan de campagnevoerders was betaald - alle *communes* in Conakry 300 miljoen francs betaald om de kiezers naar de stembus te brengen. Maar sommige *communes* hadden het ontvangen geld voor een ander doel gebruikt en daarom had de partij in de vijf *communes* in de hoofdstad verloren. Guineenews, *Le RPG Arc-en-ciel promet de corriger ses erreurs des élections passées et prépare les futures échéances*, 15 februari 2014; Africaguinee, *Elections en Guinée : Le RPG Arc-en-ciel se prépare...*, 15 februari 2014.

⁵⁷ Op 15 februari 2014 riep oppositieleider Cellou Dalein Diallo op tot het respecteren van het akkoord van 3 juli 2013 waarin was afgesproken dat de gemeenteraadsverkiezingen uiterlijk eind maart 2014 zouden worden gehouden. Aangezien ook hij inzag dat dit niet zou lukken, riep Cellou Dalein Diallo de regering en de internationale gemeenschap op tot een dialoog om consensus te bereiken over de verkiezingskalender. Daarnaast herinnerde de oppositieleider eraan dat de slachtoffers van plunderingen tijdens manifestaties nog steeds niet de door de regering beloofde schadevergoeding hadden ontvangen. Xinhua, *Guinée : l'opposition hausse le ton pour exiger le respect des accords du 3 juillet fixant le chronogramme des élections communales*, 16 februari 2014; Xinhua, *Guinée : la tenue des élections communales et communautaires reportée à une date ultérieure*, 2 maart 2014; Guineenews, *Pathé Dieng de la CENI : « on parle de Waymark, mais on peut ne pas toucher au fichier si on veut aller vite. »*, 3 maart 2014.

⁵⁸ Een door de VS opgericht organisatie die wereldwijd tracht de democratie te bevorderen.

een professioneel bestuur en een onafhankelijke financiering en het organiseren van de gemeenteverkiezingen op de kortst mogelijke termijn.⁵⁹

Hervatting steun EU

De Europese Unie deblokkeerde eind 2013 140 miljoen euro van een totaalprogramma van 174 miljoen euro dat onder meer is bestemd voor de hervorming van het bestuur, de rechtsstaat en de mensenrechten en de verbetering van het wegennet.⁶⁰ Op 27 januari 2014 hervatte de Europese Unie haar samenwerking met Guinee. De EU had haar hulp aan Guinee (behoudens humanitaire- en noodhulp) opgeschort uit protest tegen de staatsgreep in december 2008.⁶¹

Diaspora

Op 26 januari 2014 bundelden Guineeërs in het buitenland hun krachten in de OREP (opposition républicaine extra-parlementaire) geleid door de vicevoorzitter van de UFDG, Bah Oury, die in ballingschap in Frankrijk woont.⁶²

2.2 Veiligheidssituatie

De veiligheidssituatie is nog altijd fragiel. Guinee heeft te kampen met drugshandel en criminaliteit; etnische spanningen en sociale onrust worden aangewakkerd door frustraties over gebrek aan elektriciteit.⁶³ Oorzaken van de onveiligheid zijn verder de verspreiding van lichte wapens, onvoldoende samenwerking tussen veiligheidsdiensten en de lokale overheid, het ontbreken van strafregisters, onvoldoende toezicht op buitenlanders en het dragen van militaire uniformen en wapens door burgers.⁶⁴ Er werd enige vooruitgang geboekt bij de reorganisatie van het veiligheidsapparaat. De politie was nog altijd ineffectief, slecht betaald en slecht uitgerust, maar de *gendarmerie* werd beter opgeleid en uitgerust.⁶⁵ De bevoegdheid om op te treden bij protestmarsen werd aan strenge regels gebonden: zo werd bevel gegeven geen dodelijk geweld te gebruiken, zelfs als dit inhield dat men tegen het vernielen van eigendommen, zelfs van politiebureaus, niet mocht optreden. Eenheden van onder meer de *gendarmes* kregen geen munitie. Er waren echter diverse berichten over eenheden van de veiligheidsdiensten en oproerpolitie die zich niets aantrokken van de bevelen en excessief geweld gebruikten.⁶⁶

Verkiezingsgeweld

De onzekerheid rond de organisatie van de verkiezingen heeft geleid tot een verontrustende toename van het geweld in 2013.

⁵⁹ Africaguinee, *Elections en Guinée : Vers un audit du fichier électoral?*, 15 februari 2014.

⁶⁰ Pana, *Belgique: Des fonds européens pour la Guinée*, 28 januari 2014. Guineenews, *Philippe Van Damme, représentant de l'UE : « Les choses commencent à bouger »*, 6 maart 2014.

⁶¹ Jeune Afrique, *L'UE reprend sa coopération avec la Guinée après cinq ans d'interruption*, 27 januari 2014.

⁶² Africaguinee, *Politique : Naissance d'une opposition extraparlamentaire en Guinée...*, 6 februari 2014; Guineenews, *Paris : Bah Oury lance l'OREP et dégaine sur Alpha Condé, son fils Mohamed Condé et Cellou Dalein*, 3 maart 2014.

⁶³ Vertrouwelijke bron.

⁶⁴ UNGA, *A/HRC/25/44*, 11 februari 2014. De minister van Veiligheid lanceerde op 12 februari 2014 een uitgebreide campagne om 'nepagenten' die de bevolking geld afpersen op te sporen. Al eerder werden 46 personen gearresteerd van wie er 30 werden voorgeleid voor de rechtbank. De andere 16 verdachten waren politieagenten die hun politiebureau in Conakry in de steek hadden gelaten om weggebruikers op rotondes geld af te troggelen. Xinhua, *Guinée : Lancement d'une campagne de ratissage de "faux policiers" qui arnaquent la population*, 12 februari 2014; Guineenews.org, *Montée de la criminalité : les treize causes, selon le ministre Kabélé Camara de la défense*, 6 december 2013; Guineenews.org, *Grande criminalité : la batterie de mesures du ministre Kabélé Camara de la défense*, 6 december 2013.

⁶⁵ Zie ook Guineenews, *Une dizaine d'officiers de police judiciaire outillée en Technique d'Analyse Criminelle*, 24 februari 2014.

⁶⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken richtte een uit 12.000 man bestaande *Force Spéciale de Sécurisation des élections législatives* (FOSSEL) op, samengesteld uit *gendarmes* en politie⁶⁷, om de veiligheid vóór, tijdens en na de verkiezingen te handhaven.⁶⁸ Maar bij maandenlange gewelddadige manifestaties, waarbij aanhangers van de oppositie, de regeringspartij, de oproerpolitie en de veiligheidsdiensten waren betrokken, vielen tientallen doden en meer dan 400 gewonden.⁶⁹ Het excessieve gebruik van geweld door leden van de veiligheidsdiensten en oproerpolitie bij politieke manifestaties is – ten opzichte van voorgaande jaren – afgenomen, maar zij zijn wel betrokken geweest bij talloze incidenten – waaronder moorden – tijdens botsingen tussen politieke rivalen.⁷⁰ Dankzij belangrijke hervormingen in de veiligheidssector, is het leger – ook tijdens manifestaties – in de kazernes gebleven.⁷¹ Het stelselmatige geweld door militairen is hiermee in grote mate teruggedrongen.⁷² Verscheidene leden van de veiligheidsdiensten en oproerpolitie zijn tijdens gewelddadige manifestaties gedood.⁷³ In ten minste drie gevallen hebben leden van de veiligheidsdiensten aanhangers van de oppositie of hun familieleden aangevallen of deze niet beschermd tegen het geweld van aanhangers van de regeringspartij. Leden van de veiligheidsdiensten zijn daarnaast incidenteel betrokken geweest bij gevallen van diefstal, afpersing en andere delicten waarvan de inwoners van pro-oppositie wijken het slachtoffer werden. Politie en *gendarmes* hebben bij gewelddadige manifestaties de deelnemers niet in gelijke mate bescherming geboden.⁷⁴

Vanaf eind februari 2013 vonden hevige botsingen plaats tussen aanhangers van de regering en de oppositie waarbij tientallen doden en gewonden vielen.⁷⁵ Begin mei 2013 brak geweld uit bij botsingen tussen demonstranten en de politie in Conakry; Volgens de oppositie vielen daarbij zes doden, volgens de regering twee.⁷⁶ Politieagenten in uniform en in burger plunderden en staken huizen in brand.⁷⁷ In de week van 20 mei 2013 vielen 12 doden en raakten 89 personen gewond bij botsingen tussen demonstranten en de politie in Conakry.⁷⁸

⁶⁷ De *gendarmerie*, die onderdeel uitmaakt van het ministerie van Defensie, en de Nationale Politie, die ressorteert onder het ministerie van Veiligheid, zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de binnenlandse veiligheid. Het leger, FOSSEL, de *gendarmerie* en de politie zijn wettelijk bevoegd arrestaties te verrichten, ofschoon de *gendarmerie* uitsluitend militairen en politieagenten mag arresteren. Er zijn ook speciale eenheden van de politie en de *gendarmerie* zoals de *Brigades anti-criminalité* en de *Services Spéciaux de lutte anti-drogue et du grand banditisme*. Het mandaat van deze eenheden is niet duidelijk. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

⁶⁸ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

⁶⁹ Human Rights Watch, *Rapport mondial 2014 : Guinée*, 24 januari 2014. UNGA, A/HRC/25/44, 11 februari 2014.

⁷⁰ Human Rights Watch, *Rapport mondial 2014 : Guinée*, 24 januari 2014.

⁷¹ Desalniettemin werd het leger zo nu en dan ingezet in de aanloop naar de verkiezingen. Vertrouwelijke bron.

⁷² Mettertijd is het leger – dat zich steeds meer heeft geassocieerd met de partij aan de macht – de voornaamste veroorzaker (instigator) van het geweld in Guinee geworden. Het intercommunautaire geweld wordt vaak verergerd door de vooringenomenheid van het leger. In Guinee is het leger de spil van de *Forces de défense et de sécurité* (FDS), waaronder tevens de *gendarmerie*, de politie en de gespecialiseerde brigades vallen. In navolging van zijn voorgangers heeft Alpha Condé de functies van president en minister van Defensie op zich genomen. Sinds 2006 heeft de geweldscyclus die wordt onderhouden door het kat-en-muisspel tussen de machthebbers en de oppositie een toenemend aantal doden en gewonden door toedoen van de ordetroepen opgeleverd. Deze geweldscultuur is doorgedrongen tot verafgelegen dorpen en wijken. Een klein geschil tussen twee personen van verschillende etniciteit of sociaal-economische klasse kan gemakkelijk op een bloedbad uitlopen. Guineenews.org, *Dossier – Propagation de la violence en Guinée : causes, effets et remèdes – Période pré et postindépendance (1ère partie)*, 30 december 2013. Vertrouwelijke bron.

⁷³ Human Rights Watch, *Rapport mondial 2014 : Guinée*, 24 januari 2014.

⁷⁴ Zo zijn ze niet tussenbeide gekomen toen aanhangers van de regeringspartij sympathisanten van de oppositie aanvielen en soms bestolen. Human Rights Watch, *Rapport mondial 2014 : Guinée*, 24 januari 2014.

⁷⁵ AI, *Guinea: Concerns about impunity for excessive use of force*, 11 juni 2013.

⁷⁶ Daarbij raakten vijf leden van de oproerpolitie gewond. AFP, *Guinea opposition protest turns violent*, 2 mei 2013. AFP, *At least two shot dead in fresh Guinea violence*, 3 mei 2013.

⁷⁷ AFP, *Guinea leader enlists judges to probe protest deaths*, 29 mei 2013; IRIN, *Guineans flee Conakry unrest, ethnic tension*, 7 juni 2013.

⁷⁸ AFP, *Twelve dead in week of Guinea rioting*, 27 mei 2013.

De botsingen ontstonden toen de politie razzia's hield in pro-oppositie wijken.⁷⁹ Tijdens de *clashes* werd geplunderd in de zogenaamde Fulani (Peul)-wijken. Veiligheidstroepen die daar aanwezig waren, traden daar niet tegen op en zouden naar verluidt daar zelfs aan meegedaan hebben. De veiligheidstroepen maakten regelmatig gebruik van disproportioneel (dodelijk) geweld. Daarnaast werd geweld gebruikt door zogenaamde zelfverdedigingsmilities.⁸⁰ Op 27 mei 2013 werd de minister van Veiligheid, Maramany Cissé, ontheven uit zijn functie.⁸¹ President Condé gaf het ministerie van Justitie opdracht een diepgaand onderzoek naar het geweld in te stellen en de daders te vervolgen.⁸²

Op 23 september 2013 schoten demonstranten van de oppositie een politieagent-in-opleiding dood in Conakry. Bij botsingen tussen demonstranten en de politie vielen 51 gewonden. De demonstranten openden het vuur, toen de politie een van de talrijke barricades doorbrak.⁸³ Het geweld volgde na botsingen tussen pro- en antiregeringsdemonstranten, waardoor 24 personen op 21 en 22 september gewond raakten. Nadat aanhangers van de regering een door de vrouw van oppositieleider Cellou Dalein Diallo georganiseerde optocht op zondag aanvielen, namen honderden jonge UFDG-activisten wraak door wegen af te zetten, auto's in brand te steken en de politie met stenen te bekogelen.⁸⁴

Tijdens een door de oppositie georganiseerde "journée ville morte" op 25 november 2013 viel één dode en raakten ten minste 17 burgers en twee politieagenten gewond in Conakry. Door het stil leggen van het openbare leven protesteerde de oppositie tegen de 'gijzeling van de verkiezingen' door de machthebbers.⁸⁵

Veiligheidssituatie in verschillende gebieden

Het is niet mogelijk om een gedetailleerde beschrijving te geven van de veiligheidssituatie in de verschillende provincies en steden. Hierover bestaat geen betrouwbare informatie. Wel is duidelijk dat de onveiligheid het grootst is in Conakry en in de grote mijnbouwsteden. De mijnwerkers protesteren veelal tegen de hoge bedragen aan 'royalties' die worden uitgekeerd.⁸⁶ Dit heeft eind 2013 en begin 2014 in steden als Siguiiri, Fria en Nzérékoré tot gewelddadigheden geleid. De regering treedt doorgaans zeer repressief op tegen lokale protesten, om haar vitale belangen in de mijnbouwsector te beschermen.⁸⁷

Hier volgen enkele voorbeelden van geweld in het binnenland.

Bij confrontaties op 2 en 3 januari 2014 tussen inwoners van Kignékoura en Sidikila, twee dorpen in de goudrijke préfecture Mandiana, vielen 19 gewonden.⁸⁸

⁷⁹ AFP, *Guinea leader enlists judges to probe protest deaths*, 29 mei 2013; IRIN, *Guineans flee Conakry unrest, ethnic tension*, 7 juni 2013.

⁸⁰ AI, *Guinea: Concerns about impunity for excessive use of force*, 11 juni 2013.

⁸¹ AI, *Guinea: Concerns about impunity for excessive use of force*, 11 juni 2013.

⁸² AFP, *Guinea leader enlists judges to probe protest deaths*, 29 mei 2013; IRIN, *Guineans flee Conakry unrest, ethnic tension*, 7 juni 2013; Human Rights Watch, *Rapport mondial 2014 : Guinée*, 24 januari 2014.

⁸³ Oppositieleider Cellou Dalein Diallo had het kamp van de president en de kiescommissie beticht van samenzwering om de verkiezingen te manipuleren en had een oproep gedaan om de kieslijsten te publiceren. Er werd geklaagd dat 31 stembureaus meer dan 1.000 geregistreerde kiezers hadden, terwijl het wettelijk maximum 500 kiezers is.

⁸⁴ AFP, *Policeman killed, 51 hurt in pre-election clashes in Guinea*, 23 september 2013.

⁸⁵ AFP, *Guinée: "journée ville morte", un mort par balle et au moins 17 civils blessés*, 25 november 2013.

⁸⁶ Mijnbouwbedrijven betalen geregeld hoge bedragen aan steekpenningen, terwijl de mijnwerkers onderbetaald worden. Vertrouwelijke bron.

⁸⁷ Vertrouwelijke bron.

⁸⁸ Africaguinee.com, *Affrontements intercommunautaires en Haute Guinée: le Préfet de Mandiana s'explique...*, 3 januari 2014; Xinhua, *Guinée : 19 blessés en deux jours d'affrontements entre deux localités*, 4 januari 2014.

Nadat een besluit van de prefectuur om – met het oog op de veiligheid - alle bars en restaurants in Labé te sluiten niet volledig was uitgevoerd, plunderden groepen jongeren op 24 januari 2014 ten minste drie bars en staken deze in brand.⁸⁹

Bij een conflict tussen jagers (Lêlê) en herders (Peul) in Guékédou werden begin februari 2014 meer dan 58 hutten in brand gestoken.⁹⁰

Begin december 2013 wierpen vrouwen barricades op in Fria, een stad ten noorden van Conakry. Ze eisten dat hun mannen – die in de aluminiumfabriek werken – hun salaris kregen uitbetaald. De vrouwen, die alle verkeer hadden lamgelegd, kregen het vervolgens aan de stok met ijsverkoopsters. Daarbij vielen verscheidene gewonden.⁹¹

Etnische spanningen

Per maand vonden er gemiddeld vijf gewelddadige communautaire conflicten plaats, veelal in rurale gebieden.⁹² Op 15 juli 2013 raakten tientallen personen gewond bij etnische conflicten in de stad Koule toen Guerzé bewakers van een benzinstation drie jonge Konianké beschuldigden van diefstal waarna ze hun sloegen en martelden. Twee ervan bezweken aan hun verwondingen waarna een geweldspiraal losbarstte, die zich verspreidde naar de nabijgelegen provinciehoofdstad N'Zérékoré waar tientallen gewonden vielen en verscheidene huizen werden vernield. Volgens de politie bevochten de Guerzé en de Konianké elkaar met hakmessen, bijlen, stokken en stenen.⁹³ Bij de etnische botsingen, die drie dagen duurden, kwamen volgens lokale bronnen ten minste 54 personen om het leven, sommigen werden levend verbrand. Naar schatting raakten ongeveer 130 personen gewond, onder wie Guerzé stamhoofd Molou Holamou Azaly Zogbelemou. Diens huis en auto werden door Konianké in brand gestoken. Vele doden waren zwaar verminkt. In N'Zérékoré werd de avondklok ingesteld.⁹⁴ Later bevestigde de regering dat er ten minste 95 doden waren gevallen.⁹⁵

Stroomuitval

Het uitvallen van de elektriciteit heeft tot een hele serie manifestaties geleid waarbij veel gewonden en enkele doden zijn gevallen.⁹⁶ Bij manifestaties tegen stroomuitval in Conakry werden op 18 februari 2014 twee personen gedood en vielen tenminste

⁸⁹ De jongeren zouden zijn gemobiliseerd door religieuze leiders in de moskee. Labé is een grotendeels islamitische stad. Guineenews, *Révolte populaire à Labé : des maquis saccagés puis brûlés vendredi nuit*, 25 januari 2014.

⁹⁰ Het conflict was begonnen toen jagers die onverrichter zake terugkwamen van de jacht een koe of een schaap afschoten. Nadat de herders één van de jagers daarop een pak slaag gaven, namen de jagers wraak. In Guinee kunnen dergelijke problemen al snel tot een etnisch conflict leiden. Guineenews, *Conflit à Guékédou : plus de 58 cases incendiées, 270 bœufs et 280 moutons et chèvres perdus*, 15 februari 2014; RFI, *Guinée: un conflit entre chasseurs et éleveurs prend de l'ampleur*, 18 februari 2014.

⁹¹ Guineenews.org, *Affrontements violents à Fria : des blessés signalés et un ministre bloqué à la rentrée de la ville*, 3 december 2013; Guineenews.org, *Le Maire Amara Traoré de Fria : « des femmes ont bloqué la ville, pas d'entrée, ni de sortie »*, 3 december 2013.

⁹² Vertrouwelijke bron.

⁹³ De inheemse Guerzé – de grootste stam in het bos in het zuiden - zijn voornamelijk christen of animist, terwijl de Konianké – die worden beschouwd als nieuwkomers – moslims zijn, die etnisch zijn verwant aan de Mandingo gemeenschap in Liberia. De Guerzé staan in Liberia bekend als Kpelle; ze waren indertijd aanhangers van president Charles Taylor. AFP, *Ethnic clashes in Guinea leave dozens wounded*, 15 juli 2013.

⁹⁴ AFP, *At least 16 killed in Guinea ethnic violence*, 16 juli 2013; BBC News, *Guinean troops deployed after deadly ethnic clashes*, 17 juli 2013; AFP, *Violences inter-ethniques en Guinée: 54 morts identifiés, bilan provisoire*, 17 juli 2013; AFP, *Guinea: 58 bodies identified after Guinea ethnic violence*, 19 juli 2013.

⁹⁵ De schattingen van het dodental variëren, zie ook US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014 en HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014; AFP, *Guinée/violences ethniques : près de 100 tués, information judiciaire ouverte*, 24 juli 2013; UNGA, A/HRC/25/44, 11 februari 2014.

⁹⁶ Vertrouwelijke bron.

33 gewonden.⁹⁷ De manifestanten richten vernielingen aan bij het Braziliaanse bouwbedrijf OAS.⁹⁸ Onder de manifestanten bevonden zich ook criminele gewapende groepen, die van de onrust gebruik maakten om winkels en markten – die grotendeels van de Peul zijn - te overvallen. De politie en de *gendarmérie* – die voor het merendeel bestaan uit Malinké – grepen niet vaak in om hen te beschermen.⁹⁹

Drugshandel

Volgens een rapport van de *U.S. State Department's 2013 International Narcotics Control* is sprake van een toename in cocaïnehandel sinds de door Condé gewonnen presidentsverkiezingen in 2010. Experts menen dat de omvang van deze handel zelfs die in narco-buurstaat Guinee-Bissau overtreft. Naar schatting landen er één of twee vliegtuigen beladen met cocaïne per maand, die vervolgens via verschillende routes richting Europa worden doorgevoerd. Latijns-Amerikaanse en Nigeriaanse drugskartels werken samen met Guinese smokkelaars en krijgen hierbij bescherming van hoge militairen en regeringsfunctionarissen. Kolonel Moussa Tiegboro Camara, het hoofd van het drugsbestrijdingsteam, is beschuldigd van betrokkenheid bij een massamoord in 2009, waardoor westerse landen niet meer met hem kunnen samen werken. De 230 leden van het drugsbestrijdingsteam zijn niet in staat toezicht te houden op afgelegen landingsbanen en plaatsen aan de kust waar boten kunnen aanmeren. Het drugsbestrijdingsteam wordt regelmatig tegengewerkt door de marine en de *gendarmérie*. Ladingen cocaïne worden vaak begeleid door militairen. Bekende internationale drugshandelaren uit landen als Colombia, Nigeria, Griekenland, Brazilië en Suriname zouden in Conakry wonen.¹⁰⁰ Nadat hierover een internationaal persbericht verscheen, zijn in februari 20 Nigerianen gearresteerd, waarvan de helft vrijwel direct weer op vrije voeten kwam. Naar de rest loopt nog een onderzoek.¹⁰¹

2.3 Documenten

Het bestuur in Guinee schiet ernstig tekort door gebrek aan financiële middelen, goed opgeleid personeel en materiaal. Daarnaast is sprake van falend management van de verschillende instellingen en corruptie in het algemeen. Deze situatie heeft belangrijke gevolgen voor zowel de omstandigheden waaronder documenten worden afgegeven¹⁰² als voor de betrouwbaarheid ervan.¹⁰³ Veel documenten kunnen – hoewel reglementair afgegeven – bizarre fouten of afwijkingen bevatten. Het gebeurt niet zelden dat ambtenaren van de burgerlijke stand, wegens gebrek aan opleiding of door problemen binnen de organisatie, fouten maken in aktes. Hetzelfde kan voorkomen bij gerechtelijke uitspraken of documenten van de *police judiciaire*.¹⁰⁴ Zowel de ambtenaren van de burgerlijke stand als het politie- en juridisch personeel, vooral rechters en officieren van justitie, staan - doordat zij zeer weinig salaris ontvangen - bloot aan corruptie. Documenten van de burgerlijke stand, justitie of politie, kunnen daardoor – hoewel zij op reglementaire wijze door

⁹⁷ AFP, *Guinée: deux morts dans des manifestations violentes à Conakry*, 18 februari 2014; Le Monde, *Violentes manifestations en Guinée sur fond de colère sociale*, 18 februari 2014; RFI, *Guinée: deux morts et 33 blessés lors de manifestations à Conakry*, 18 februari 2014.

⁹⁸ Guineenews, *Attaque de la base de la société OAS : le gouvernement, la gendarmerie et la police se contredisent*, 19 februari 2014.

⁹⁹ Bij inbraken en plunderingen in winkels en op markten zijn vaak geüniformeerde mannen betrokken. Op die markten zijn veel Peul aanwezig; de ordetroepen voelen zich gemachtigd om de Peul aan te vallen. Vertrouwelijke bronnen. MO, *Guinee: Spanning over stroomtekorten in Guinee*, 19 februari 2014.

¹⁰⁰ Reuters, *Insight - Surge in cocaine trade undermines Condé's bid to revive Guinea*, 31 januari 2014.

¹⁰¹ Vertrouwelijke bron.

¹⁰² Alle documenten die betrekking hebben op de burgerlijke stand of de identiteit van personen en juridische documenten.

¹⁰³ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

¹⁰⁴ Zo komt het bijvoorbeeld voor dat in gerechtelijke uitspraken of documenten van de politie overtredingen worden genoemd die niet voorkomen in het Guinese wetboek van Strafrecht. Het komt zelfs voor dat voorwerpen als daders worden aangewezen in plaats van personen.

het bevoegd gezag zijn afgegeven – op frauduleuze manier¹⁰⁵ zijn verkregen.¹⁰⁶ Dergelijke documenten worden in Guinee ook wel *vrais-faux documents* (echt-valse documenten) genoemd.¹⁰⁷

In Guinee gelden de nationale identiteitskaart, het paspoort, de *titre de voyage*¹⁰⁸, de kiezerskaart en het rijbewijs als identiteitsbewijs of reisdocument.

Nationale identiteitskaart

De nationale identiteitskaart kan behalve als identiteitsbewijs worden gebruikt als reisdocument binnen de *Communauté économique des États de l'Afrique de l'Ouest* (CEDEAO)¹⁰⁹.¹¹⁰ De nationale identiteitskaart is geldig voor vijf jaar¹¹¹, is voorzien van een pasfoto en vermeldt de volgende gegevens: voornaam, achternaam, afstamming in eerste lijn ('filiation'), beroep, geboorteplaats en -datum. Tevens is de kaart voorzien van een registratienummer en de geldigheidsduur.

De ID-kaart moet worden aangevraagd bij het politiebureau¹¹² vanaf de leeftijd van achttien jaar. De aanvraag moet persoonlijk worden gedaan in Guinee zelf. In principe worden identiteitskaarten niet aan anderen dan de aanvrager afgegeven, in de praktijk kan dit echter wel. De aanvraag dient mondeling te worden gedaan onder overlegging van een ingevuld aanvraagformulier, een kopie van de geboorteakte of een kopie van de kiezerspas, een woonplaatsverklaring en twee pasfoto's die meestal ter plekke worden genomen. Indien een geboorte niet officieel is geregistreerd, zoals in de praktijk vaak het geval is, volstaat een zogenaamd *jugement supplétif*. Dit is een verklaring opgesteld door de rechter, formeel op basis van twee getuigenverklaringen, dat de betrokken persoon op een bepaalde datum is geboren.¹¹³

Paspoort

Tijdens de verslagperiode werd gewerkt aan de invoering van een nieuw paspoort. Tenzij anders vermeld heeft onderstaande informatie betrekking op het oude paspoort. Het (oude) paspoort vermeldt onder andere de voornaam, achternaam, geboortedatum en -plaats, adres, beroep, twee nummers, datum van afgifte en geldigheidsduur. Het (oude) paspoort is 5 jaar geldig en kost officieel 100.000 FG.¹¹⁴ Met dit paspoort kan een Guineeër de eerste drie maanden in het CEDEAO-gebied reizen zonder visum. Daarna moet hij zijn verblijf laten regulariseren. De criteria zijn gelijk voor de meeste aangesloten landen.¹¹⁵ Tijdens de verslagperiode moesten Guineeërs vaak langer dan vier maanden op hun paspoort wachten, hoewel hen was

¹⁰⁵ Hetzij als vriendendienst hetzij door geld te betalen.

¹⁰⁶ Dit geldt ook voor reis- en identiteitsdocumenten, maar voorbeelden van bizarre fouten of afwijkingen zijn niet bekend.

¹⁰⁷ Ofschoon verscheidene ambtenaren hiervoor zijn vervolgd is het erg moeilijk te controleren of alle documenten op reglementaire wijze zijn afgegeven. Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPRA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

¹⁰⁸ Een reisdocument dat een paspoort vervangt.

¹⁰⁹ In het Engels: *Economic Community Of West African States* (ECOWAS). Vijftien West-Afrikaanse landen zijn lid van deze organisatie.

¹¹⁰ Binnen CEDEAO gebied kan een Guineeër reizen met een *carte d'identité*, een paspoort of een *titre de voyage*. Vertrouwelijke bronnen.

¹¹¹ Een identiteitsbewijs is vijf jaar geldig en kan verlengd worden met vijf jaar. De gegevens worden met de hand ingeschreven in een register en kunnen eventueel later worden ingevoerd in een computer. Vertrouwelijke bron.

¹¹² De *Commissariats centraux*. In elke *préfecture* in het land en in elke *commune* van Conakry is een *commissariat central*.

¹¹³ Vertrouwelijke bron.

¹¹⁴ Vertrouwelijke bron.

¹¹⁵ Zeer weinig Westafrikanen laten hun verblijf regulariseren. Er staat weliswaar een boete op als je het niet doet, maar die wordt in het CEDEAO-gebied niet gegeven. Bij de landsgrenzen zijn er ook informele regels voor de bevolking aan beide kanten van de grens. Meer dan de helft steekt de grens over op plaatsen waar geen grenspost is. Paspoorten van CEDEAO-inwoners worden aan de grens niet gestempeld. Vertrouwelijke bron.

toegezegd dat de afgifte uiterlijk één maand zou duren.¹¹⁶ Volgens de autoriteiten was het noodzakelijk om biometrische identiteitsbewijzen en paspoorten in te voeren om een eind te maken aan de activiteiten van vervalsers van deze documenten. Tot de invoering van de nieuwe documenten worden identiteitsbewijzen en oude paspoorten slechts in zeer beperkte mate uitgegeven.¹¹⁷

De uitgifte van paspoorten en *titres de voyage* valt onder de verantwoordelijkheid van de *Direction Centrale de la Police de l'Air et des Frontières* (DCPAF).¹¹⁸ Een paspoortaanvraag moet persoonlijk worden gedaan, voor personen onder de achttien gebeurt dit door de ouders/verzorgers. De aanvraag dient middels een interview mondeling te worden gedaan onder overlegging van een kopie van de geboorteakte¹¹⁹ of een kopie van de kiezerskaart, een kopie van de identiteitskaart, een woonplaatsverklaring, een nationaliteitsverklaring¹²⁰ en enkele pasfoto's. Na het interview wordt het aanvraagformulier van het paspoort ingevuld. De ambtenaar die het interview heeft gehouden ondertekent het formulier evenals de aanvrager van het paspoort. Het aanvraagformulier – waarop een pasfoto wordt aangebracht – wordt gescand; deze scan wordt afgedrukt op het (oude) paspoort.¹²¹ Bij de invoering van het nieuwe paspoort zal de procedure worden gewijzigd.¹²² Oude paspoorten kunnen in Conakry slechts worden verlengd door (de directie van) de DCPAF, in de provincie door het *commissariat central* na toestemming DCPAF en in het buitenland door de consuls van Guinee.

Nummers in paspoort

Er staan twee nummers in het (oude) paspoort. Bovenaan staat het nummer van het paspoort zelf dat in de drukkerij in volgorde van uitgifte wordt aangebracht. Daaronder staat een persoonlijk identificatienummer dat onder meer het nummer van de *commune* bevat.

Hoewel de wet voorschrijft dat bij het aanvragen van documenten als de identiteitskaart en het paspoort moet worden nagegaan of de aanvrager in het bezit is van de Guinese nationaliteit, gebeurt dit in de praktijk niet altijd. Uit grenscontroles is gebleken dat reizigers uit Guinee op twee of drie verschillende namen een Schengenvisum hebben verkregen en derhalve over twee of drie verschillende paspoorten beschikken.¹²³

¹¹⁶ Ook was de kans niet gering dat hun dossier was kwijtgeraakt in de burelen van de *Direction centrale de la police de l'air et des frontières* (DCPAF). Aanvragers betaalden in sommige gevallen meer dan één miljoen FG, hoewel de officiële prijs van een paspoort was vastgesteld op 100.000 FG. VisionGuinee, *L'obtention du passeport, une véritable mafia*, 21 juni 2013.

¹¹⁷ De overheid verzekerde dat 50.000 (oude) paspoorten waren bijbesteld voor urgente gevallen en dat 5,5 miljoen nieuwe identiteitsbewijzen klaar lagen om te worden bedrukt. Jonge studenten die waren toegelaten tot buitenlandse universiteiten betoogden voor het ministerie van Veiligheid omdat ze geen paspoort hadden gekregen. Afrinews, *Guinée: le refus de délivrer les passeports et les cartes d'identités serait planifié*, 29 april 2013; Guineenews, *Pénurie de passeports et de cartes d'identité en Guinée : les précisions de la police nationale*, 7 september 2013; Guineenews, *Pénurie de passeport en Guinée : un vrai casse-tête pour les Guinéens d'Espagne*, 8 november 2013.

¹¹⁸ Deze directie valt onder de *Direction Générale de la Police Nationale* van het *Ministère de la Sécurité & de la Protection Civile* (Ministerie van Veiligheid en Burgerbescherming).

¹¹⁹ Er bestaan relatief weinig authentieke geboorteaktes, maar valse geboorteaktes zijn overal te koop. Een Israëliër die werd gezocht op verdenking van pedofilie, vluchtte het land uit met een Guinees paspoort. Veel buitenlanders – onder hen veel Westafrikanen – hebben Guinese paspoorten aangeschaft.

¹²⁰ Het *certificat de nationalité* kan worden verkregen bij een rechtbank. De aanvrager moet aantonen dat hij Guineeër is. Dat kan middels een geboorteuittreksel of door het tonen van documenten van ouders: het is voldoende als een van de ouders in Guinee is geboren. Tijdens de aanvraag van het paspoort wordt de aanvrager zelf ondervraagd in een van de nationale talen. Aangezien de burgerlijke stand niet betrouwbaar is, is het interview nog belangrijker dan de overgelegde documenten. Na het interview wordt het aanvraagformulier van het paspoort ingevuld. Vertrouwelijke bron.

¹²¹ Vertrouwelijke bron.

¹²² Vertrouwelijke bron.

¹²³ Er is geen enkele manier om dubbele paspoorten te controleren. Vertrouwelijke bron.

Nieuw paspoort

Nadat drie bedrijven – CETIS uit Slovenië, IRIS Corporation uit Maleisië en SNEDAI uit Ivoorkust een offerte hadden ingediend voor de vervaardiging van biometrische paspoorten, kozen de autoriteiten voor het bedrijf IRIS.¹²⁴ Tijdens de introductie op 23 februari 2014 van het nieuw in te voeren biometrische paspoort¹²⁵, verklaarde de premier dat vervalsers niet langer voor veel geld valse paspoorten aan burgers van andere West-Afrikaanse landen kunnen leveren en dat Guinee zich wilde aansluiten bij de 'serieuze landen'.¹²⁶ Het nieuwe paspoort moet voldoen aan internationale regels, de norm 9303 van de ICAO.¹²⁷ Er zullen drie paspoorten worden uitgegeven: een gewoon paspoort, een dienstpaspoort en een diplomatiek paspoort. Het nieuwe paspoort is vijf jaar geldig.¹²⁸ Bij de invoering van het (nieuwe) biometrische paspoort wordt de procedure gewijzigd. Het nationale identificatienummer wordt – naar analogie met bijvoorbeeld het Nederlandse BSN-nummer - gebaseerd op geslacht (M/V), geboortedatum en plaats, waardoor hetzelfde nummer levenslang geldig is.¹²⁹ De biometrische gegevens (een vingerafdruk) worden gekoppeld aan de gegevens van de volkstelling waarmee in februari 2014 een begin is gemaakt, opdat elke Guineeër een eigen betrouwbaar identificatienummer krijgt dat ook bij andere documenten gebruikt kan worden.¹³⁰ Begin mei 2014 beschikte DCPAF over 40.000 paspoorten om uit te geven.¹³¹

Met de uitgifte van het nieuwe biometrische paspoort werd een begin gemaakt op 19 mei 2014. Aanvragers dienen een kopie van de geboorteakte (geen *jugement supplétif*), een gecertificeerde kopie van de nationale identiteitskaart, een *certificat de résidence*, twee pasfoto's en een stortingsbewijs van 500.000 FG (te betalen aan Ecobank) te overleggen. Aanvragers dienen de aanvraag persoonlijk in te dienen, waarbij vingerafdrukken van tien vingers worden afgenomen en de pasfoto's (van voren en van opzij) worden gemaakt. Daarnaast wordt middels een interview vastgesteld of de aanvrager Guineëër is. Uitgifte van het paspoort dient binnen zeven dagen plaats te vinden. Guineese ambassades kunnen aanvragen van Guineëers in het buitenland behandelen.¹³²

¹²⁴ Deze keuze leverde kritiek op (onder meer beschuldigingen van corruptie) in de lokale pers. Zie bijvoorbeeld Radio Kankan, *Affaire Passeports Biométriques en Guinée: Un coup de couteau au dos du changement : Les mauvaises habitudes au galop!*, 30 oktober 2013; Guineepresse.info, *Dossier passeports biométriques en Guinée: une affaire de corruption et de crime organisé contre les Guinéens !*, 25 februari 2014.

¹²⁵ Daarop stond abusievelijk als naam van het land *République de Guinée Conakry* in plaats van *République de Guinée*. Mosaiqueguinee.com, *Passeport biométrique en Guinée : De la poudre dans les yeux?*, 23 februari 2014; Guineenews, *Passeports biométriques – 250 millions US pendant 15 ans : les précisions du ministre de la Sécurité Madifing Diané*, 27 maart 2014.

¹²⁶ Guinee7.com, *Au lancement de nouveaux passeports, le PM a déclaré que "la Guinée à travers ce document doit s'inscrire sur la liste des pays sérieux"*, 25 februari 2014.

¹²⁷ International Civil Aviation Organization (ICAO). In het Frans: Organisation de l'aviation civile internationale (OACI).

¹²⁸ Het oude paspoort was 5 jaar geldig en verlengbaar voor 5 jaar. Het gebeurde bijvoorbeeld dat iemand 8 jaar na de eerste datum van afgifte zijn paspoort met 5 jaar verlengde. Dat is niet meer mogelijk. Na tien jaar vanaf de eerste datum van afgifte is een paspoort niet meer geldig in Europa, maar blijft wel geldig in CEDEAO-gebied. Vertrouwelijke bron.

¹²⁹ Vertrouwelijke bron.

¹³⁰ Guineenews, *Pénurie de passeports et de cartes d'identité en Guinée : les précisions de la police nationale*, 7 september 2013; Guineenews, *Pénurie de passeport en Guinée : un vrai casse-tête pour les Guinéens d'Espagne*, 8 november 2013.

¹³¹ APA, *40 mille passeports biométriques en attente de distribution en Guinée*, 8 mei 2014. Zie ook Guineenews, *Passeports biométriques – 250 millions US pendant 15 ans : les précisions du ministre de la Sécurité Madifing Diané*, 27 maart 2014; Guineenews, *Les nouveaux passeports biométriques seront mis en vente «dans 2 semaines»*, 8 mei 2014; Guineenews, *Lancement des passeports biométriques : les précisions du ministre Madifing Diané*, 8 mei 2014.

¹³² Guineenews, *Le prix des nouveaux passeports supérieur au SMIG : le ministre de la sécurité se défend*, 16 mei 2014. Afrik.com, *Guinée : 500 000 francs pour obtenir un passeport biométrique*, 17 mei 2014; Guineenews.org, *Guinée: se procurer un passeport est devenu un calvaire pour les citoyens*, 4 juni 2014.

Titre de voyage

Een *titre de voyage* is drie maanden geldig en kost officieel 100.000 FG.¹³³ Het kan worden afgegeven door DCPAF en diplomatieke vertegenwoordigingen van Guinee in het buitenland. In de praktijk wordt een *titre de voyage* vrijwel uitsluitend afgegeven om Guineërs die niet over een paspoort beschikken terug te laten keren naar hun land.

Kiezerskaart

De kiezerskaart wordt verkregen door inschrijving in het kiesregister. Men moet Guineeër zijn en ten minste 18 jaar oud. De kiezerskaart is gratis.¹³⁴

Rijbewijs

Een rijbewijs draagt de voornaam, achternaam, adres, geboortedatum, rijbewijsnummer, afgiftedatum, categorie van het voertuig. De geldigheid is onbeperkt voor vrachtwagens en personenauto's en drie jaar voor voertuigen voor openbaar vervoer en opleggers. Een rijbewijs kan vanaf achttien jaar worden verkregen bij de CADAC (*Centre d'Administration Automobiles de Conakry*). In principe worden rijbewijzen niet aan anderen dan de aanvrager afgegeven, in de praktijk kan dit wel.

Bewijs van vermissing

Een *certificat de perte de pièces* kan worden verkregen op alle politiebureaus na een schriftelijke aangifte van verlies van documenten. Dit document is slechts één maand geldig binnen welke periode nieuwe reis- of identiteitsdocumenten moeten worden aangevraagd.¹³⁵

Geboorteregistratie

Er is geen overkoepelend bevolkingsregister. Volgens de wet worden geboorteaktes ingeschreven in het register van de plaatselijke burgerlijke stand.¹³⁶ Aan het eind van het jaar dient van elke geboorteakte een kopie te worden gedoneerd bij de griffie van de regionale rechtbank en een andere kopie in het archief van de commune, het arrondissement of de regionale administratie. In de praktijk gebeurt dit niet. Elk gemeentehuis is onafhankelijk. De geboorteregisters worden met de pen ingevuld. Er is doorgaans geen elektriciteit en geen computer om de gegevens digitaal op te slaan.¹³⁷

Het is niet precies bekend hoeveel geboortes in en buiten Conakry worden geregistreerd al worden in sommige *communes* de aangiftes op jaarbasis geteld.¹³⁸ Vóór 2002 werden weinig geboortes aangegeven, daarna nam het aantal aangiftes mondjesmaat toe. Vanaf 2012 worden voorlichtingscampagnes gehouden om meer inschrijvingen te krijgen. Ook worden televisiespots vertoond om de geboorteaangiftes te stimuleren.¹³⁹ Tot 2008 hadden ouders in de stad 15 dagen (en

¹³³ Vertrouwelijke bron. 100.000 FG = €10,25.

¹³⁴ Zie voor meer bijzonderheden www.ceniguinee.org.

¹³⁵ Fiche pays 2008.

¹³⁶ Daar dienen ook overleden personen te worden geregistreerd, maar er worden in Guinee vrijwel geen overlijdensaktes opgesteld. In bijvoorbeeld Senegal gebeurt dit wel. Als daar iemand overlijdt, mag de dode pas worden begraven na aangifte van het overlijden. Vertrouwelijke bron.

¹³⁷ In 2002 hebben enkele gemeentehuizen een computer gekregen van de *Association internationale des maires francophones*, maar deze zijn niet voor het bestemde doel gebruikt. Slechts een vijfde van de tien miljoen inwoners van Guinee heeft toegang tot elektriciteit, zij het met regelmatige stroomstoringen. MO, Guinee: *Spanning over stroomtekorten in Guinee*, 19 februari 2014. Vertrouwelijke bronnen.

¹³⁸ Zo werden in de *commune* van Matoto (een buitenwijk van Conakry waar naar schatting 800.000 mensen wonen) in 2013 8.000 geboorteakten opgesteld.

¹³⁹ De ouders van pasgeboren kinderen worden aangemoedigd de geboorte van hun kind aan te geven bij de burgerlijke stand van de *sous préfecture*. In de geboortekliniek krijgen ze een formulier mee met datum en

op het platteland 30 dagen) de tijd om na de bevalling het kind aan te geven.¹⁴⁰ Daarna moest men naar de rechtbank voor een *jugement supplétif*. Na 2008 is de periode van aangifte in de stad verlengd tot zes maanden en op het platteland tot acht maanden. Daardoor is het aantal aangiftes toegenomen.¹⁴¹

Aanvragen documenten

Volgens de wet kan men vanaf 18 jaar een identiteitskaart, een rijbewijs en een paspoort aanvragen, maar in de praktijk kan een paspoort al vanaf de geboorte worden aangevraagd, aangezien alle Guineeërs ongeacht hun leeftijd verplicht zijn om een eigen paspoort te hebben als ze naar de EU reizen.¹⁴² Kinderen die staan bijgeschreven op het paspoort van een van de ouders kunnen wel rondreizen in CEDEAO-gebied.¹⁴³

Officieel moeten aanvragen van identiteitskaarten en paspoorten in persoon worden ingediend.¹⁴⁴ Maar een eenvoudige tussenpersoon (bijvoorbeeld een familielid) kon in de praktijk een (oud) paspoort regelen. Bij het nieuwe paspoort wordt de vingerafdruk opgeslagen en beschikt men over apparatuur die deze vingerafdruk met andere vingerafdrukken kan vergelijken. Daarmee komt een eind aan dubbele paspoorten zodra het nieuwe paspoort in omloop wordt gebracht.¹⁴⁵

Identiteitskaarten en paspoorten worden officieel alleen in Guinee uitgegeven. De DCPAF – die verantwoordelijk is voor de uitgifte van paspoorten – zet echter alleen een handtekening op het paspoort en heeft geen zicht op de (vaak frauduleuze) totstandkoming van het dossier.¹⁴⁶ Ambassades van Guinee in het buitenland kunnen alleen een *titre de voyage* afgeven waarmee de Guineeër naar Guinee kan terugkeren. Ook geven zij aan landgenoten een *carte consulaire* af.¹⁴⁷ Kopieën van geboorteaktes kunnen – mits deze aktes beschikbaar zijn – door familieleden en/of kennissen worden verkregen.¹⁴⁸

Legitimatieplicht

Een identiteitsbewijs is verplicht vanaf 18 jaar.¹⁴⁹ Voor kinderen onder de achttien kan het legitimatiebewijs een geboortebewijs of schoolkaart zijn. Indien er geen geboorteakte aanwezig is, kan een zogenaamd *jugement supplétif* (een vervangende akte) worden aangevraagd.

tijdstip van de geboorte. Die gegevens worden dan geregistreerd door de burgerlijke stand. Als de kinderen in het dorp worden geboren, moeten de ouders de dag erna naar de kliniek gaan waar de gegevens worden opgeschreven. In de klinieken en de ziekenhuizen worden vrouwen (en baby's) voor en na de geboorte begeleid. Zo worden de kinderen bijvoorbeeld gevaccineerd. Tijdens de campagnes neemt het aantal aangiftes toe, maar loopt daarna weer terug. Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁰ Code Civil, article 192.

¹⁴¹ Vertrouwelijke bron.

¹⁴² Zie hiervoor het *règlement (CE) n° 444/2009[1] du Parlement européen et du Conseil du 28 mai 2009 modifiant le règlement (CE) n° 2252/2004 du Conseil*.

¹⁴³ Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁴ Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁵ Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁶ Daarnaast zijn identiteitskaarten en paspoorten - de laatste tegen betaling van 1 à 3 miljoen FG (100-300 euro) - eenvoudig op de markt in Conakry te verkrijgen. Onder de klanten zijn illegale migranten. Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁷ Vertrouwelijke bronnen.

¹⁴⁸ Ook hier geldt dat men geboorteaktes op maat kan verkrijgen op de markt. Vertrouwelijke bron.

¹⁴⁹ Vertrouwelijke bronnen.

Identiteitspapieren worden vaak gecontroleerd door de politie tijdens routine controles.¹⁵⁰ Ook kunnen de bevoegde autoriteiten aan burgers op straat vragen zich te legitimeren, maar doorgaans gebeurt dit slechts bij manifestaties.¹⁵¹

De voornaamste situaties waarin een identiteitsdocument getoond moet worden zijn tijdens reizen, het zoeken van werk of het oprichten van een bedrijf, het aanvragen van een paspoort¹⁵², voor toegang tot bepaalde gebouwen zoals ministeries, het administratieve gedeelte van een bank of bepaalde hotels (voor personen die niet in het hotel verblijven) of wanneer een persoon zich 's nachts op straat bevindt.

Documentfraude

Ongeletterde mensen en arme mensen ondervinden in de praktijk problemen bij het verkrijgen van reis- en identiteitsdocumenten. Ze zijn vaak niet in staat de benodigde aanvraagformulieren in te vullen of de kosten te betalen. Over het algemeen geldt niet alleen dat tegen betaling documenten kunnen worden verkregen en procedures omzeild, maar ook dat door corruptie meer dient te worden betaald dan de wettelijk verplichte leges.¹⁵³ Bovendien komt het in de praktijk voor - met name buiten Conakry - dat de gegevens in het bevolkingsregister onvolledig zijn, vaak omdat ze niet nauwkeurig worden bijgehouden, maar ook omdat men het belang van registratie niet inziet. De *jugements supplétifs* (vervangende geboorteaktes) worden merendeels bij aanvraag 'op maat' - zonder enige verificatie - verstrekt, alleen op basis van de verklaringen van twee getuigen.¹⁵⁴ Volgens een bron is ook bij de arrestatiebevelen, opsporingsbevelen en bevelen tot bewaring sprake van corruptie en het gebruik van *vrais-faux documents*. Daarnaast komen ook 'gewoon valse' documenten op grote schaal in het hele land voor.¹⁵⁵ Alle stempels, handtekeningen en briefhoofden kunnen worden nagemaakt. Soms gebeurt dat waar iedereen bij staat. Valse aktes van de burgerlijke stand worden voor de helft van de officiële prijs in sommige openbare gebouwen verkocht.¹⁵⁶ De politie beschikt niet over apparatuur om identiteitskaarten op echtheid te onderzoeken. Identiteitskaarten zijn eenvoudig te koop op de markt en daarmee kan een paspoort worden aangevraagd.¹⁵⁷ Ten slotte dient te worden opgemerkt dat er weinig of geen mogelijkheden zijn om de authenticiteit of de reglementaire afgifte van documenten bij de autoriteiten na te gaan. Enerzijds zijn de registers voor zover deze al bestaan niet gedigitaliseerd en bestaat er of geen systeem van archivering of werkt het niet. Anderzijds worden verzoeken aan verschillende afdelingen binnen het bestuur vaak niet beantwoord.¹⁵⁸

¹⁵⁰ Wettelijke sancties worden niet snel toegepast, maar wie zich niet kan legitimeren stelt zich bloot aan mogelijke corruptie. Vooral degenen die op reis gaan zijn zich bewust van de noodzaak een identiteitsbewijs bij zich te hebben. Vertrouwelijke bron.

¹⁵¹ Vertrouwelijke bron.

¹⁵² Wie een paspoort aanvraagt moet een fotokopie van zijn identiteitsbewijs, gelegaliseerd door het politiebureau dat het heeft afgegeven, overleggen bij de DCPAF in Conakry.

¹⁵³ Op de wereldranglijst voor corruptie van de Ngo Transparency International nam Guinee in 2013 de 175e plaats in. Guineenews.org, *Rapport de Transparency International : François Falcon revient sur le classement de la Guinée*, 6 december 2013.

¹⁵⁴ Overigens is een *jugement supplétif* slechts geldig als het na afgifte is voorzien van een handtekening van een ambtenaar van de burgerlijke stand en ingeschreven is in de burgerlijke stand van de *commune* van de aanvrager. Maar dit gebeurt vrijwel nooit. In Europa worden vooral fotokopieën gepresenteerd zonder handtekening. Vertrouwelijke bronnen.

¹⁵⁵ Dit gaat dan bij voorbeeld om vervalsing van akten, het opstellen van valse documenten, valse handtekeningen en het opstellen van valse huwelijksakten. www.Senat.fr, 'Projet de loi relatif au contrôle de la validité des mariages', geraadpleegd 19 november 2012; www.radio-kankan.com, 'Transport terrestre " 80% de permis délivrés à la Cadac sont faux', 6 maart 2013.

¹⁵⁶ Sommigen schatten (in 2011) dat meer dan 80% van alle documenten die in omloop zijn vals zijn. Volgens een bron is er sedertdien weinig of niets veranderd. Vertrouwelijke bron.

¹⁵⁷ Vertrouwelijke bron.

¹⁵⁸ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

De meest voorkomende vormen van documentfraude ten behoeve van asielaanvragen in het buitenland zijn het overleggen van 'echt-valse' of gewoon valse arrestatie- en opsporingsbevelen.¹⁵⁹

Biometrische gegevens

In Guinee bestaat geen centrale database voor vingerafdrukken en/of pasfoto's. Het huidige kiesregister bevat (weliswaar) de biometrische gegevens van vijf miljoen Guineeërs, maar dient grondig gereviseerd te worden vóór de komende verkiezingen.¹⁶⁰

Bij de aanvragen voor het nieuwe paspoort zullen de vingerafdrukken en pasfoto's worden opgeslagen in een database.¹⁶¹ Op het vliegveld van Conakry wordt het SIRP¹⁶² identificatie- en herkenningssysteem gebruikt. Alle in- en uitreizende passagiers worden gecontroleerd. Het systeem – dat wordt *gemanaged* door IOM – is ook geïnstalleerd aan de Malinese grens bij Kouremale, bij de grenspost Pamelap in Sierra Leone en in Koundara aan de grens met Senegal.¹⁶³ Op 30 december 2013 heeft de *Gendarmerie nationale* een crimineel strafregister in gebruik genomen. Het bevat niet alleen identiteitsgegevens over (vermeende) delinquenten, maar ook foto's, vingerafdrukken en informatie over (eventuele) littekens en tatoeages van personen. Deze databank zal ook worden gebruikt door de (wetenschappelijke) politie¹⁶⁴ en het OM.¹⁶⁵ Vooralsnog ontbreekt het de Guinese politie echter aan (voldoende) apparatuur om vingerafdrukken af te nemen of uit te lezen.¹⁶⁶

De Nationale Politie¹⁶⁷ verklaarde dat in de toekomst ook in het binnenland kantoren worden geopend waar burgers hun vingerafdrukken kunnen afgeven, waardoor ze daarna niet meer van naam, geboorteplaats en geboortedatum kunnen veranderen.¹⁶⁸

Op 5 maart 2014 werd een begin gemaakt met het vastleggen van de biometrische gegevens van alle ambtenaren. In enkele jaren was het aantal betaalde ambtenaren opgelopen van 51.000 tot 106.000, maar gebleken was dat veel namen in de loonadministratie (drie)dubbel voorkwamen; ook werden ambtenaren in het bestand aangetroffen die niet meer actief of overleden waren of hun geboortedatum hadden aangepast om niet met pensioen te gaan.¹⁶⁹

¹⁵⁹ Vertrouwelijke bron.

¹⁶⁰ Er stonden bij de laatste verkiezingen 5.144.000 kiezers ingeschreven in het kiesregister, terwijl 3.163.000 kiezers hun stem uitbrachten. Sommige kiezers konden niet op tijd over hun kiezerspas beschikken. Guineenews, *Yéro Condé (CENI) : « Nous devons organiser les élections locales prévues dans l'accord politique du 03 juillet »*, 16 februari 2014; Xinhua, *Guinée : la tenue des élections communales et communautaires reportée à une date ultérieure*, 2 maart 2014.

¹⁶¹ Vertrouwelijke bron.

¹⁶² Système d'identification et de reconnaissance de personnes.

¹⁶³ Met SIRP kunnen visastempels worden gecontroleerd. De Guinese stempels zijn niet beveiligd zoals de Schengen stempels. De gegevens worden exclusief voor Guinee opgeslagen in het IOM-systeem *Migration Information and Data Analysis System* (MIDAS). Vertrouwelijke bronnen.

¹⁶⁴ Police technique et scientifique.

¹⁶⁵ Guineenews.org, *Recrudescence de la criminalité : le fichier d'identification criminelle lancé à Conakry*, 31 december 2013; Guineepus, *Guinée: Interview avec le Général de division Ibrahima Baldé sur la hausse inquiétante de la criminalité en Guinée*, 7 januari 2014; Guineenews, *Coupeurs de route à Labé : les chauffeurs prennent leur sécurité en main*, 8 januari 2014.

¹⁶⁶ Vertrouwelijke bron.

¹⁶⁷ Bij monde van de *directeur général*, M. Gharé.

¹⁶⁸ Africatime, *Crise de passeport en Guinée : les précisions du directeur général de la police nationale*, 21 juni 2013.

¹⁶⁹ Guineenews, *Le premier ministre lance le coup d'envoi de l'identification biométrique des fonctionnaires d'Etat*, 5 maart 2014.

Database bestanden kunnen uitsluitend worden gebruikt door de dienst zelf en met toestemming van de leiding. Maar in het kader van een operationele actie kunnen de autoriteiten gegevens inzien.¹⁷⁰

Volkstelling

Voor de volkstelling waarmee een begin werd gemaakt op 1 februari 2014 werden 9.000 agenten ingezet. Het was de derde volkstelling. Eerdere tellingen werden gehouden in 1983 en 1996.¹⁷¹ De volkstelling van 1983 leverde een schatting op van meer dan 4.600.000 inwoners, in 1996 werd de bevolking op ongeveer 7.156.000 inwoners geschat. Het *Institut National de la Statistique* en de UNFPA hielden op 7 februari 2014 een workshop om de media te betrekken bij de volkstelling. De media zouden met radio- en tv-spots, uitzendingen en sketches bij kunnen dragen aan de bewustwording van de bevolking, opdat iedereen zich zou laten tellen.¹⁷² De bevolking werd tijdens de verslagperiode (door Wereldbank) geschat op 11 miljoen; de resultaten van de derde volkstelling worden verwacht begin 2015.¹⁷³ Al voordat de volkstelling begon waren er klachten over de selectie van tellers en het opleiden van hen.¹⁷⁴

¹⁷⁰ Vertrouwelijke bron.

¹⁷¹ Guineenews.org, *Neuf mille agents engagés pour le troisième recensement général en Guinée*, 23 december 2013.

¹⁷² Guineenews, *Recensement général : l'Institut National de la Statistique et l'UNFPA impliquent les médias dans la sensibilisation*, 7 februari 2014.

¹⁷³ Kaloum Presse, *Guinée : le recensement de la population débute en février*, 23 december 2013.

¹⁷⁴ Guineenews, *Recensement à Labé : manquements enregistrés dans la formation des agents*, 27 februari 2014; Guineenews, *Décret : le troisième recensement général prorogé jusqu'au 2 avril*, 20 maart 2014; Guineenews, *Le recensement se poursuit à Labé, mais des citoyens s'impatientent*, 21 maart 2014.

3 Mensenrechten

3.1 Juridische context

3.1.1 Verdragen

Guinee is lid van verschillende internationale organisaties waaronder de Verenigde Naties, de Afrikaanse Unie en de CEDEAO.¹⁷⁵ Het land is partij bij de meeste internationale verdragen en protocollen op het gebied van mensenrechten, waaronder:

- Verdrag betreffende de status van vluchtelingen (1965) en het Protocol betreffende de status van vluchtelingen (1968);
- Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (1977);
- Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (1978) en het eerste Facultatieve Protocol waarin het individueel klachtenrecht bij het Mensenrechtencomité wordt vastgesteld (1993);
- Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (1978);
- Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (1982);
- Afrikaans Handvest voor de rechten van de mens en van de volkeren (1982);
- Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke en onterende behandeling of bestraffing (1989);
- Verdrag inzake de rechten van het kind (1990);
- Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel (2004) en het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht (2005), beide tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad.¹⁷⁶

Daarnaast is Guinee partij bij het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof.¹⁷⁷ Volgens artikel 151 van de grondwet van Guinee prevaleren de bepalingen van aangenomen of geratificeerde verdragen vanaf de dag van publicatie boven alle nationale wetgeving.¹⁷⁸

3.1.2 Grondwet

De grondwet van de Republiek Guinee geeft in hoofdstuk II een opsomming van de door Guinee erkende mensenrechten en fundamentele vrijheden. Het betreft zowel de klassieke mensenrechten als een beperkt aantal sociale, culturele en economische rechten. De uitoefening van een aantal grondrechten, bijvoorbeeld de vrijheid van meningsuiting, heeft nadere uitwerking gekregen in specifieke wetgeving. Naast rechten noemt hoofdstuk II een aantal plichten, waaronder de

¹⁷⁵ www.fco.gov.uk, 'Country profile: the republic of Guinea', 1 oktober 2012; US Department of State, *Background Note: Guinea*, 4 november 2011, www.au.int zie 'countryprofiles'.

¹⁷⁶ Zie <http://treaties.un.org>, geraadpleegd op 26 november 2012; www.africa-union.org.

¹⁷⁷ Zie <http://treaties.un.org>, geraadpleegd op 26 november 2012.

¹⁷⁸ République de Guinée, Constitution, Titre XVII, Article 151 (Décret D/068/PRG/CNDD/SGPRG/2010 promulguant la Constitution adoptée par le Conseil National de la Transition le 19 avril 2010); verkrijgbaar via www.guinee.gov.gn.

plicht om de wetten van het land na te leven, de geest van democratie en tolerantie te bevorderen en de eer en mening van anderen te respecteren.¹⁷⁹

3.1.3 Overige nationale wetgeving

De voornaamste wetgeving die van belang is voor de elementaire mensenrechten is neergelegd in onder andere de grondwet (april 2010), het burgerlijk wetboek (1996), het wetboek van strafrecht (1998), het wetboek van economische en bestuurlijke burgerlijke rechtsvordering (1998) en de *code de l'enfant* (2008).¹⁸⁰

De voortgang bij het opzetten van het *Institution Nationale Indépendante des Droits Humains* (INIDH), zoals voorgeschreven in de grondwet van 2010, werd vertraagd doordat de parlementsverkiezingen later plaatsvonden; deze instelling kan uitsluitend worden opgericht door het aannemen van een wet door het parlement.¹⁸¹ Hoewel het in oktober 2012 opgerichte *Ministère des Droits de l'Homme et des libertés publiques*¹⁸² te weinig (financiële) middelen had¹⁸³, zette minister Diaby Gassama Kalifa zich actief in voor het versterken van de rechterlijke macht, het beëindigen van straffeloosheid en machtsmisbruik, en respect voor de persvrijheid.¹⁸⁴

In de praktijk wordt het toezicht op naleving van de mensenrechten vooral uitgevoerd door diverse niet-gouvernementele organisaties, waaronder de *Organisation Guinéenne de défense des Droits de l'Homme et du Citoyen* (OGDH), de *Rencontre Africaine pour la Défense des Droits de l'Homme* (RADDHO), Human Rights Watch, Amnesty International en andere internationale organisaties, zoals het Internationale Comité van het Rode Kruis en de Verenigde Naties (UNCHR). Binnen- en buitenlandse mensenrechtenorganisaties opereren doorgaans zonder beperkingen van de overheid, maar beschikken over beperkte middelen. Ngo's moeten hun vergunning van de regering om de drie jaar laten verlengen.¹⁸⁵ Hoewel de regering bereid was om met Ngo's in gesprek te gaan over mensenrechten, ondernam zij niet vaak actie als daarom werd verzocht. Zo ging de regering nog altijd niet in op het verzoek van Ngo's en de internationale gemeenschap om overheidsfunctionarissen die waren aangeklaagd in verband met de massaslachting van 2009 op non-actief te stellen.¹⁸⁶

¹⁷⁹ République de Guinée, Constitution, Titre II: Des libertés, devoirs et droits fondamentaux (Décret D/068/PRG/CNDD/SGPRG/2010 promulguant la Constitution adoptée par le Conseil National de la Transition le 19 avril 2010).

¹⁸⁰ <https://sites.google.com/site/guineejuristes/codes> geraadpleegd op 28 januari 2013.

¹⁸¹ HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

¹⁸² Het ministerie is niet volledig onafhankelijk, het moet verantwoording afleggen aan de president.

¹⁸³ Eind juli 2013 had het ministerie een begroting van 1.44 miljoen USD.

¹⁸⁴ De minister hielp onder meer bij de vrijlating van personen die op willekeurige wijze waren gearresteerd in september 2013 en waren overgebracht naar het militaire kamp Soronkony. Op 12 februari 2014 ontvouwde de minister zijn prioriteiten zoals het doceren van mensenrechten op school, nationale verzoening, het bijstaan van vrouwen en kinderen die de wet hebben overschreden, het aannemen van een wet tegen foltering, bewustwordingsprojecten en het versterken van de capaciteit van het bestuur, het leger en de politie en de Ngo's. Gassama behoort tot een nieuwe generatie Guineese politici die alle in het buitenland hebben gestudeerd en daar carrière hebben gemaakt alvorens terug te keren naar Guinee. De president heeft een aantal van deze jonge politici opgenomen in zijn nieuwe regering. Guineenews, *Droits de l'Homme : le ministre Gassama étale 12 projets prioritaires pour 2014*, 12 februari 2014; Jeune Afrique, *Guinée : Alpha Condé et les quadras*, 19 februari 2014; HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

¹⁸⁵ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

¹⁸⁶ Ibid.

3.1.3.1 Nationaliteitswetgeving

De regels met betrekking tot het verkrijgen en verliezen van de Guinese nationaliteit zijn vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek van de Republiek Guinee.

Nationaliteit van rechtswege

De Guinese nationaliteit kan van rechtswege worden verkregen vanwege familiebanden, geboorte op het grondgebied, huwelijk met een Guinees staatsburger, verklaring van nationaliteit of een (naturalisatie)besluit van de overheid.

Van rechtswege verkrijgt de Guinese nationaliteit¹⁸⁷:

- Het wettig kind van een Guinese vader;¹⁸⁸
- Het kind van ongehuwde Guinese ouders van wie de familieband is vastgesteld.¹⁸⁹
- Het wettig geboren kind uit een Guinese moeder en een vader die niet de Guinese nationaliteit bezit of van wie de nationaliteit onbekend is;¹⁹⁰
- Het in Guinee geboren kind van onbekende ouders;¹⁹¹
- Het in Guinee aangetroffen pasgeboren kind wordt geacht in Guinee te zijn geboren, mits het tegendeel bewezen wordt;¹⁹²
- Het in Guinee geboren kind dat is erkend door een vader die zelf in Guinee is geboren;¹⁹³
- Het in Guinee geboren kind van onbekende ouders van wie de familieband is vastgesteld;¹⁹⁴
- Het in Guinee geboren kind dat is erkend door een vader die zelf in Guinee is geboren;¹⁹⁵
- Het in Guinee geboren kind van onbekende ouders die elders zijn geboren van wie de familieband is vastgesteld;¹⁹⁶

Verkrijgt overigens de Guinese nationaliteit:

- Het kind dat tijdens de minderjarigheid wordt erkend als de vader Guineeër is;¹⁹⁷
- Het kind dat op wettige wijze is geadopteerd als de adoptief vader Guineeër is;¹⁹⁸
- Een buitenlandse vrouw die met een Guineeër trouwt;¹⁹⁹
- Een in Guinee geboren persoon uit buitenlandse ouders die op het moment van meerderjarigheid in Guinee verblijft en vanaf zijn 16e jaar zijn hoofdverblijf in Guinee heeft;²⁰⁰

¹⁸⁷ De artikelen 30 tot en met 37 zien op op de nationaliteit door familiebanden en geboorte. De artikelen 38 tot en met 45 bevatten aanvullende bepalingen.

¹⁸⁸ Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 30. De in artikel 30 genoemde kinderen die in het buitenland zijn geboren verkrijgen van rechtswege de Guinese nationaliteit, maar kunnen deze conform artikel 32 afwijzen tijdens de tien maanden die aan hun meerderjarigheid voorafgaan.

¹⁸⁹ Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 30. De in artikel 30 genoemde kinderen die in het buitenland zijn geboren verkrijgen van rechtswege de Guinese nationaliteit, maar kunnen deze conform artikel 32 afwijzen tijdens de tien maanden die aan hun meerderjarigheid voorafgaan.

¹⁹⁰ Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 31. Het in artikel 31 genoemde kind dat in het buitenland is geboren kan de Guinese nationaliteit conform artikel 33 afwijzen.

¹⁹¹ Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 34. Echter, als tijdens de minderjarigheid van het kind de familieband met een buitenlander is vastgesteld en dat het kind van rechtswege de nationaliteit van het desbetreffende land bezit, wordt het kind geacht nooit de Guinese nationaliteit te hebben bezeten.

¹⁹² Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 35.

¹⁹³ Ibid, article 36.

¹⁹⁴ Ibid, article 36.

¹⁹⁵ Ibid, article 37. Dit kind kan van de Guinese nationaliteit afzien tijdens de zes maanden die aan zijn/haar meerderjarigheid vooraf gaan.

¹⁹⁶ Ibid, article 37. Dit kind kan van de Guinese nationaliteit afzien tijdens de zes maanden die aan zijn/haar meerderjarigheid vooraf gaan.

¹⁹⁷ Ibid, article 46.

¹⁹⁸ Ibid, article 47.

¹⁹⁹ Ibid, article 49. De nationaliteit wordt verkregen tijdens de huwelijksplechtigheid. De inhoud van dit artikel wordt aangevuld dan wel beperkt door de artikelen 50 tot en met 55.

²⁰⁰ Ibid, article 56. De inhoud van dit artikel wordt aangevuld dan wel beperkt door de artikelen 57 tot en met 61.

- Het minderjarige in Guinee geboren kind uit buitenlandse ouders als het ten minste gedurende vijf jaar voor de aanvraag zijn hoofdverblijf in Guinee heeft;²⁰¹

Naturalisatie

Naturalisatie wordt verleend per decreet na een onderzoek.²⁰² De persoon moet op het moment van ondertekening van het decreet in Guinee woonachtig zijn en moet daar al vijf of twee jaar (afhankelijk van bepaalde voorwaarden²⁰³) verbleven hebben. Deze voorwaarde vervalt in bepaalde gevallen.²⁰⁴

Verlies van nationaliteit

Een Guinees staatsburger kan op een aantal manieren de Guinese nationaliteit verliezen. Ten eerste kan iedere Guineeër zijn/haar nationaliteit opgeven. Daarnaast verliest de meerderjarige Guineeër die vrijwillig een vreemde nationaliteit verkrijgt of dienst neemt in een buitenlands leger, van rechtswege zijn Guinees staatsburgerschap.²⁰⁵ Het is niet bekend of dit wetsartikel in de praktijk ook wordt toegepast. Het is evenmin bekend welke procedure een Guinese staatsburger moet doorlopen om officieel afstand te doen van de Guinese nationaliteit.

Herverkrijgen nationaliteit

De voorwaarden voor het herverkrijgen van de Guinese nationaliteit hangen af van de reden van verlies van de Guinese nationaliteit. Zo moet degene die het Guinese staatsburgerschap had verloren vanwege de verkrijging van een andere nationaliteit eerst afstand doen van die nationaliteit.²⁰⁶

Dubbele nationaliteit

Een dubbele nationaliteit is toegestaan.²⁰⁷

3.2 Toezicht en rechtsbescherming

Aangifte van een misdrijf wordt doorgaans gedaan bij de politie, in enkele gevallen bij de *gendarmerie* (die eigenlijk verantwoordelijk is voor handhaving van de openbare orde). De aangever doet de aangifte mondeling, waarna de politieagent of *gendarme* het opschrijft. De heersende mening is echter dat het doen van aangifte geen zin heeft. De juridische sector in Guinee is niet onafhankelijk en corrupt en kampt met een gebrek aan financiële middelen.

Als toch aangifte wordt gedaan, wordt dit wisselend behandeld. Dit hangt onder andere af van de willekeur van de beamtde en de sociale positie van de aanklager.

²⁰¹ Ibid, article 62. De inhoud van dit artikel wordt aangevuld dan wel beperkt door de artikelen 63 tot en met 68.

²⁰² Men moet een verzoek indienen bij het Ministère de l'Administration du Territoire. Daar wordt nagegaan of bezoeker voldoet aan de voorwaarden. Na goedkeuring wordt het verzoek doorgestuurd naar het bureau van de president die per decreet de Guinese nationaliteit kan verlenen. Vertrouwelijke bron.

²⁰³ Voorwaarden naturalisatie na twee jaar verblijf in Guinee: 1. Buitenlander die is geboren in Guinee of getrouwd is met een Guinese staatsburger; 2. Degene die Guinee belangrijke artistieke, wetenschappelijke of literaire diensten heeft bewezen, nieuwe industrieën of uitvindingen heeft ingevoerd, of ondernemingen op het gebied van industrie of landbouw heeft opgezet.

²⁰⁴ Voorwaarden naturalisatie zonder termijn van verblijf in Guinee: 1. Wettelijk minderjarig kind geboren uit buitenlandse ouders als de moeder de Guinese nationaliteit verwerft; 2. Minderjarig kind geboren uit buitenlandse ouders als één van de ouders van wie de familieband is vastgesteld de Guinese nationaliteit verwerft; 3. Gehuwd minderjarig kind van een buitenlander die de Guinese nationaliteit verwerft; 4. Echtgenote en meerderjarig kind van een buitenlander die de Guinese nationaliteit verwerft; 5. Kind van wie een van de ouders de rechten die gepaard gaan met het staatsburgerschap (la qualité de guinéen) is kwijtgeraakt; 6. Buitenlander die in oorlogstijd vrijwillig dienst genomen in het Guinese leger; 7. Buitenlander die wordt geadopteerd door een persoon met de Guinese nationaliteit; 8. Buitenlander die naar het oordeel van de minister van Justitie exceptionele diensten heeft verleend aan Guinee.

²⁰⁵ Code civil adopté par loi 004/APN/83 du 16 février 1983, article 95. De inhoud van dit artikel wordt aangevuld dan wel beperkt door de artikelen 96 tot en met 102.

²⁰⁶ Ibid, article 81. De inhoud van dit artikel wordt aangevuld dan wel beperkt door de artikelen 82 tot en met 86.

²⁰⁷ Vertrouwelijke bronnen.

Indien de politie of *gendarmérie* in gebreke blijft bestaat de mogelijkheid om direct naar de rechtbank te gaan. In de praktijk bestaat onder de bevolking een voorkeur voor het afhandelen van geschillen via bemiddeling. Soms kunnen Ngo's behulpzaam zijn bij de afhandeling van aanklachten. Dit hangt onder andere af van de aard van de aanklacht. Er zijn bijvoorbeeld mogelijkheden ter bescherming van geslagen vrouwen of kinderen en Ngo's kunnen een dossier volgen om te zien of er wel stappen worden ondernomen. De meeste slachtoffers zijn echter niet bekend met dergelijke mogelijkheden.

Zie verder paragraaf 3.3.5. betreffende rechtsgang.

3.3 Naleving en schending

3.3.1 Vrijheid van meningsuiting

De grondwet erkent het recht op vrije meningsuiting en legt de plicht op de mening van anderen te respecteren. De uitoefening van de persvrijheid heeft nadere uitwerking gekregen in bijzondere wetgeving. De wet verbiedt alle uitingen die als doel hebben om aan te zetten tot haat, onverdraagzaamheid of discriminatie. Laster en smaad, waaronder belediging van het staatshoofd, zijn verboden en strafbaar.²⁰⁸ Onafhankelijke en pro-oppositie media waren in de verslagperiode actief en gaven over het algemeen een grote verscheidenheid aan meningen weer. Vertegenwoordigers van de media stonden volgens *Freedom House* nog altijd bloot aan censuur, detentie, bedreigingen en aanvallen door de regering en de veiligheidsdiensten.²⁰⁹

Er verschijnen meer dan 200 kranten. De meeste hebben een kleine oplage vanwege de lage graad van alfabetisering (41 procent) en de hoge kosten van het drukken en distribueren van een krant.²¹⁰ Veel van de media zijn gelieerd aan een politieke partij of hebben gekozen voor een duidelijke stellingname. Sommige journalisten beschuldigen de autoriteiten ervan hen te willen omkopen om hun toon te matigen. Anderen nemen lijfwachten of passen zelfcensuur toe.²¹¹ Doordat journalisten slecht worden betaald, accepteren sommige van hen steekpenningen.²¹² Hoewel particuliere media over het algemeen in redelijke vrijheid kunnen opereren, respecteerden de Guineese autoriteiten de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid niet in alle gevallen.²¹³

Het in 1992 opgerichte satirische weekblad *Lynx* spaart niemand – ook de president²¹⁴ niet - in Guinee. Met spotprenten en humoristische commentaren worden zowel de autoriteiten als de oppositie op de hak genomen. Het blad heeft al menig keer te maken gehad met de ordetroepen; de hoofdredacteur, Souleymane Diallo, is enkele keren gevangen gezet. Het blad heeft internationale

²⁰⁸ Het verbod op laster en smaad werd aangegrepen om oppositieleiders als Cellou Dalein Diallo (UFDG) en Jean-Marc Telliano (RDIG) dwars te zitten. Diallo werd aangeklaagd voor laster en diens huis werd - hoewel de klacht werd ingetrokken - aangevallen door de politie. Telliano stond diverse malen terecht vanwege diens bewering dat president Conde niet was geboren in Guinee. Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013; Freedom House, *Freedom in the World 2013 – Guinea*, 23 januari 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁰⁹ Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹⁰ Ibid.

²¹¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹² Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013.

²¹³ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹⁴ Het blad noemt president Alpha Condé graag *Alpha Grimpeur* (Alpha de Klimmer), een verwijzing naar een vergadering in 1991 waarbij Condé over een muur klom om te ontsnappen aan de ordetroepen.

onderscheidingen ontvangen en heeft een wekelijkse oplage van ongeveer 6.000 exemplaren.²¹⁵

Staatsmedia

De staat heeft een nationaal radiostation, een televisiestation en een dagelijks verschijnende krant in handen. De toegang van de oppositie tot de staatsmedia was in 2013 doorgaans beperkt, zo er al toegang was. Tijdens de verkiezingscampagne stelde de regering echter evenveel zendtijd op de staatstelevisie en *Radio Rural* beschikbaar voor alle partijen en hield zich daar ook aan. De oppositie had meer toegang tot de commerciële media en beschikte in sommige gevallen over eigen radiostations en kranten. Op de verkiezingsdag werkten alle radiostations samen bij de uitzending van het verkiezingsnieuws.²¹⁶

Radio

Radio is nog altijd het belangrijkste nieuwsmedium. Er zijn meer dan 30 radiostations in Guinee en daarnaast wordt veel geluisterd naar buitenlandse zenders. De programma's waarin luisteraars hun kritiek op de regering kunnen uiten, zijn bijzonder populair.²¹⁷ Beschuldigingen van persoonlijke corruptie of 'beledigende' informatie leidden in enkele gevallen tot boetes of tijdelijke sluiting van radiozenders.²¹⁸

Intimidatie en arrestatie

De regering bestrafte radiostations en journalisten die zich kritisch uitlieten over bewindslieden. Zo schorste de *Conseil national de la communication* (CNC) op 30 mei 2013 Radio Planète FM en één van haar presentatoren, Mandian Sidibé, voor een maand. Nadat de Hoge Raad zich op 7 juni 2013 uitsprak in het voordeel van Planète FM, hervatte het radiostation de uitzendingen.²¹⁹

Verscheidene journalisten die verslag deden van de politieke onlusten in Conakry werden aangevallen, gedetineerd of bedreigd. In de periode april-juni 2013 werden ten minste 15 journalisten – zes journalisten van radio Lynx FM en negen andere verslaggevers²²⁰ – fysiek aangevallen en raakte hun apparatuur beschadigd. Zij stonden bloot aan geweld van de zijde van de oproerpolitie en oververhitte demonstranten.²²¹ Op 16 juli 2013 schorste het ministerie van Communicatie de uitzendingen van Radio Liberté FM in N'Zérékoré voor 72 uur na het uitbreken van dodelijk geweld in de regio. Het was onduidelijk of de uitzendingen opriepen tot geweld.²²² Op 18 augustus 2013 plunderden leden van de regerende RPG het radiostation Batè FM in Kankan, op 650 km ten oosten van Conakry. De RPG-aanhangers vielen het radiostation aan na een uitzending waarin werd gezegd dat president Condé tijdens een bezoek aan het gebied (waar hij zelf vandaan komt) werd uitgejouwd. Daarop bezetten militairen het radiostation en vluchtte de

²¹⁵ Jeune Afrique, *Guinée : l'oeil irrévéréncieux du "Lynx"*, 25 februari 2014.

²¹⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹⁷ Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013; Freedom House, *Freedom in the World 2013 – Guinea*, 23 januari 2014.

²¹⁸ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²¹⁹ RSF, *Regulator acts outside law by closing radio station for one month*, 3 juni 2013; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²²⁰ Van Bonheur FM, Espace FM, Evasion FM, Horizon FM en Planète FM.

²²¹ RSF, *"You journalists talk too much. You are spies, we are going to tear you apart"*, 11 juni 2013. Zie ook Guineenews, *La FIJ inquiète de la sécurité d'un journaliste ayant fui la Guinée*, 24 februari 2014.

²²² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

directeur, Moussa Diawara, naar Mali.²²³ Op 23 februari 2014 keerde Moussa Diawara terug naar Conakry.²²⁴

Op 17 november 2013 meldde de journalist Mandian Sidibé van Planète Fm dat het radiostation – dat al verscheidene malen was aangevallen – opnieuw zou worden aangevallen. Daarop verzamelde zich een grote groep luisteraars bij het radiostation. Veiligheidsagenten losten daarop schoten waarbij een 15-jarige jongen door een verdwaalde kogel werd gedood. Mandian Sidibé, die werd beschuldigd van medeplichtigheid aan moord, vluchtte het land uit.²²⁵ Volgens een bron heeft Sidibé zich schuldig gemaakt aan leugens en ernstige provocaties.²²⁶ Minister Khalifa Gassama Diaby verzekerde dat bij een (eventuele) vervolging van Mandian Sidibé de wet strikt in acht zou worden genomen.²²⁷

Tijdens de algemene vergadering van de RPG op 25 januari 2014 verzamelden zich journalisten en aanhangers bij het nationale partijbureau in Hamdallye. Toen een verslaggever van Djigui FM, Amadou Diallo, de protesten van jonge partijmilitanten – die de bijeenkomst wilden verstoren – opnam werd hij door hen aangevallen; zijn opnameapparatuur werd vernield.²²⁸ Aanvallen tegen de vertegenwoordigers van de media bleven onbestraft.²²⁹

Internet

Internet is sinds 1997 beschikbaar. Slechts 1.5 procent van de bevolking heeft toegang tot internet. In Conakry zijn wel diverse internetcafés te vinden.²³⁰ In 2013 waren er volgens het *US State Department* geen beperkingen op internettoegang of aanwijzingen dat de regering het Internetverkeer of de inhoud van Facebookpagina's, Twitter of internetdiscussiegroepen zou controleren.²³¹ Er zijn private providers die voor zover bekend vrij kunnen opereren. Internet wordt hoe langer hoe meer gebruikt als platform voor kritiek op de regering, er staan bijvoorbeeld karikaturen op; de populairste websites worden beheerd door de diaspora.²³²

Voor zover bekend wordt het mobiele telefoonverkeer, inclusief SMS verkeer niet in de gaten gehouden.²³³ Guineeërs die een mobiele telefoon aanschaffen moeten sinds 2012 hun identiteitsbewijs aan de provider tonen, zodat bekend is welk nummer aan welke persoon toebehoort.²³⁴

²²³ RSF, *President's supporters ransack provincial radio station*, 21 augustus 2013; Guineenews, *La FIJ inquiète de la sécurité d'un journaliste ayant fui la Guinée*, 24 februari 2014; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²²⁴ Guineenews, *Retour d'exil du journaliste Moussa Diawara : les premiers mots du Directeur de la radio privée «Bâté FM»*, 27 februari 2014.

²²⁵ AFP, *Guinea police shoot 2 at protest over journalist kidnap plot*, 17 november 2013; Guineenews, *La FIJ inquiète de la sécurité d'un journaliste ayant fui la Guinée*, 24 februari 2014. Zie ook CPJ, *Attacks on the Press 2013 – Guinea*, 12 februari 2014.

²²⁶ De kwaliteit van journalistieke berichtgeving in Guinee is over het algemeen matig. Dit geldt zowel voor regeringsgezinde als voor oppositiegezinde media. Vertrouwelijke bron.

²²⁷ Guineenews, *Le ministre Gassama Diaby s'entretient avec la FIJ sur le cas Mandian à Dakar*, 26 februari 2014.

²²⁸ De jongeren protesteerden tegen de benoeming van sommige ministers en het feit dat ze gemarginaliseerd waren. Guineenews, *Protestation des jeunes du RPG : un journaliste molesté, le portail toujours bloqué*, 25 januari 2014; Guineenews, *Meeting du RPG-arc-en-ciel à Conakry : le calme règne pour l'instant*, 1 februari 2014.

²²⁹ Guineenews, *La FIJ inquiète de la sécurité d'un journaliste ayant fui la Guinée*, 24 februari 2014.

²³⁰ Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013.

²³¹ Ibid; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²³² Freedom House, *Freedom of the Press – Guinea*, 10 oktober 2013. Vertrouwelijke bron.

²³³ De autoriteiten hebben technisch gesproken wel de mogelijkheden om sms-berichten en telefoontjes af te tappen, maar er zijn geen incidenten bekend. Vertrouwelijke bron.

²³⁴ Maar zij vinden wel manieren om daaronder uit te komen. Vertrouwelijke bron.

3.3.2 *Vrijheid van vereniging en vergadering*

Vrijheid van vereniging

Vrijheid van vereniging, met inbegrip van politieke partijen en vakbonden, wordt expliciet erkend in de grondwet. Partijen en politieke groeperingen opgericht langs etnische, religieuze of regionale lijnen zijn wettelijk verboden. In 2013 werd het recht op vrijheid van vereniging over het algemeen door de overheid gerespecteerd. De procedures voor het verkrijgen van officiële erkenning voor publieke, sociale, culturele, religieuze of politieke verenigingen waren niet zwaar, hoewel bureaucratisch oponthoud soms de registratie van nieuwe verenigingen belemmerde.²³⁵

Vrijheid van vergadering

De wet kent een aantal bepalingen die de vrijheid van vergadering zouden kunnen beperken. Het Wetboek van Strafrecht verbiedt elke bijeenkomst die etnisch of raciaal gemotiveerd is, evenals bijeenkomsten die de nationale eenheid zouden kunnen bedreigen. Daarnaast dient elke openbare bijeenkomst ten minste 72 uur van tevoren te worden aangekondigd bij de autoriteiten. Anders dan in voorgaande jaren stond de regering oppositiepartijen toe om massale protestbetogingen in Conakry te houden, zolang ze van te voren daartoe een verzoek hadden ingediend en de route hadden afgestemd met de autoriteiten. De lokale autoriteiten kunnen elke demonstratie afgelasten, als ze vrezen dat deze tot een verstoring van de openbare orde zou kunnen leiden. Ook kunnen de organisatoren van een bijeenkomst strafrechtelijk worden vervolgd als er sprake is van geweld of vernietiging van eigendommen door deelnemers.²³⁶ Anders dan in voorgaande jaren zette de regering niet het leger in om bij manifestaties en rellen de openbare orde te herstellen. Die taak werd toebedeeld aan de politie.²³⁷ Nadat de eerste protestbetogingen in 2013 vreedzaam waren verlopen, brak bij latere betogingen geweld uit toen aanhangers van de regering botsten met betogers. Toen *gendarmes* de openbare orde trachtten te herstellen, werden bij de acht belangrijkste betogingen in Conakry naar schatting 30 personen gedood en vielen honderden gewonden. De protesten onttaarden in dagenlange plunderingen en botsingen tussen aanhangers van de regering, de oppositie en de oproerpolitie.²³⁸ Zie hiervoor verder paragraaf 2.2. betreffende veiligheid.²³⁹

3.3.3 *Vrijheid van godsdienst en overtuiging*

De grondwet erkent de vrijheid van godsdienst en overtuiging. Discriminatie of onderscheid op grond van (onder andere) overtuiging is verboden. Guinee kent geen staatsgodsdienst. Zowel islamitische als christelijke feestdagen worden erkend door de regering en gevierd door de bevolking.

Volgens het (laatst verschenen) *International Religious Freedom Report 2012* van het *US State Department* werd er over 2012 geen melding gemaakt van schending van de vrijheid van godsdienst en overtuiging.²⁴⁰ Guinee behoorde niet tot de landen waarover de US Commission on International Freedom in het jaarrapport van 2014

²³⁵ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²³⁶ Ibid.

²³⁷ Ibid.

²³⁸ Ibid.

²³⁹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2011 – Guinea*, 24 mei 2012; www.amnesty.org, 'Guinea urged to investigate opposition protest deaths', 28 september 2011; UN Human Rights Council, 'Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Guinea', 17 januari 2012.

²⁴⁰ US Department of State, *International Religious Freedom Report 2012*, 20 mei 2013.

specifiek rapporteerde.²⁴¹ Volgens het jaarrapport van *Freedom House* werden religieuze rechten over het algemeen gerespecteerd, maar waren er wel enkele zeldzame gevallen van discriminatie jegens niet-moslims in overheidsbanen. Ook waren er beperkingen op de vrijheid van moslims om zich te bekeren tot een ander geloof.²⁴²

De verhoudingen tussen de verschillende godsdienstige groepen in Guinee worden over het algemeen gekenmerkt door verdraagzaamheid. In de politiek speelt geloofsovertuiging geen rol van betekenis. Interreligieuze huwelijken komen voor en worden over het algemeen geaccepteerd.²⁴³ Het kan echter voorkomen dat de bekering van een moslim tot een ander geloof als maatschappelijk onwenselijk wordt beschouwd.²⁴⁴

Guinee kent een registratieplicht voor (nieuwe) godsdienstige groepen en gemeenschappen. Elke geregistreerde religieuze groepering moet elk half jaar verslag doen van haar activiteiten. Volgens de wet kan de regering ongeregistreerde groepen verbieden en buitenlandse religieuze leiders uitwijzen. In de praktijk hebben dergelijke uitwijzingen in 2012 niet plaatsgevonden.²⁴⁵ Het is niet bekend of er in 2013 en tot aan mei 2014 uitwijzingen hebben plaatsgevonden.²⁴⁶

3.3.4 *Bewegingsvrijheid*

De grondwet erkent de vrijheid van beweging voor alle burgers, zowel binnen Guinee als voor wat betreft reizen van en naar het buitenland. Iedereen vanaf achttien jaar dient een identiteitskaart te kunnen tonen wanneer daarom wordt gevraagd, met name bij controleposten.²⁴⁷ De bewegingsvrijheid werd in deze verslagperiode door de autoriteiten over het algemeen gerespecteerd.²⁴⁸ Reizen van en naar het buitenland is vrij toegestaan en werd in deze verslagperiode door de autoriteiten over het algemeen niet belemmerd. Onderdanen van CEDEAO-lidstaten, waaronder Guinee, zijn in de bij de CEDEAO aangesloten staten vrijgesteld van visumplicht. Een onderdaan van een CEDEAO-lidstaat kan zonder visum maximaal negentig dagen in een andere CEDEAO-lidstaat verblijven. Na deze periode dient de betrokkene te beschikken over een verblijfsvergunning.²⁴⁹ Zie ook paragraaf 2.2. betreffende veiligheid.

3.3.5 *Rechtsgang*

De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is in de grondwet vastgelegd. In de praktijk opereert de rechterlijke macht echter niet altijd onafhankelijk. De juridische sector kampt met een tekort aan financiële middelen en is inefficiënt en corrupt. Budgettaire tekorten, een gebrek aan gekwalificeerde juristen en rechters en een gedateerde strafwet beperken de effectiviteit van de rechterlijke macht, evenals nepotisme en etnische vooroordelen. In de afgelopen jaren vonden geplande strafrechtelijke processen vaak geen doorgang. Wel vonden er sporadisch processen

²⁴¹ US Commission on International Freedom, *Annual Report 2014*, 30 april 2014.

²⁴² Freedom House, *Freedom in the World 2013 – Guinea*, 23 januari 2014.

²⁴³ 'Guinee – le mariage', Commissariat general aux refugies et aux apatrides du Royaume de Belgique, april 2012.

²⁴⁴ US Department of State, *International Religious Freedom Report 2011*, 30 juli 2012.

²⁴⁵ US Department of State, *International Religious Freedom Report 2012*, 20 mei 2013.

²⁴⁶ US Department of State, *International Religious Freedom Report 2012*, 20 mei 2013.

²⁴⁷ Het komt voor dat passanten daar worden afgeperst en bedreigd door militairen of personen in militair uniform.

²⁴⁸ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁴⁹ CEDEAO, *A/P1/5/79 Protocole sur la libre circulation des personnes, le droit de residence et d'établissement*, via <http://www.ecowas.int>, geraadpleegd op 18 december 2013.

plaats voor gedaagden met een hoge zichtbaarheid. Daar komt nog bij dat rechtelijke uitspraken niet altijd in de praktijk ten uitvoer werden gebracht.²⁵⁰

De wet voorziet in de presumpctie van onschuld, de onafhankelijkheid van rechters, het recht op een raadsman (maar alleen in geval van een ernstig misdrijf) en het recht op beroep, maar deze rechten werden niet stelselmatig toegepast. Veel zaken kwamen nooit voor de rechter.²⁵¹ De wet voorziet verder in civiele procedures, daarbij inbegrepen het vorderen van schadevergoeding vanwege mensenrechtenschendingen. Het procesrecht is echter noch onafhankelijk noch onpartijdig en steekpenningen en de politieke en sociale status van de procespartijen beïnvloeden vaak rechterlijke uitspraken. Er werden weinig eisen tot schadevergoeding vanwege mensenrechtenschendingen in 2013 ingediend, deels doordat mensen bang waren om leden van de veiligheidsdienst voor de rechter te slepen, deels door een gebrek aan vertrouwen in de bekwaamheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht.²⁵²

Er was sprake van willekeurige arrestatie en detentie en er waren niet genoeg advocaten en rechters om zaken binnen redelijke termijn te berechten. Bij de rechtbank van eerste aanleg trad de rechter soms op als openbare aanklager, rechter-commissaris en rechter. Advocaten kregen toegang tot hun cliënten, maar vaak in aanwezigheid van bewakers.²⁵³ De processen (zo die al plaatsvonden) waren chaotisch en ongeschikt om de honderden manifestanten te berechten die na afloop van de demonstraties in de periode februari-juni 2013 waren gearresteerd. Nadat de president hierover een akkoord had gesloten met de oppositie werden de meeste gedetineerde manifestanten in de periode juli-september 2013 vrijgelaten.²⁵⁴

Decennia van verwaarlozing van de rechterlijke macht hebben geleid tot ernstige gebreken, met straffeloosheid als gevolg. Jarenlang is 0.5 procent van de overheidsbegroting uitgetrokken voor de rechterlijke macht. Als gevolg daarvan is er een groot gebrek aan juridisch personeel, onvoldoende infrastructuur en middelen. Voorts is sprake van onprofessioneel gedrag, waaronder corruptie, niet opdagen bij de rechtbank en slechte archivering.²⁵⁵

Door de onbetrouwbaarheid van de officiële rechtsgang en de hoge mate van straffeloosheid wordt wel gebruik gemaakt van alternatieve rechtsmiddelen. Bovendien geven mensen er vaak de voorkeur aan om zaken onder elkaar op te lossen. Zo wordt op het platteland vaak een beroep gedaan op traditionele geschillenbeslechting door de dorpsoudste of een raad van wijzen. De scheidslijn tussen formele en informele rechtspraak is vaag en autoriteiten verwijzen soms een zaak van het formele naar het traditionele systeem of vice versa. In het traditionele systeem weegt bewijs dat door vrouwen wordt aangedragen minder zwaar.²⁵⁶

Op 10 maart 2014 werden de laatste zes leden van de *Conseil Supérieur de la Magistrature* gekozen, waarmee dit rechtsorgaan – dat sinds 1991 alleen op papier bestond – officieel werd ingesteld.²⁵⁷ Hierna deblokkeerde de EU 20 miljoen euro voor de hervorming van de rechtsstaat.²⁵⁸

²⁵⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁵¹ Ongeveer 65 procent van de gevangenen werd voor onbepaalde tijd – vaak tot wel drie jaar – in voorarrest gehouden. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁵² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁵³ Ibid.

²⁵⁴ Ibid.

²⁵⁵ HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

²⁵⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁵⁷ Guineenews, *Justice : le Conseil Supérieur de la Magistrature enfin mis en place*, 11 maart 2014.

²⁵⁸ Guineenews, *Reforme de la justice : l'Union européenne débloque 20 millions d'euros*, 13 maart 2014.

Proces 28 september 2009

Op 28 september 2009 veranderde een vreedzame bijeenkomst in een stadion in Conakry in een bloedbad. Dit gebeurde toen soldaten het vuur openden op tienduizenden oppositieleiden die zich daar verzameld hadden.²⁵⁹ Bij de gewelddadigheden werden volgens een rapport van de *Fédération Internationale des Ligues des Droits de l'Homme* (FIDH) minstens 157 personen gedood, minstens honderd vrouwen verkracht of seksueel belaagd en verdwenen er minstens honderd mensen. Er waren duizenden gewonden.²⁶⁰ In 2010 werden drie rechters benoemd om onderzoek naar deze misdaden te doen.²⁶¹ Eind 2013 hadden zij meer dan 300 slachtoffers gehoord en ten minste acht verdachten in staat van beschuldiging gesteld.²⁶² Maar de rechters kregen geen politieke medewerking om verdachten die hoge regeringsposities bekleden²⁶³ of oud-president kapitein Moussa Dadis Camara die in Burkina Faso verblijft te verhoren.²⁶⁴ Meer dan 400 slachtoffers zijn tot nu toe gehoord en acht militairen, waaronder zeven met een hoge rang, zijn in staat van beschuldiging gesteld.²⁶⁵ Het Internationaal Strafhof doet onderzoek naar de massaslachting van 28 september 2009.²⁶⁶

Proces aanslag 19 juli 2011

Op 19 juli 2011 pleegden voormalige legerofficieren een aanslag op president Condé. Zij vuurden granaten af op de residentie van de president en beschoten de presidentiele garde. De president bleef ongedeerd, tenminste een andere persoon werd gedood. Er werden ongeveer vijftig militairen en burgers gearresteerd waaronder voormalig legerleider Nouhou Thiam. In 2013 kwam de zaak uiteindelijk voor. Inmiddels hadden meer dan 40 verdachten twee jaar in voorarrest doorgebracht. Na uitspraak van de rechtbank werden 16 verdachten veroordeeld, sommigen werden vrijgelaten omdat ze hun straf in voorarrest hadden uitgezeten en anderen werden vrijgesproken en vrijgelaten. De voormalige vicevoorzitter van de UFDG, Bah Oury die in ballingschap in Frankrijk verblijft, werd bij verstek tot levenslang veroordeeld; sommige Ngo's spraken van een politiek gemotiveerde uitspraak.²⁶⁷

3.3.6 *Arrestaties, bewaring en detentie*

Wederrechtelijke vrijheidsontneming is strafbaar in Guinee. De politie arresteerde veel personen zonder arrestatiebevel. De wet bepaalt ook dat gedetineerden binnen 48 uur voor de rechter moeten worden voorgeleid, maar veel gedetineerden werden veel langer vastgehouden. In gevallen die de staatsveiligheid betreffen kan deze detentie worden verlengd tot tweemaal 96 uur. Ofschoon sprake was van enige verbetering in de toepassing van de 48-uur regel, vonden schendingen nog steeds plaats.²⁶⁸ Veiligheidsdiensten arresteerden demonstranten zonder arrestatiebevel en

²⁵⁹ Human Rights Watch, 'Guinea: Stadium massacre victims await justice', 27 september 2012.

²⁶⁰ FIDH, 'The fight against impunity in Guinea: progress observed, actions awaited', september 2012.

²⁶¹ HRW, *World Report 2014 - Guinea*, 21 januari 2014.

²⁶² Onder wie Kolonel Abdoulaye Chérif Diaby, die minister van Gezondheid en Publieke Hygiëne was op het moment van de gewelddadigheden en Moussa Tiegboro Camara, directeur van de nationale instelling die zich bezighoudt met de campagne tegen drugshandel, georganiseerde misdaad en terrorisme (een positie met de rang van minister). Ondanks de aanklacht voert Camara nog steeds zijn functie uit.

²⁶³ Zoals Claude 'Coplan' Pivi, minister van Presidentiele Veiligheid zowel destijds als op dit moment.

²⁶⁴ HRW, *World Report 2014 - Guinea*, 21 januari 2014.

²⁶⁵ Jeune Afrique, *Guinée : massacre du 28 septembre, l'enquête se poursuit*, 10 maart 2014.

²⁶⁶ Guineenews, *Tueries du 28 septembre 2009 : une mission de la CPI à Conakry pour réchauffer le dossier*, 19 februari 2014; Guineenews, *Justice : les tueries de 2007, 2009 et 2010 dans le viseur de la CPI en séjour à Conakry*, 20 februari 2014; Jeune Afrique, *CPI : quelle justice pour l'Afrique?*, 25 februari 2014; Guineenews, *Le général Konaté chez Fatou Bensouda, la procureure de la CPI à La Haye*, 28 maart 2014.

²⁶⁷ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014.

²⁶⁸ Ibid.

hielden hen soms dagen, weken of jaren vast zonder tenlastelegging. Na protesten begin 2013 arresteerden *gendarmes* honderden personen bij hen thuis, op het werk of op straat.²⁶⁹ Zie hiervoor ook paragraaf 3.3.5. betreffende rechtsgang.

Volgens de wet mogen arrestaties bij mensen thuis niet plaatsvinden tussen 21.00 en 6.00 uur. Veiligheidsdiensten hielden mensen aan zonder deze wettelijke voorwaarden in acht te nemen. Het kwam voor dat mensen incommunicado werden vastgehouden. Ook het recht op juridische bijstand werd in de praktijk niet altijd gerespecteerd. De wet garandeert dat gevangenen contact kunnen hebben met familieleden, maar in de praktijk werd dit soms geweigerd of alleen toegestaan met een overheidsfunctionaris erbij.²⁷⁰

Leden van de UFDG werden routinematig gearresteerd en zonder tenlastelegging gedetineerd vóór, tijdens en na door de autoriteiten goedgekeurde manifestaties. Meer dan 100 aanhangers van de oppositie, waaronder 15 minderjarigen, werden voor onbepaalde tijd vastgehouden, maar allen werden vrijgelaten na een politieke overeenkomst met de regeringspartij op 3 juli 2013.²⁷¹

Op 24 en 25 september 2013 arresteerden politie en *gendarmes* na rellen waarbij een bus van de UFDG in brand werd gestoken op willekeurige wijze 33 personen in Conakry zonder arrestatiebevel, sloten hen voor één nacht op in een detentiefaciliteit van de *gendarmerie* en reden hen vervolgens naar het militaire kamp Soronkony bij Kankan waar ze een week incommunicado werden vastgehouden.²⁷²

In de dagen vóór en na de parlementsverkiezingen van 28 september 2013 werden tientallen personen op willekeurige wijze gearresteerd.²⁷³ De regering en de legertop zorgden ervoor dat terughoudender dan voorheen werd opgetreden bij rellen en dat de militairen tijdens protesten in de kazerne bleven. Militairen in uniformen vertoonden zich nauwelijks in de straten van Conakry en hielden hun wapens in depot.²⁷⁴ Leden van de politie en de *gendarmerie* waren echter betrokken bij talloze incidenten van overmatig gebruik van dodelijk geweld en onprofessioneel gedrag als zij reageerden op vaak gewelddadige protesten en botsingen tussen aanhangers van tegenover elkaar staande politieke partijen. Verscheidene leden van de oproerpolitie werden tijdens de gewelddadige demonstraties gedood.²⁷⁵

In enkele gevallen vielen leden van de oproerpolitie aanhangers van de oppositie en hun familie aan of waren zij niet in staat hen te beschermen tegen het geweld dat tegen hen werd gebruikt door aanhangers van de regeringspartij. Verscheidene malen gaven leden van de oproerpolitie zich over aan diefstal, afpersing en andere misdrijven in wijken waar voornamelijk aanhangers van de oppositie wonen.²⁷⁶ Nadat 12 personen in mei 2013 (in de meeste gevallen door een kogel) waren gedood, vroeg president Condé de minister van Justitie een onderzoek naar het geweld in te stellen en degenen die daarvoor verantwoordelijk waren te vervolgen.²⁷⁷

²⁶⁹ Ibid.

²⁷⁰ Ibid.

²⁷¹ Ibid.

²⁷² Ibid.

²⁷³ Ibid.

²⁷⁴ Ibid.

²⁷⁵ HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

²⁷⁶ Ibid.

²⁷⁷ Ibid.

De *gendarmerie*, die onderdeel uitmaakt van het ministerie van Defensie, en de Nationale Politie, die ressorteert onder het ministerie van Veiligheid, zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de binnenlandse veiligheid. Het leger is verantwoordelijk voor de bescherming van de landsgrenzen, maar speelt ook een rol in de binnenlandse veiligheid. Het ministerie van Binnenlandse Zaken richtte een uit 12.000 man bestaande *Force Spéciale de Sécurisation des élections législatives* (FOSEL) op, samengesteld uit *gendarmes* en politie, om de veiligheid vóór, tijdens en na de verkiezingen te handhaven. Toch patrouilleerden ook enkele legereenheden op de dag van de verkiezingen. Het leger, FOSEL, de *gendarmerie* en de politie zijn wettelijk bevoegd arrestaties te verrichten, ofschoon de *gendarmerie* uitsluitend militairen en politieagenten mag arresteren. Er zijn ook speciale eenheden van de politie en de *gendarmerie* zoals de *brigades anti-criminalité* en de *Services Spéciaux de lutte anti-drogue et du grand banditisme*. Het mandaat van deze eenheden is niet duidelijk.²⁷⁸

Er werd vooruitgang geboekt bij de reorganisatie van het veiligheidsapparaat. De politie was nog altijd ineffectief, slecht betaald en slecht uitgerust, maar de *gendarmerie* werd beter opgeleid en uitgerust.²⁷⁹ De bevoegdheid om op te treden bij protestmarsen werd aan strenge regels gebonden; bevel werd gegeven om niet in te grijpen bij het vernielen van eigendommen, zelfs van politiebureaus, en geen dodelijk geweld te gebruiken. Eenheden van onder meer de *gendarmes* kregen geen munitie. Er waren diverse rapporten van eenheden van de veiligheidsdiensten die zich niets aantrokken van de bevelen en excessief geweld gebruikten.²⁸⁰ Op sommige momenten waren de veiligheidsdiensten niet in staat om het geweld van burgers te voorkomen of te beteugelen. Zo werden ten minste 95 personen gedood na een uitbraak van geweld in de stad Koule, waarna het geweld zich op 15 juli 2013 verspreidde naar N'Zérékoré en Beyla. De lokale autoriteiten werden ervan beschuldigd ofwel aan het geweld deel te nemen ofwel verzoeken om hulp te hebben genegeerd. President Condé stuurde de kolonels Pivi²⁸¹ en Tiegboro naar deze streek tegen de tijd dat lokale geestelijken, traditionele leiders en gemeenschapsactivisten de gemoederen hadden gesust.²⁸²

Straffeloosheid was nog altijd wijd verspreid. De regering nam minimale stappen om overheidsfunctionarissen die de regels overtraden te vervolgen of te straffen.²⁸³

Omstandigheden in gevangenissen

De omstandigheden in gevangenissen zijn over het algemeen slecht. Er is sprake van overbevolking, ontoereikende hygiënische omstandigheden, afwezigheid van medische zorg en ondervoeding. Daarnaast komen mishandeling en afpersing van gevangenen door bewakers voor. Dit geldt ook voor seksuele intimidatie en verkrachting van zowel mannelijke als vrouwelijke gevangenen. De omstandigheden in de cellen van de *gendarmerie*²⁸⁴ waren slechter dan in de detentiecentra, waar foltering, omkoping en – buiten Conakry – het verblijf van minderjarigen, vrouwen

²⁷⁸ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁷⁹ Zie ook Guineenews, *Une dizaine d'officiers de police judiciaire outillée en Technique d'Analyse Criminelle*, 24 februari 2014.

²⁸⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁸¹ Tijdens de massamoord was kolonel Pivi één van de vooraanstaande figuren van de militaire junta (CNDD), die werd geleid door kapitein Moussa Dadis Camara. BBC News, *Guinea stadium massacre: Minister Claude Pivi charged*, 28 juni 2013.

²⁸² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁸³ IRIN, *Guinea's halting fight against impunity*, 30 augustus 2013; US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁸⁴ Verdachten mogen niet langer dan 48 uur worden vastgehouden door de *gendarmerie*, maar deze regel werd vaak overtreden. HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

en mannen in dezelfde celruimte nog steeds een probleem vormden. Ook werden gedetineerden in voorarrest niet gescheiden van veroordeelde gedetineerden.²⁸⁵ Gevangenen zijn over het algemeen aangewezen op hulp van familie, vrienden of hulporganisaties, zoals het Internationale Rode Kruis. Bewakers vragen vaak steekpenningen voor het afleveren van voedsel aan gevangenen en namen vaak voedsel van gevangenen in beslag.²⁸⁶

Het ministerie van Justitie is verantwoordelijk voor het gevangenispersoneel, maar sommige gevangenen hadden meer te zeggen dan de bewakers; zij wezen de cellen toe en zorgden voor betere omstandigheden voor de gevangenen die ervoor konden betalen. Er waren gevallen waarbij gevangenisbewaarders orders opvolgden van militairen of *gendarmes*, zelfs als die ingingen tegen de regels van het ministerie van Justitie. Soms gaven rechtbanken opdracht gevangenen vrij te laten, maar de bewakers lieten hen pas vrij als ze steekpenningen hadden betaald.²⁸⁷ Volgens het rapport van het *US State Department* verbleven er in 2013 ongeveer 2.600 gevangenen in 30 civiele gevangenissen.²⁸⁸ In het grootste detentiecentrum – dat is ontworpen voor 300 gedetineerden – verblijven ongeveer 1.100 gevangenen.²⁸⁹

De autoriteiten staan toe dat zowel lokale als internationale humanitaire en kerkelijke organisaties, waaronder het Internationale Rode Kruis, reguliere gevangenissen bezoeken en hulp verstrekken. Deze organisaties hebben echter geen toegang tot militaire gevangenissen.²⁹⁰ Naar schatting overleden in 2013 ten minste 12 gevangenen in de centrale gevangenis van Conakry door ondervoeding of onvoldoende medische behandeling tegen ziektes als tuberculose.²⁹¹

Vervolging verdachten van foltering en/of verkrachting

Er is wel vervolging ingesteld tegen leden van de politie en ordetroepen wegens moord, foltering en afpersing, maar degenen die verantwoordelijk waren voor politiek geweld werden – om politieke redenen – niet of nauwelijks vervolgd. Zo werden voor het politieke geweld dat tijdens de verkiezingsperiode is gebruikt slechts enkele politieagenten en een *gendarme* in staat van beschuldiging gesteld.²⁹² De mensenrechtenschendingen die in het verleden door overheidsfunctionarissen zijn begaan, waaronder de verkrachting van 109 vrouwen en meisjes tijdens de massaslachting in het stadion in 2009, bleven nog altijd grotendeels onbestraft.²⁹³ Op 27 juni 2013 beschuldigden onderzoeksrechters, belast met het onderzoek naar de moord op en verkrachting van leden van de oppositie in het stadion in september 2009, Claude Pivi, de huidige minister van presidentiële veiligheid. Pivi werd beschuldigd van moord, verkrachting en vernieling van eigendommen. Pivi is de zevende militair die hiervoor in staat van beschuldiging is gesteld.²⁹⁴ Tot dusverre is tegen geen van hen een proces geopend. Kort na de aanklacht stuurde president

²⁸⁵ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁸⁶ Ibid.

²⁸⁷ Ibid.

²⁸⁸ Ibid.

²⁸⁹ HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

²⁹⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁹¹ Ibid.

²⁹² Vertrouwelijke bronnen.

²⁹³ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁹⁴ Ook de minister die (destijds) belast was met de strijd tegen drugshandel en georganiseerde misdaad, kolonel Moussa Tiégboro Camara, en kolonel Abdoulaye Chérif Diaby, de voormalige minister van Gezondheidszorg zijn in staat van beschuldiging gesteld. Een andere belangrijke verdachte, luitenant Abubakar "Toumba" Diakité, is gevlucht. Enkele verdachten zaten al meer dan twee jaar (de maximale wettelijke termijn in Guinee) in voorarrest. Aan het eind van 2013 was slechts één persoon berecht en veroordeeld voor de massaslachting in het stadion; in mei 2013 werd een *gendarme* veroordeeld voor verkrachting van een vrouw tijdens de slachting.

Condé kolonel Pivi naar het gebied rond N'Zérékoré om sociale onrust te beteugelen.²⁹⁵

Een verzoek van de onderzoeksrechters om ex-president Moussa Dadis Camara – die in Burkina Faso woont – te horen, was na twee jaar nog steeds niet ingewilligd. Tiégboro Camara en Pivi werden niet op non-actief gesteld ofschoon ze het strafrechtelijk onderzoek door hun hoge posities binnen de regering zouden kunnen beïnvloeden.²⁹⁶

De vervolging in 2013 van de machtige gouverneur van Conakry²⁹⁷ en twee hoge militairen voor de ten laste gelegde folteringen in de aanloop naar de verkiezingen van 2010 en de arrestatie en vervolging van twee verdachten van de moord in 2012 op de Thesaurier-generaal van het Ministerie van Financiën, Aissatou Boiro, wezen op vooruitgang in de aanpak van straffeloosheid. Maar er zat geen schot in vervolging van de leden van de veiligheidsdienst die in 2012 zes mannen in het dorp Zoghota (Guinee forestière, vlakbij N'Zérékoré) hadden gedood.²⁹⁸

Bij de drugshandel faciliteren autoriteiten zonder risico op vervolging.²⁹⁹ De landingsbaan van Faranah wordt gebruikt voor vluchten uit Venezuela en Colombia. De gouverneur van Faranah, M'Bemba Bangoura, stelt deze baan ter beschikking.³⁰⁰

3.3.7 *Verdwijning*

Er zijn in deze verslagperiode geen berichten van politiek gemotiveerde verdwijningen bekend.³⁰¹ Het is dezerzijds niet bekend in hoeverre personen die in voorgaande verslagperiodes zijn verdwenen, nog altijd op onbekende locaties worden vastgehouden. De regering ondernam geen actie om de verdwijning te onderzoeken van tientallen demonstranten na het bloedbad in 2009.³⁰²

3.3.8 *Mishandeling en foltering*

Mishandeling en foltering, evenals alle andere vormen van onmenselijke of mensonterende behandeling, zijn niet alleen grondwettelijk verboden, maar ook strafbaar. In de praktijk werd dit verbod tijdens de verslagperiode niet nageleefd.³⁰³ Veiligheidstroepen gebruikten geweld om demonstraties te onderdrukken, wat leidde tot doden en gewonden (zie paragraaf 2.2. betreffende veiligheid).³⁰⁴ Gevangenisbewakers martelden, sloegen, verkrachtten en misbruikten burgers en gevangenen, waaronder ook kinderen. Bewakers dwongen vrouwen tot seks in ruil voor een betere behandeling. De hieruit geboren kinderen werden groot gebracht in de gevangenis. Volgens mensenrechtenactivisten vonden de ernstigste mishandelingen plaats tijdens arrestaties en de cellen van de *gendarmérie*.³⁰⁵ Zie ook paragraaf 3.3.6. over de situatie in gevangenissen.

²⁹⁵ Pivi arresteren zou stemmen kosten in *Guinée forestière*. US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

²⁹⁶ HRW, *Guinea: Stadium Massacre Victims Deserve Justice*, 27 september 2013.

²⁹⁷ De gouverneur werd tot een kleine boete veroordeeld. Vertrouwelijke bron.

²⁹⁸ HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

²⁹⁹ De regering heeft Interpol uitgenodigd en dit heeft geleid tot arrestaties van enkele tientallen Nigerianen en Zuid-Amerikanen, maar de grote vissen –die zich onder meer in de entourage van de president en zijn familie bevinden- bleven ongemoeid.

³⁰⁰ Vertrouwelijke bron.

³⁰¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁰² Ibid.

³⁰³ Ibid.

³⁰⁴ Ibid.

³⁰⁵ Ibid.

Over het algemeen werd door de Guinese autoriteiten geen onderzoek ingesteld naar gevallen van mishandeling of marteling door overheidsdiensten, er werden zelden disciplinaire maatregelen genomen ten aanzien van verantwoordelijke militairen of politieagenten. Dit is te wijten aan een complex geheel van politieke redenen, het gebrekkige justitiële systeem, de hoge mate van corruptie, de geschiedenis van straffeloosheid en een aantal andere factoren.³⁰⁶ Toch traden tijdens de verslagperiode wel enkele verbeteringen op, mede door optreden van Ngo's. De politie kon zich ook niet zomaar alles permitteren. Burgers staken in een enkel geval een politiebureau in brand en vielen politieagenten aan.³⁰⁷ Zie ook paragraaf 3.3.6 betreffende arrestaties, bewaring en detentie.

3.3.9 *Buitengerechtelijke executies*

Buitengerechtelijke executies zijn in strijd met de Guinese grondwet en wetgeving. Tijdens de verslagperiode waren er evenwel enkele meldingen van buitenrechtelijke executies. Ten minste 30 personen werden gedood in Conakry, verscheidene van hen door oproerpolitie, tijdens politieke protesten tussen februari en mei 2013. De autoriteiten stelden geen enkel onderzoek in.³⁰⁸

Voor meer informatie zie ook paragraaf 2.2 betreffende de veiligheidssituatie.

3.3.10 *Doodstraf*

De doodstraf kan in Guinee worden opgelegd, ook in geval van commune delicten.³⁰⁹ Volgens het jaarlijkse rapport van *Amnesty International* werden in 2013 geen doodsvonnissen uitgesproken en vonden geen executies plaats.³¹⁰

3.4 **Positie van specifieke groepen**

3.4.1 *Leden van oppositiepartijen/politieke activisten*

In Guinee bestaan verschillende oppositiepartijen, waaronder de *Union des Forces Démocratiques de Guinée* (UFDG) van oppositieleider Cellou Dalein Diallo en verschillende kleinere partijen.

Behalve de arrestatie van demonstranten werden ook UFDG-aanhangers op willekeurige wijze gearresteerd voordat de protesten plaatsvonden in een poging anderen ervan te weerhouden om daar aan mee te doen. Zo werd Mamadou Bailo Diallo, die protesten van jongeren organiseerde, gedetineerd voordat een in april 2013 geplande demonstratie plaatsvond; hij werd voor onbepaalde tijd in een cel van de *gendarmerie* vastgehouden. Volgens de UFDG werden partijaanhangers routinematig gearresteerd na afloop van protestbijeenkomsten, zelfs als zij daaraan niet hadden deelgenomen. Bij demonstraties werden aanhangers van de oppositie gearresteerd. Aanhangers van de regering die werden gearresteerd werden vaak vrijgelaten, maar aanhangers van de oppositie werden in bewaring gesteld of

³⁰⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2011 – Guinea*, 24 mei 2012. Vertrouwelijke bron.

³⁰⁷ Vertrouwelijke bron.

³⁰⁸ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁰⁹ www.amnesty.org, 'Peine de mort: pays abolitionnistes et non abolitionnistes', geraadpleegd 18 december 2012.

³¹⁰ Amnesty International, *Death sentences and executions in 2013*, 27 maart 2014.

gedwongen steekpenningen te betalen voor hun vrijlating.³¹¹

Zie verder paragraaf 2.2 over de veiligheidssituatie en paragraaf 3.3.2 betreffende de vrijheid van vereniging en vergadering.

In Guinee zijn enkele lokale en regionale mensenrechtenorganisaties operationeel, zoals de *Organisation Guinéenne de défense des Droits de l'Homme et du Citoyen* (OGDH) en de *Rencontre Africaine pour la Défense des Droits de l'Homme* (RADDHO).

Tijdens de verslagperiode werd geen melding gemaakt van een geval waarbij mensenrechtenactivisten werden lastig gevallen.

3.4.2 *Etnische groepen*

Etnische samenstelling

De belangrijkste etnische groepen in Guinee zijn de Peul (40%), de Malinké (30%) en de Soussou (20%). De overige 10% van de bevolking maakt deel uit van een van de tientallen kleinere etnische groepen.³¹² De belangrijkste groepen hebben traditioneel hun eigen regio: De Soussou zijn de dominante groep in *Basse Guinée*, de Peul of Fulani zijn de grootste groep in *Moyenne Guinée*, de Malinké of Mandingo in *Haute Guinée* en de *Forestiers* - etnische groepen (waaronder Guerzé, Kissi, Toma, Kpelle en Mano) - in *Guinée forestière*.³¹³ De bevolkingssamenstelling op het platteland is doorgaans redelijk homogeen, met uitzondering van *Guinée forestière*. De steden hebben een multi-etnisch karakter. Sommige wijken hebben een meer homogene etnische samenstelling, maar er bestaan geen wijken waar alleen leden van een bepaalde etnische groep wonen.³¹⁴

Wetgeving

Hoofdstuk 2 van de constitutie verbiedt discriminatie op basis van etnische afkomst. Voorts mogen politieke partijen zich niet met een bepaalde etniciteit identificeren en zijn etnisch gemotiveerde demonstraties verboden. De etnische afkomst van burgers wordt in Guinee niet officieel geregistreerd, ook niet op identiteitsbewijzen. Desondanks speelt etniciteit in politiek en samenleving een belangrijke rol en etnische identificatie is sterk.³¹⁵

Hoewel de wet discriminatie op grond van ras of etnische afkomst verbiedt, was discriminatie door leden van alle belangrijke etnische groeperingen duidelijk zichtbaar bij het aannemen van personeel bij bedrijven, de rassenscheiding in stadswijken en de etnische retoriek gedurende de politieke campagnes. Er waren verscheidene momenten van etnisch geweld in de loop van 2013. Zo had een conflict tussen groepen Guerzé en Malinké in Koule, N'Zérékoré en Beyla in juli 2013 ten minste 95 doden en talloze gewonden tot gevolg.³¹⁶

Interetnische verhoudingen

In het dagelijks leven bestaat er veel interactie tussen de verschillende etnische groepen. Personen van verschillende groepen gaan vriendschappelijk met elkaar om; zij wonen naast elkaar, zijn bevriend of trouwen met elkaar. In bepaalde

³¹¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³¹² CIA, *The World Factbook – Guinea*, 28 maart 2014.

³¹³ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³¹⁴ Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides, Royaume de Belgique, *subject related briefing, 'Guinee – La situation ethnique'*, 17 september 2012.

³¹⁵ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2011 – Guinea*, 24 mei 2012.

³¹⁶ Ibid; Freedom House, *Freedom in the World 2013 – Guinea*, 23 januari 2014; HRW, *World Report 2014 – Guinea*, 21 januari 2014.

situaties komt het echter voor dat personen leden van hun eigen groep bevoordelen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij toekenning van zakelijke overeenkomsten, benoemingen op hoge posities of aanname bij grote bedrijven.

Etniciteit en politiek

In het dagelijks leven gaan de verschillende groepen weliswaar vriendschappelijk met elkaar om, maar zodra het om politiek gaat, trekken mensen zich veelal terug bij hun eigen etnische groep. Volgens Human Rights Watch liepen de etnische spanningen in 2013 op en volgens de Economist Intelligence Unit is de etnisch-politieke dimensie een bedreiging van de stabiliteit.³¹⁷ De parlementaire verkiezingen werden herhaaldelijk uitgesteld door eisen van de oppositie om technische problemen rond de kieslijst aan te pakken en leden van de diaspora mee te laten stemmen. Het uitstel verergerde etnische spanningen.³¹⁸ Bij de rellen in Conakry tussen groepen Peul en Malinké in september 2013 werd één persoon gedood.³¹⁹

Overheid

Etniciteit speelt een belangrijke rol bij de interne verhoudingen binnen het land en binnen de politiek. De etnische groep die de regering leidt heeft traditioneel zijn macht gebruikt om zijn rivalen te discrimineren en hun politieke en economische activiteiten te onderdrukken.³²⁰ Er is geen officiële discriminatie, maar ambtenaren worden bijvoorbeeld geplaatst in een uithoek van het land. Er is ook sprake van 'zelfuitsluiting' door etnische groepen.³²¹

3.4.3

Religieuze minderheden

Hoewel er over het algemeen geen religieuze spanningen zijn, kunnen etnische spanningen wel voorkomen. Religie is veelal bepaald langs etnische lijnen. Daarom probeert de regering de religieuze verdraagzaamheid te benutten om mogelijke etnische spanningen te verzachten. Op 15 augustus 2011 werd een verzoeningscommissie ingesteld onder leiding van de eerste imam van de Grote Moskee in Conakry, Elhadj Mamadou Saliou Camara, en de katholieke aartsbisschop van Conakry, Monseigneur Vincent Coulibaly. De commissie boekte geen zichtbare vooruitgang. Beide voorzitters beperkten zich voornamelijk tot het prediken van verzoening, terwijl Ngo's aandrongen op een actieve commissie die de straffeloosheid zou aanpakken.³²² Nadat in de aanloop naar de parlementsverkiezingen van 2013 etnisch geweld uitbrak tussen de Guerzé (merendeels christenen) en de Konianké (moslims) in Guinee forestière, waarbij ten minste 60 doden en meer dan 250 gewonden vielen, probeerden Saliou Camara en Vincent Coulibaly de gemoederen te bedaren.³²³

Wahabisme

Bij verschillende gemeenschappen in Conakry, zowel bij de Peul als bij de Malinké, komt Wahabisme voor. Daarnaast komt Wahabisme in *Guinée Moyenne* en in *Haute Guinée* voor en, in mindere mate, in *Basse Guinée* en *Guinée forestière*. Volgens een bron wonen de meeste Wahabieten in Kankan, dat is traditioneel een religieus

³¹⁷ Human Rights Watch, *World Report 2013: Guinea*, 31 januari 2013; Economist Intelligence Unit, 'Guinea Country Report 4th Quarter 2012', 29 januari 2013.

³¹⁸ HRW, *World Report 2014 - Guinea*, 21 januari 2014.

³¹⁹ Freedom House, *Freedom in the World 2013 - Guinea*, 23 januari 2014.

³²⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014; Freedom House, *Freedom in the World 2013 - Guinea*, 23 januari 2014.

³²¹ Vertrouwelijke bron.

³²² HRW, *World Report 2014 - Guinea*, 21 januari 2014.

³²³ APA, *Delegation of Guinean religious leaders to promote reconciliation in forest region*, 20 juli 2013.

centrum.³²⁴ Het Wahabisme is een betrekkelijk nieuw verschijnsel in Guinee en kent (nog) niet erg veel aanhangers. De vrouwen zijn van top tot teen gesluiert - zelfs de handen zijn bedekt met zwarte handschoenen - zoals in Saoedi Arabië en worden wel Ninja's genoemd.³²⁵ Wahabieten preken in de moskee (waar ook niet-Wahabieten komen) en proberen de gelovigen hun leefregels op te leggen. De Wahabieten - onder hen zijn veel ongeletterden - hebben hun *cour* (de binnenplaats waar vrouwen koken) geheel afgesloten, opdat buitenstaanders geen vrouwen te zien krijgen.³²⁶

3.4.4 Vrouwen

Wetgeving en maatschappelijke positie

Hoofdstuk 2 van de grondwet garandeert gelijke rechten voor mannen en vrouwen.³²⁷ In de praktijk is de positie van vrouwen in Guinee echter ondergeschikt aan die van mannen op vele gebieden. Het traditionele recht stelt vrouwen achter en wordt soms boven het formele recht gesteld, met name in rurale gebieden. Vrouwen worden gediscrimineerd op vrijwel alle terreinen van het maatschappelijke leven zoals de arbeidsmarkt, bij het verkrijgen van leningen of land, en in erfrechtkwesies.³²⁸ Slechts weinig vrouwen bekleden een hoge maatschappelijke of politieke functie. Op 28 september 2013 veroverden 25 vrouwen een zetel in het 114 leden tellende parlement, 11 van de regeringspartij en 14 van de oppositie.³²⁹ Bij de overheid worden de belangen van vrouwen behartigd door het ministerie van Sociale Zaken³³⁰ en OPROGEM³³¹. Verder zetten diverse Ngo's zich in voor een verbetering van de positie van de vrouw, zoals de *Association Mère en Enfant*, de *Association guinéenne de soutien aux femmes victimes (AGUISFEV)*, de *Coordination sur les Pratiques Traditionnelles néfastes à la santé de la Femme et de l'enfant (CPTAF)*, de *Association Guinéenne pour le Bien-être Familial (AGBEF)*, TOSTAN, Plan Guinée en het *Réseau des Femmes du Fleuve Mano pour la paix*.

Discriminatie en geweld

Discriminatie, seksuele intimidatie en (seksueel) geweld tegen vrouwen is wijdverbreid. Geweld tegen een vrouw die daardoor gewond raakt kan worden bestraft met maximaal vijf jaar gevangenisstraf en een boete van maximaal 30.000 FG. (4.30 USD). Als de verwonding verminking, amputatie of ander verlies van lichaamsdelen tot gevolg heeft, kan de gevangenisstraf oplopen tot 20 jaar. Verkrachting kan worden bestraft met vijf tot tien jaar gevangenisstraf, in uitzonderlijke gevallen met maximaal 20 jaar. OPROGEM heeft in de eerste helft van 2013 25 gevallen van aanranding aangegeven.³³² Volgens de VN zouden in 2013 ten minste 72 gevallen van verkrachting en aanranding hebben plaatsgevonden.³³³

Verkrachting binnen het huwelijk wordt niet beschouwd als misdrijf en wordt niet bestraft. Volgens een studie van het ministerie van Sociale Zaken zijn naar schatting 87 procent van alle vrouwen slachtoffer geweest van huiselijk geweld. Naar schatting zijn 49.6 procent van de meisjes en vrouwen tot 49 jaar slachtoffer van seksueel geweld door hun partner.³³⁴ Uit angst voor stigmatisering en represailles

³²⁴ Vertrouwelijke bron.

³²⁵ Vertrouwelijke bron.

³²⁶ Vertrouwelijke bron.

³²⁷ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014.

³²⁸ Ibid.

³²⁹ Ibid.

³³⁰ Ministère des Affaires Sociales, de la Promotion Féminine et de l'Enfance.

³³¹ L'office de protection du genre, de l'enfant et des mœurs.

³³² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014.

³³³ UNGA, A/HRC/25/44, 11 februari 2014.

³³⁴ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 - Guinea*, 27 februari 2014.

doen vrouwen zelden aangifte.³³⁵ De wet ziet niet direct op het slaan van een echtgenote, hoewel een aanklacht kan worden geregistreerd als algemene geweldpleging waarop gevangenisstraffen van twee tot vijf jaar staan en boetes van 50.000 tot 300.000 FG (zeven tot 43 USD). Geweldpleging is een grond voor echtscheiding, maar de politie kwam zelden tussenbeide bij echtelijke twisten en er waren geen meldingen dat echtgenoten waren bestraft.³³⁶

Vanaf 2010 worden voorlichtingscampagnes gehouden om het geweld tegen vrouwen tegen te gaan. Er zijn vergaderingen met vrouwen en meisjes hierover gehouden in dorpen, moskeeën en op scholen.³³⁷ Ngo's als AGBEF leiden ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en de politie op, opdat die tussenbeide kunnen komen in de gemeenschap. Ook worden speciale brochures met informatie over mensenrechten uitgedeeld aan bijvoorbeeld rechters.³³⁸ Mede door de bewustwordingscampagnes is de situatie sinds het vorig ambtsbericht van maart 2013 licht verbeterd. Naar mate vrouwen beter geschoold zijn accepteren ze ook niet meer alles.³³⁹

Begin december 2013 meldden de eerste vrouwen zich bij een door de *American Bar Association* (ABA) opgezette juridische hulppost (kliniek) in Kankan. De ABA heeft in dit gebied de voornaamste zorgen van vrouwen in kaart gebracht; het gaat om huwelijken op (te) jonge leeftijd of van korte duur, seksuele uitbuiting in de mijnen, stokslagen en verwondingen en het confisqueren van eigendommen van weduwen.³⁴⁰

Zie verder paragraaf 3.2 betreffende toezicht en rechtsbescherming.

Genitale verminking

De genitale verminking van vrouwen (*mutilation génitale féminine*, MGF) of vrouwenbesnijdenis (*excision*) is in Guinee bij wet verboden. De strafmaat varieert, afhankelijk van de wetgeving, tussen ongeveer drie maanden en twee jaar gevangenisstraf en een geldboete.³⁴¹ Niettemin komt genitale verminking van vrouwen op grote schaal voor in Guinee.³⁴²

Culturele achtergrond

Van oudsher is vrouwenbesnijdenis in Guinee een inwijdingsritueel dat bij meisjes de overgang markeerde naar volwassenheid. Meisjes in de leeftijd van 12-18 jaar werden vroeger door de gemeenschap bijeen gebracht en groepsgewijs besneden. Ze brachten gezamenlijk in speciale kleding verscheidene weken – soms tot drie maanden – in afzondering door; in *Guinée forestière* in het *forêt sacré*, elders in het land *en brousse*.³⁴³ In deze periode – waarin ze samen aten en liederen leerden zingen waarvan alleen zij de refreinen kenden – werden ze door de besnijdstster³⁴⁴ ingewijd in de wetten van hun gemeenschap, het respect voor de ouderen, hun rechten en plichten als vrouw, hun voorbereiding op het huwelijk, het omgaan met hun echtgenoot, het nemen van hun verantwoordelijkheid als vrouw en moeder en

³³⁵ UNGA, A/HRC/25/44, 11 februari 2014.

³³⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³³⁷ Vertrouwelijke bron.

³³⁸ Vertrouwelijke bron.

³³⁹ Vertrouwelijke bronnen.

³⁴⁰ Guineenews.org, *Kankan : des para-juristes et une clinique judiciaire en faveur des femmes victime de violences*, 8 december 2013.

³⁴¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁴² US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁴³ Vertrouwelijke bron. Alles wat in West-Afrika buiten de stad of het dorp ligt wordt de 'brousse' genoemd.

³⁴⁴ Deze vrouw, die ook na de besnijdenis de wonden verzorgde, droeg de titel *sema* in het Malinké, Peul en Soussou. Bij de besnijdenis zelf werd ze geholpen door assistentes. DHS Analytical Studies No. 5, *Female Genital Cutting in Guinea: Qualitative and Quantitative Research Strategies*, juni 2001.

hun rol in de samenleving.³⁴⁵ Men ging ervan uit dat de meisjes zich na de besnijdenis niet meer aangetrokken zouden voelen tot seksualiteit waardoor ze als maagd konden huwen.³⁴⁶ In sommige streken – zoals *Haute Guinée* – werden zowel vóór de besnijdenis als na de genezing van de wond (dagenlang) ceremonieën met veel eten, zang – veelal de door de besneden meisjes pas geleerde liederen – en dans gehouden³⁴⁷, in andere – zoals in de Fouta Djallon³⁴⁸ – alleen na afloop.³⁴⁹ In alle gevallen werden de besneden meisjes –voortaan beschouwd als vrouwen en gerespecteerd in de samenleving – overladen met cadeaus en voelden ze zich verheven boven de nog onbesneden meisjes die door hen werden bespot.³⁵⁰ Om het verschil te benadrukken werden de meisjes ook anders genoemd; in de taal van de Malinké bijvoorbeeld werden *solima* (ongewijde meisjes) *sunkudun* (ingewijde meisjes).³⁵¹ Meestal werden de meisjes (vroeger) kort na de besnijdenis uitgehuwelijkt.³⁵² De besnijdenis vond meestal plaats in januari, als er na de oogst weinig werk op het land was.³⁵³

Veranderingen

Meisjes worden op steeds jongere leeftijd besneden. De besnijdenis wordt vaak niet meer verricht in het droge seizoen na de oogst, maar in het regenseizoen als de meisjes niet naar school gaan. In *Guinée forestière* vinden nog steeds groepsbesnijdenissen plaats, met ceremoniën vóór en na de besnijdenis.³⁵⁴ Maar elders in het land komt dit veel minder voor.³⁵⁵ Veel besnijdenissen worden in het geheim verricht – vaak verstoppen de meisjes zich na hun besnijdenis – zonder enige vorm van kennisoverdracht, taboes en ceremonieën.³⁵⁶ Steeds meer meisjes worden naar een kliniek gestuurd in plaats van naar een besnijdstster.³⁵⁷ Ook worden jonge meisjes veel minder vaak bespot door de oudere (besneden) meisjes.³⁵⁸ Als een meisje niet wordt besneden valt dat vaak niet meer op.³⁵⁹

³⁴⁵ Zo werden ze ingewijd in de kleine geheimen die kinderen niet mogen weten.

³⁴⁶ Voorstanders van vrouwenbesnijdenis wijzen op het behoud van de maagdelijkheid, de verbetering van het seksueel plezier van de man, het verbod op een orgasme van vrouwen, hygiënische en esthetische redenen en het traditionele en culturele erfgoed waar men dacht dat vrouwenbesnijdenis voorkomt dat de clitoris de man of het pasgeboren kind kan vergifigen. Volgens een bron is de mens verdeeld tussen goed en kwaad en wordt – volgens het Afrikaans geloof – bij de besnijdenis het kwaad weggesneden. Als dat niet gebeurt is een volwassene in feite nog een kind, nog onzuiver. Vertrouwelijke bronnen. DHS Analytical Studies No. 5, *Female Genital Cutting in Guinea: Qualitative and Quantitative Research Strategies*, juni 2001.

³⁴⁷ Naar lokaal gebruik ook om meisjes te beschermen tegen beheksing. De rituelen waren omgeven met taboes en bijgeloof. Zo mochten in sommige streken meisjes geen kom aanraken, omdat deze dan zou breken of werd beweerd dat wie (ongenood) een besnijdenis bijwoonde daaraan dood kon gaan. Vertrouwelijke bron.

³⁴⁸ De Fouta Djallon is het leefgebied van de Peul in *Moyenne Guinée*.

³⁴⁹ Vertrouwelijke bron. In de 20e eeuw hebben antropologen de vrouwenbesnijdenis beschreven. Zie bijvoorbeeld Claude Rivière, *Mutations sociales en Guinée*, 1971; Monique Gessain et Marguerite Dupire, *Femmes d'Afrique noire*, 1960; Denise Paulme, *Les Gens du riz. Kissi de Haute-Guinée Française*, 1954. De Guinese schrijfster Camara Laye beschrijft beeldend de inwijding van jongens – qua ceremonieën vergelijkbaar met die van meisjes – in zijn autobiografie *L'enfant noir*, 1953.

³⁵⁰ En die vervolgens op hun beurt – uit schaamte – om besnijdenis vroegen. Vertrouwelijke bronnen.

³⁵¹ DHS Analytical Studies No. 5, *Female Genital Cutting in Guinea: Qualitative and Quantitative Research Strategies*, juni 2001.

³⁵² DHS Analytical Studies No. 5, *Female Genital Cutting in Guinea: Qualitative and Quantitative Research Strategies*, juni 2001.

³⁵³ DHS Analytical Studies No. 5, *Female Genital Cutting in Guinea: Qualitative and Quantitative Research Strategies*, juni 2001.

³⁵⁴ In *Guinée forestière* worden de meisjes – 10-15 jaar oud – tijdens de vakantie besneden. Het gebeurt met een traditioneel mes dat niet in alle gevallen is gesteriliseerd. Met hetzelfde mes brengt men daarna tatoeages aan op de rug van het meisje en op haar borsten. Vertrouwelijke bron.

³⁵⁵ Vertrouwelijke bron.

³⁵⁶ Vertrouwelijke bron.

³⁵⁷ Veel traditionele besnijdststers zijn ermee gestopt. Vertrouwelijke bronnen.

³⁵⁸ Vertrouwelijke bron. Soms wordt de meisjes voorgehouden dat ze zijn besneden, terwijl de vroedvrouw of verpleegkundige slechts een 'alsof' besnijdenis (veelal een oppervlakkig sneetje) heeft uitgevoerd. Zo hoeven ze zich niet meer te schamen voor hun oudere vriendinnen.

³⁵⁹ Vertrouwelijke bron.

Campagnes

De autoriteiten bestrijden besnijdenis met voorlichtingscampagnes en preventie in samenwerking met internationale organisaties (waaronder UNICEF en de WHO) en Ngo's zoals CPTAFE³⁶⁰, TOSTAN, PLAN Guinée, CONAG-DCF³⁶¹, AGBEF³⁶², en ASFEGUI³⁶³ evenals de ministeries van Gezondheidszorg, Sociale Zaken en Onderwijs. Dit gebeurt door middel van didactische modules in het onderwijs, workshops voor religieuze leiders³⁶⁴, het organiseren van een dag van *zero tolerance* op 6 februari, campagnes van posters in de stad en in ziekenhuizen en radio- en televisiespots.³⁶⁵ De politie gebruikte het gezamenlijke UNFPA-UNICEF programma om de wet toe te passen.³⁶⁶ Officieel maakt de bestrijding van besnijdenis deel uit van het pakket van (prenatale) moeder- en kindzorg en in vaccinatiecampagnes.³⁶⁷ Veel Ngo's laten (gevolgen van) de ergste praktijken zien – ook ex-besnijdsters werken hier aan mee³⁶⁸ – om ouders bewust te maken van de gevaren van FGM.³⁶⁹ Er was een trend om besnijdenissen uit te voeren onder meer hygiënische omstandigheden en door medisch opgeleid personeel. Stedelijke, goed opgeleide families kozen steeds vaker voor een lichte, symbolische snee op het genitaal van het meisje, dan voor de gehele ingreep.³⁷⁰

De PNUD werkte samen met de Ngo *Search for Common Ground* aan een radiocampagne. In november 2013 besloten 500 besnijdsters in N'Zérékoré een eind te maken aan hun praktijken.³⁷¹ Van 25 tot en met 28 februari 2014 werd een workshop voor de media georganiseerd door het ministerie van Sociale Zaken³⁷² in samenwerking met UNICEF. Na afloop richtten de journalisten de 'vereniging tot afschaffing van FGM' op.³⁷³

Hieronder in het kort de activiteiten van enkele organisaties op dit terrein.

UNICEF

UNICEF werkt in de *communautés* (gemeenschappen) aan educatie, voorlichting over de rechten van het kind en afschaffing van de besnijdenis. UNICEF staat daarbij in contact met Ngo's, met religieuze autoriteiten en met alle ministeries. UNICEF is in 400 districten van Guinee actief. In 2013 is UNICEF met een intensieve campagne gestart die ertoe zou moeten leiden dat in 2015 in 1.500 dorpen de besnijdenis publiekelijk wordt afgezworen.³⁷⁴ De afzwering – een gebeurtenis waaraan door zo'n

³⁶⁰ Cellule de Coordination sur les Pratiques traditionnelles affectant la Santé des Femmes et des Enfants.

³⁶¹ Coalition Nationale de Guinée pour les Droits et la Citoyenneté de la Femme.

³⁶² Association Guinéenne pour le Bien-Etre Familial. AGBEF streeft ernaar dat vrouwen die bevallen toegang krijgen tot goede gezondheidszorg. AGBEF richt zich op vrouwenrechten en werkt samen met advocaten. Vertrouwelijke bron.

³⁶³ L'Association des Sages-Femmes de Guinée.

³⁶⁴ Vrouwenbesnijdenis komt immers niet voor in de koran, het is een typisch Afrikaans verschijnsel.

³⁶⁵ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OPFRA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

³⁶⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁶⁷ Maar volgens internationale organisaties doen de autoriteiten lang niet genoeg. Vertrouwelijke bron.

³⁶⁸ Veel *exciseuses* zijn gestopt. Men heeft foto's van hen op televisie vertoond. Ze weten dat besnijdenis een verminking is en zijn bang geworden. Ngo's proberen alternatieve inkomsten voor hen te creëren, door hen te laten werken in de tuinbouw of de zeepziederij. Vooral in *Guinée forestière*, waar Plan Guinée een project in Kissigoudou heeft, hebben veel besnijdsters hun mes ingeleverd. Vertrouwelijke bronnen.

³⁶⁹ Vertrouwelijke bron. Een van de ernstigste gevolgen van besnijdenis zijn fistels. Als na fibulatie de vagina wordt 'heropend' ontstaan littekens en verliest de vagina haar natuurlijke elasticiteit. Bij een bevalling ontstaat daardoor grote druk met als gevolg fistels. Doordat vrouwen hun urine niet meer kunnen ophouden worden ze verstoten door de samenleving. Engender Health zorgt ervoor dat buitenlandse specialisten in Guinee plaatselijke chirurgen opleiden. In de periode oktober 2006 tot september 2013 zijn 2.762 vrouwen in ziekenhuizen in Kissigoudou, Labé en Conakry aan fistels geopereerd waarvan 80% is genezen. Vertrouwelijke bron.

³⁷⁰ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁷¹ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

³⁷² Ministère de l'Action Sociale, de la Promotion Féminine et de l'Enfance (MASPFE).

³⁷³ Guineenews, *Lutte contre les MGF/Excision : un réseau de journalistes contre la pratique voit le jour*, 3 maart 2014.

³⁷⁴ Vertrouwelijke bron.

2.000 vrouwen wordt meegedaan³⁷⁵ - wordt met veel vertoon op de televisie vertoond. De campagne wordt gevoerd in samenwerking met de media.³⁷⁶ De campagne – waaraan wordt meegewerkt door Miss Guinee 2013 – zal in een karavaan langs de dorpen trekken.³⁷⁷

TOSTAN

Tostan heeft een programma van drie jaar van basiseducatie voor degenen die geen toegang tot het formele onderwijs hebben. In afzonderlijke modules over bestuur en mensenrechten, gezondheid en alfabetisering krijgen dorpsbewoners les en dragen vertegenwoordigers uit de ene gemeenschap hun kennis over aan een andere. Tostan werkt samen met plaatselijke gezondheidscentra en wordt onder meer gefinancierd door USAID en UNICEF. Ofschoon de afschaffing van besnijdenis voor Tostan geen doel op zich was, leidde een toenemende bewustwording van de gevaren en risico's ervan tot het afleggen door vrouwen van openbare verklaringen tot afzwering. Vanaf 2004, het jaar waarin Tostan het programma in de regio Labé opzette, hebben 708 *communautés* in *Basse Guinée*, *Moyenne Guinée*, *Haute Guinée* en *Guinée forestière* meegedaan en zijn in de volgende plaatsen verklaringen afgelegd³⁷⁸:

Laliya (<i>Moyenne Guinée</i>) :	3 december 2006	150 <i>communautés</i> ³⁷⁹ van Pita en Labé ³⁸⁰ ;
Tougnifily (<i>Basse Guinée</i>) :	9 juni 2008	128 <i>communautés</i> van Boffa en Dubréka ³⁸¹ ;
Samoé (<i>Guinée forestière</i>) :	30 juni 2009	67 <i>communautés</i> van N'Zérékoré en Guéckédou ³⁸² ;
Bissikrima (<i>Haute Guinée</i>) :	5 juni 2011	197 <i>communautés</i> van Faranah, Dabola, Kouroussa en Kankan ³⁸³ ;
Baladou (<i>Guinée forestière</i>) :	26 mei 2013	92 <i>communautés</i> van Guéckédou en N'Zérékoré ³⁸⁴ ;
Tounny (<i>Moyenne Guinée</i>) :	23 januari 2014	74 <i>communautés</i> van Labé en Pita ³⁸⁵ .

Er zijn veel programma's die zich met (de afschaffing van) besnijdenis bezighouden. Maar de impact op de totale bevolking is voornamelijk niet bijzonder groot; sommige vrouwen gaan door in het geheim, terwijl ze het 'mes' in het openbaar hebben afgezworen.³⁸⁶ Volgens bronnen lijkt de 'lange termijn aanpak' van TOSTAN en Plan Guinee iets beter aan te slaan dan de 'korte termijn aanpak' van bijvoorbeeld CPTAF dat – met modules die zijn ontwikkeld door het ministerie van Sociale Zaken – ook in de dorpen actief is.³⁸⁷

³⁷⁵ Vertrouwelijke bron.

³⁷⁶ Begin 2014 organiseerde UNICEF een *media workshop* waaraan de geschreven pers en ruim 30 radiostations meededen. Na afloop daarvan werden 24 artikelen geschreven en verscheidene radio-uitzendingen gemaakt. Vertrouwelijke bron.

³⁷⁷ Vertrouwelijke bron.

³⁷⁸ Vertrouwelijke bron.

³⁷⁹ Daarvan hadden 40 meegedaan aan het programma van Tostan. Bevolking per *communauté*: 400 personen. Uit een gesprek met vrouwen in een dorp bij Labé die de cursus van Tostan hadden gevolgd bleek dat ze beseften dat meisjes (vooral) hadden geleden onder infibulatie, de afsluiting van de vagina. Eén van de vrouwen was verscheidene keren getrouwd geweest, maar de mannen lieten haar telkens in de steek omdat ze geen seksuele betrekkingen met haar konden hebben. Daarna heeft men haar vagina met een mes geopend, maar daar heeft ze ernstige fistels aan overgehouden. De vrouwen verklaarden nog steeds achter hun besluit te staan om hun dochters c.q. kleindochters niet te laten besnijden. Vertrouwelijke bron.

³⁸⁰ Met een bevolking van 60.000 volwassenen en 300.000 kinderen waaronder 180.000 meisjes.

³⁸¹ Met een bevolking van 51.200 volwassenen en 256.000 kinderen waaronder 153.600 meisjes.

³⁸² Met een bevolking van 26.800 volwassenen en 134.000 kinderen waaronder 80.400 meisjes.

³⁸³ Met een bevolking van 78.800 volwassenen en 394.000 kinderen waaronder 236.400 meisjes.

³⁸⁴ Met een bevolking van 36.800 volwassenen en 184.000 kinderen waaronder 110.400 meisjes.

³⁸⁵ Met een bevolking van 29.600 volwassenen en 148.000 kinderen waaronder 88.800 meisjes.

³⁸⁶ Vertrouwelijke bron.

³⁸⁷ Bij sommige van deze modules worden vrouwen bewust bang gemaakt. Er wordt hen bijvoorbeeld verteld dat de besnijdstester bij de besnijdenis hetzelfde mes gebruikt als bij zieke meisjes en dan wordt hen vervolgens gevraagd zich voor te stellen wat er kan gebeuren. Vertrouwelijke bronnen.

Verspreiding FGM

FGM komt in alle godsdienstige en etnische groepen en geografische gebieden van Guinee voor. Het percentage besneden vrouwen ligt het hoogst bij de Peul, de Malinké en de Soussou, en lager bij de Toma en de Guerzé. De besnijdingsgraad ligt dan ook lager in *Guinée forestière* dan in de andere regio's van Guinee.³⁸⁸ Hoewel uit officiële cijfers blijkt dat de meeste vrouwen (96,9%) zijn besneden, vinden volgens bronnen in de steden – en in mindere mate op het platteland – steeds minder besnijdenissen plaats.³⁸⁹ Vroeger was vrouwenbesnijdenis voor alle vrouwen verplicht, maar sinds enige tijd is deze 'verplichting' op sommige plaatsen en in sommige gemeenschappen afgenomen door voorlichtingscampagnes.³⁹⁰ Dat is vooral in de steden merkbaar: goed opgeleide vrouwen kennen de gevolgen; in de dorpen houdt men zich vaker aan de traditie.³⁹¹

Vormen FGM

De lichtste vorm van genitale verminking (een kleine snee) komt vaker voor in steden (10%) dan op het platteland (3%) en vaker bij de Soussou (13%) dan bij andere etniciteiten.³⁹² De meest voorkomende vorm van genitale verminking - de gehele of gedeeltelijke verwijdering van de clitoris en de kleine schaamlippen (type 1 of 2 volgens de definitie van de WHO)³⁹³ - komt minder voor in steden (74%) dan op het platteland (90%). Infibulatie, ofwel het vernauwen van de vaginale opening door wegsnijden en aan elkaar hechten van de kleine en/of grote schaamlippen met verwijdering van de clitoris (type 3) komt vooral voor bij de Peul (13%) en de Toma (12%) en wordt vaker toegepast in *Moyenne Guinée* en Conakry dan in de andere regio's.³⁹⁴ De lichtste vorm van genitale verminking (een kleine snee) werd in de *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2005* nog niet genoemd. In de enquête van 2012 zou 10% van de meisjes in de stad op een dergelijke manier zijn besneden, op het platteland was dit 3%.³⁹⁵

Leeftijd FGM

Uit bevolkingsonderzoek in 2012 is gebleken dat bij 97% van de vrouwen de besnijdenis plaatsvond vóór het bereiken van de leeftijd van 15 jaar. De meerderheid (41%) vond plaats in de leeftijd 5-9 jaar, een kwart (25%) vond plaats in de leeftijd van 0-5 jaar en bij slechts 2% werd FGM toegepast op de leeftijd van 15 jaar en ouder.³⁹⁶ Bij de Peul werd 79% van de meisjes vóór hun tiende jaar besneden³⁹⁷, terwijl bij de Guerzé 54% ná hun tiende jaar werd besneden.³⁹⁸ Deze

³⁸⁸ Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012*, november 2013. Vertrouwelijke bron.

³⁸⁹ Vertrouwelijke bronnen.

³⁹⁰ Vertrouwelijke bron.

³⁹¹ Vertrouwelijke bron.

³⁹² Een symbolische verwonding wordt tegenwoordig steeds meer toegepast als alternatief voor de traditionele besnijdenis waarvan de risico's bekend zijn. Die bestaat uit het knijpen, krassen of het maken van een kleine snee waardoor een klein beetje bloed stroomt zonder gevolg. Wél wordt zo de schijn van besnijdenis opgehouden, terwijl de meisjes hun seksualiteit behouden. Deze 'medische' ingreep wordt meestal uitgevoerd in kleine gezondheidscentra waar minder controle is. Ngo's doen een beroep op het ministerie van Sociale Zaken om 'medische' besnijdenissen formeel te verbieden in gezondheidsklinieken en ziekenhuizen. Vertrouwelijke bronnen. Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPRA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

³⁹³ Bronnen bevestigen dat tegenwoordig type 1 het meest in de stad voorkomt, terwijl type 2 veel op het platteland voorkomt. Volgens een – inmiddels gestopte – besnijdstervragen 'intellectuelen' vaker om type 1 en vrouwen zonder opleiding om type 2. Vertrouwelijke bronnen. Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPRA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

³⁹⁴ Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012*, november 2013.

³⁹⁵ Ibid.

³⁹⁶ De besnijdenis op latere leeftijd neemt steeds verder af. Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012*, november 2013.

³⁹⁷ Vertrouwelijke bron.

cijfers hebben betrekking op de totale bevolking. Uit bevolkingsonderzoek in 2012 blijkt dat - van de meisjes die op dat moment 0-14 jaar oud waren - van de meisjes in de leeftijd 0-4 jaar oud 14% was besneden, in de leeftijd van 5-9 jaar 51% was besneden en van de meisjes van 10-14 jaar gemiddeld 80% - in de steden 75%, op het platteland 82% - was besneden. Het percentage varieerde tussen Kissi (64%) en Peul (91%), tussen niet opgeleiden (81%) en opgeleiden (74%) en tussen armen (92%) en rijken (68%). De oudste meisjes in de categorie 10-14 jaar die nog niet waren besneden liepen vrijwel geen risico meer (alstublieft) te worden besneden.³⁹⁹

Uit bovengenoemde enquêtecijfers blijkt dat er belangrijke verschillen zijn tussen meisjes in de stad en op het platteland, tussen opgeleide en niet-opgeleide meisjes. Bij de jonge meisjes - die zelf nog geen keuzevrijheid hebben - laten de verschillen zich verklaren door de verschillen in opvattingen van de ouders.⁴⁰⁰

Er is geen leeftijdsgrens voor FGM, maar uit cijfers blijkt dat slechts 2.4% van de vrouwen is besneden op de leeftijd van 15 jaar of ouder. In de onderzochte leeftijdsgroep van 15-19 jaar was dit percentage nog lager: 1.2%. Er waren geen opvallende verschillen tussen stad en platteland.⁴⁰¹

Huwelijk en FGM

Tegenwoordig vinden echtgenoten in de stad het steeds vaker geen probleem als hun vrouw niet besneden is, op het platteland en in radicaal religieuze kringen stellen echtgenoten zich traditioneler op.⁴⁰²

Besnijden is een aangelegenheid van de familie en de gemeenschap. Het is in de eerste plaats de moeder die de verantwoordelijkheid neemt voor de besnijdenis, maar het kan gebeuren dat, indien de moeder haar dochter niet wenst te laten besnijden, genitale verminking wordt uitgevoerd op instigatie van andere vrouwelijke familieleden, zoals tantes of grootmoeders.

Onttrekking aan FGM

Meisjes die op zeer jonge leeftijd worden besneden, kunnen zich daaraan niet onttrekken. Maar vanaf 14 jaar kan een meisje de beslissing nemen zich aan de besnijdenis te onttrekken, vooral als ze in de stad woont waar de sociale controle minder sterk is dan in een dorp.⁴⁰³ In de praktijk zijn het veelal de ouders die bepalen of hun dochter wordt besneden. Tegenwoordig willen steeds meer ouders, vooral in de steden en onder degenen die goed zijn opgeleid, niet meer dat hun dochter wordt besneden en scheppen zij de voorwaarden om het kind te beschermen totdat ze volwassen is.⁴⁰⁴ Zij vermijden op die manier om haar naar de

³⁹⁸ Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012, november 2013.

³⁹⁹ Ibid.

⁴⁰⁰ Vertrouwelijke bron.

⁴⁰¹ Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012, november 2013.

⁴⁰² Vertrouwelijke bron. Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.

⁴⁰³ Vertrouwelijke bron. In de stad zoekt men niet uit of een meisje wel of niet is besneden. In dorpen komt dat nog steeds voor. De meisjes zijn in dat geval verplicht naar de stad te gaan. Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁰⁴ Ze luisteren naar voorlichting op de radio en zijn zich bewust van de gevaren. Ze begrijpen de boodschappen en onttrekken zich aan de besnijdenis. Sommige ouders/moeders sturen hun dochters naar vroedvrouwen en onderhandelen met hen over een besnijdenis 'alsof' om van de geruchten af te zijn. In sommige gevallen wordt een kras of een sneetje aangebracht, maar ook wordt wel jodium gebruikt om te suggereren dat het meisje heeft gebloed. Het meisje wordt dan gemaand flink te schreeuwen, zodat de mensen kunnen horen dat ze is besneden. Toch zijn Ngo's tegen deze 'behandeling' in een kliniek of ziekenhuis. Sommige vroedvrouwen aan wie werd

familie in het dorp te sturen waar vaak druk wordt uitgeoefend om de besnijdenis uit te voeren. Sommige bronnen bevestigden dat hun vrouw of dochter niet was besneden.⁴⁰⁵ De meningen zijn verdeeld voor wat betreft de sociale gevolgen. Terwijl sommigen onderstrepen dat een onbesneden meisje mogelijk wordt uitgesloten, bevestigen anderen dat het geen enkel probleem vormt. Eenmaal volwassen kan de jonge vrouw zelf besluiten of ze al dan niet wil worden besneden en het komt voor dat zij dit ondanks alles wil. Besnijdenis wordt nog altijd door veel vrouwen beschouwd als een belangrijke etappe in hun leven. Het blijft voor alles een vrouwenzaak.⁴⁰⁶

Sociaal-cultureel verschijnsel

Diverse bronnen geven aan dat de genitale verminking van vrouwen in Guinee een sociaal-cultureel en geen religieus fenomeen is.⁴⁰⁷ Alle religieuze groepen in Guinee passen vrouwenbesnijdenis toe en hoewel het percentage het hoogst ligt bij moslims, iets lager bij animisten en het laagst bij christenen, wordt bij al deze godsdienstige groepen het overgrote deel van de vrouwen wel besneden. Religieuze leiders laten zich tegenstrijdig uit over FGM.⁴⁰⁸ Sommigen stellen dat de godsdienst niets zegt over vrouwenbesnijdenis, anderen bevestigen dat het een religieuze plicht is.⁴⁰⁹ Voor wat betreft hun houding ten opzichte van FGM onderscheiden Wahabieten zich niet wezenlijk van andere moslims.⁴¹⁰

Bij het bevolkingsonderzoek van 2012 is ook onderzocht waarom FGM nog altijd wordt toegepast ondanks de vele voorlichtingscampagnes van de Guinese overheid en (internationale) Ngo's. Gemiddeld 68 % van de vrouwen⁴¹¹ en 57 % van de mannen dacht dat besnijdenis een religieuze verplichting is.⁴¹² Op de vraag of besnijdenis moet worden gecontinueerd of afgeschaft bleek gemiddeld 76% van de vrouwen⁴¹³ voor voortzetting tegenover gemiddeld 21% voor afschaffing.⁴¹⁴ In de leeftijdscategorie 45-49 bleek 79% van de vrouwen voor voortzetting te zijn, in de leeftijdscategorie 15-19 was dat 69%. Bij de mannen was 38% vóór afschaffing van FGM.⁴¹⁵

Uitvoering FGM

De genitale verminking wordt in de meeste gevallen uitgevoerd door traditionele besnijdsters (*exciseuses*). Deze vaak oudere vrouwen genieten een hoge status binnen de gemeenschap en verdienen hier (relatief) veel geld mee. Een toenemend aantal besnijdenissen in Guinee wordt uitgevoerd door medische professionals, met name vroedvrouwen. Uit bevolkingsonderzoek in 2012 is gebleken dat van de groep

gevraagd een klein sneetje aan te brengen, voerden een echte besnijdenis uit en gedroegen zich als *exciseuses*.
Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁰⁵ Vertrouwelijke bron.

⁴⁰⁶ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012.
Vertrouwelijke bron.

⁴⁰⁷ Er zijn imams die zich op de radio tegen besnijdenis uitspreken, het wordt immers niet genoemd in de Koran. Maar er zijn ook conservatieve imams die wel vóór zijn. Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁰⁸ Afriscoop, *Guinée : Les leaders religieux freinent la lutte contre les MGF (spécialiste)*, 31 januari 2014.

⁴⁰⁹ Vertrouwelijke bronnen.

⁴¹⁰ Vertrouwelijke bronnen.

⁴¹¹ 69% van de besneden vrouwen tegenover 25% van de onbesneden vrouwen, 71% van de moslims tegenover 42% van de christenen, 79 % van de Peul tegenover 35 % van de Guerzés, 72% van de onopgeleiden tegenover 57% van de goed opgeleiden, 76% van de armen tegenover 65% van de rijken.

⁴¹² Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2005*, Calverton: DNS et ORC Macro, april 2006.

⁴¹³ 77% van de moslims en 53% van de christenen, 80% op het platteland, 69% in de stad, 82% van de niet opgeleiden, 55% van de opgeleiden.

⁴¹⁴ Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro, *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012*, november 2013.

⁴¹⁵ Ibid.

vrouwen in de leeftijd van 15-49 jaar 79% is besneden door traditionele besnijders en 14% door verpleegkundigen dan wel vroedvrouwen; in de leeftijdscategorie 0-14 bedroegen de percentages respectievelijk 66% en 28%.⁴¹⁶ Hoewel de medicalisering van de besnijdenis de ernst en de gevolgen kan beperken, wordt deze door de autoriteiten en de organisaties die strijden voor de totale afschaffing afgewezen. Die vinden dat deze tendens tegen hun pogingen tot afschaffing ingaat. Ook wordt er geen nazorg verricht.⁴¹⁷ Ngo's proberen de traditionele *exciseuses* duidelijk te maken dat besnijdenis ernstige gevolgen kan hebben en hen over te halen hun messen in te leveren. Daarnaast proberen zij inkomsten genererende activiteiten⁴¹⁸ voor hen te vinden.⁴¹⁹

Opvolging besnijders

Het komt voor dat dochters hun moeder opvolgen als besnijder, maar het is niet noodzakelijk. Besnijders oefenen traditioneel hun vak zo lang mogelijk uit, maar steeds meer besnijders staken hun activiteiten vanwege de voorlichtingscampagnes. Als meisjes worden aangewezen hun moeder op te volgen als besnijder dan kunnen zij dit weigeren.⁴²⁰

Herbesnijdenis

Een symbolische verwonding wordt tegenwoordig steeds meer toegepast als alternatief voor de traditionele besnijdenis waarvan de risico's bekend zijn. Het komt in zeer traditionele milieus voor dat de familie in het dorp van oordeel is dat de 'medische besnijdenis' niet voldoende is en dan een traditionele besnijdenis eist. Afgezien van een dergelijk geval – dat overigens zelden voorkomt – wordt herbesnijdenis volgens medische bronnen niet toegepast.⁴²¹

Invloed familie

In de stad kunnen vrouwen zich in het algemeen gemakkelijker aan de invloedssfeer van de familie – en daarmee aan besnijdenis – onttrekken dan in de dorpen.⁴²² Sinds het ambtsbericht van maart 2013 is de situatie voor meisjes en vrouwen in Guinee die nog niet zijn besneden en zich aan besnijdenis willen onttrekken volgens bronnen enigszins verbeterd. De meeste meisjes zijn geïnformeerd over de gevolgen van besnijdenis door programma's en spots op radio en televisie en voorlichtingscampagnes in de dorpen.⁴²³ Meisjes die zich aan de sociale druk in hun dorp willen onttrekken, trekken over het algemeen in bij familie in de stad.⁴²⁴ Als meisjes naar de stad gaan en daar geen familie hebben, worden ze doorverwezen naar de *chef de quartier*. Die gaat op zoek naar haar *communauté* in de stad, die haar (tijdelijk) kan opvangen en haar kan helpen om werk te zoeken.⁴²⁵

⁴¹⁶ Ibid. Vertrouwelijke bron.

⁴¹⁷ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012. Vertrouwelijke bron.

⁴¹⁸ Activités génératrices de revenus – AGR.

⁴¹⁹ Enige jaren geleden voerde een traditionele besnijder in een maand 30 à 40 besnijdenissen uit. Dit aantal is teruggelopen, omdat thans veel besnijdenissen in het geheim worden uitgevoerd. Goed opgeleiden vragen vaak om een partiële besnijdenis zonder de lippen aan te raken, vrouwen op het platteland om een totale besnijdenis. Soms worden meisjes uit de stad meegenomen naar de 'brousse' om te worden besneden. Vertrouwelijke bronnen.

⁴²⁰ Vertrouwelijke bron.

⁴²¹ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012. Vertrouwelijke bron.

⁴²² Ibid; Vertrouwelijke bronnen.

⁴²³ Vertrouwelijke bronnen.

⁴²⁴ Vertrouwelijke bronnen.

⁴²⁵ Vertrouwelijke bron.

Wetgeving FGM

Artikel 265 van het Wetboek van Strafrecht verbiedt vrouwenbesnijdenis. Overtreding kan worden bestraft met levenslange dwangarbeid en – in geval het slachtoffer binnen 40 dagen na de besnijdenis overlijdt – met de doodstraf. Artikel 6 van de Grondwet verbiedt wrede en onmenselijke behandeling en de *Loi du 10/07/2000* (L/2000 010) noemt expliciet FGM als misdaad. De teksten die deze wet uitvoerbaar moeten maken zijn in 2011 getekend door de desbetreffende ministers, waardoor een belangrijke juridische basis is ontstaan voor vervolging door de autoriteiten. Het komt echter zelden voor dat de ouders een klacht indienen tegen een besnijdster of tegen de leden van de familie die de besnijdenis zonder hun medeweten zouden hebben uitgevoerd.⁴²⁶ De wetgeving wordt niet actief gehandhaafd.⁴²⁷

Aangifte FGM

Het is mogelijk om aangifte te doen tegen FGM, maar het gebeurt vrijwel nooit.⁴²⁸ Vrouwen schamen zich om erover te praten, het hoort bij de traditie, en vinden het moeilijk aangifte te doen tegen de eigen familie, die over het algemeen verantwoordelijk is voor FGM.⁴²⁹ Aangiftes van FGM worden door de politie zelden serieus genomen.⁴³⁰ Als gevolg van corruptie, nepotisme en incompetentie van de politie en het slecht functioneren van de rechtsstaat wordt vrijwel nooit strafvervolging ingesteld.⁴³¹

Bescherming tegen FGM

Officieel kunnen meisjes en vrouwen aankloppen bij de afdeling *Promotion Féminine et de l'Enfance* van het ministerie van Sociale Zaken of bij het *Office de Protection du genre, de l'enfance et des mœurs* (OPROGEM) onder het ministerie van Veiligheid. In de praktijk bieden de autoriteiten geen daadwerkelijke bescherming. Meisjes die zich willen onttrekken aan FGM kunnen zich in principe wenden tot specifieke Ngo's⁴³² voor opvang en bescherming. Maar deze kunnen niet veel meer dan doen adviezen geven.⁴³³

FGM na terugkeer

Als een onbesneden meisje of vrouw na afwijzing van een asielaanvraag terugkeert naar Guinee is het mogelijk dat zij dan alsnog besneden zal worden. Dit is afhankelijk van de leeftijd, waar zij oorspronkelijk vandaan komt en het opleidingsniveau van het meisje en haar ouders. In *Guinée forestière* kunnen meisjes ook later dan de gangbare leeftijd worden besneden; in andere gebieden gebeurt dat niet. Volgens diverse bronnen nemen meisjes die ouder zijn dan 15 jaar zelf de beslissing of ze zich al dan niet laten besnijden.⁴³⁴

⁴²⁶ Mission organisée conjointement par le CGRA (Belgique), l'OFPPRA (France) et l'ODM (Suisse), maart 2012. US State Department.

⁴²⁷ Vertrouwelijke bron.

⁴²⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴²⁹ Slachtoffers die (toch) aangifte doen kunnen bijstand krijgen van de *Association des femmes juristes de la Guinée*. Vertrouwelijke bron.

⁴³⁰ Enkele jaren geleden had een grootmoeder in Pita haar kleindochter – die niet besneden wilde worden – naar een besnijdster gebracht; het meisje overleed na de besnijdenis. Daarop werden de grootmoeder en de *exciseuse* door de *gendarmes* opgesloten. Maar de bevolking eiste hun vrijlating, waarop de *gendarmes* de vrouwen vrijlieten om een volksoproer te voorkomen. Vertrouwelijke bron.

⁴³¹ Vertrouwelijke bron.

⁴³² Zoals de *Association Mère en Enfant*, Tostan, Plan Guinée en het *Réseau des Femmes du Fleuve Mano pour la paix*.

⁴³³ Vertrouwelijke bron.

⁴³⁴ Vertrouwelijke bronnen.

3.4.5 LHBT

Seksuele handelingen tussen personen van hetzelfde geslacht worden beschouwd als schending van de openbare zeden, dan wel als tegennatuurlijke handelingen. Zij kunnen worden bestraft met een gevangenisstraf van ten minste zes maanden en ten hoogste drie jaar en een geldboete van ten minste 100.000 en ten hoogste 1.000.000 frank. De strafbaarstelling is van toepassing zelfs indien beide partijen meerderjarig zijn en instemmen met de handeling. Voor een homoseksuele verkrachting geldt dezelfde strafmaat als voor een heteroseksuele verkrachting. Tijdens de verslagperiode hebben geen strafrechtelijke vervolgingen plaatsvonden wegens het verrichten van homoseksuele handelingen.⁴³⁵

Zoals in veel Afrikaanse landen rusten er in Guinee diepe sociale, religieuze en culturele taboes op homoseksualiteit. Homoseksualiteit wordt vaak gezien als een ziekte of afwijking. Hierdoor komen LHBT's vrijwel nooit uit voor hun geaardheid. De sociale druk op mannen en vrouwen, zowel homoseksuelen als heteroseksuelen, om een gezin te stichten is groot.⁴³⁶

In augustus 2013 arresteerde de politie een groep van ruim dertig homoseksuelen, waarvan sommige waren verkleed als vrouw. De politie nam hun telefoons en sieraden in beslag. Nadat vertegenwoordigers van de LHBT-gemeenschap bij de autoriteiten protesteerden, werd de groep vrijgelaten.⁴³⁷ In januari 2014 traden homoseksuele artiesten op bij een huwelijksceremonie in de wijk Matoto in Conakry. De politie nam enkele van hen mee naar het bureau; na betaling van 150 euro werden ze weer vrijgelaten.⁴³⁸ Voor zover bekend hebben zich overigens tijdens de verslagperiode geen majeure incidenten voorgedaan.⁴³⁹

In Guinee komt de in 2011 opgerichte organisatie '*Afrique Arc-en-Ciel*' op voor de belangen van LHBT's. De organisatie krijgt ondersteuning van de Franse ambassade, van ONUSIDA – de VN-organisatie die Aids bestrijdt – en andere VN-organisaties, onder meer bij het organiseren van vergaderingen.⁴⁴⁰ In Conakry zijn informele ontmoetingsplaatsen zoals *Le Ciel Plus* in Conakry. In Guinee is ook een kleine internationale LHBT-gemeenschap, men vindt er onder meer Ivorianen, Malinezen, Sierraleoners en Gambianen.⁴⁴¹

Het parlement ontkende begin 2014 geruchten die de ronde deden als zou een wetsontwerp in voorbereiding zijn dat de positie van homoseksuelen zou erkennen.⁴⁴² De *grand imam* van Conakry sprak zich openlijk uit tegen homoseksualiteit.⁴⁴³

3.4.6 *Alleenstaande minderjarigen*

Wetgeving en maatschappelijke positie

Guinee is partij bij het Verdrag inzake de rechten van het kind. De beginselen uit dit verdrag zijn overgenomen in de wetgeving. Een persoon wordt volgens het Guineese

⁴³⁵ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014. Vertrouwelijke bron.

⁴³⁶ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

⁴³⁷ Vertrouwelijke bronnen.

⁴³⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴³⁹ Vertrouwelijke bron.

⁴⁴⁰ Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁴¹ Vertrouwelijke bron.

⁴⁴² Afrikalog.com, *Homosexualité: L'Assemblée dément la rumeur d'une proposition de loi*, 24 februari 2014.

⁴⁴³ Africaguinee.com, *Cas de l'homosexualité en Guinée : Le grand imam de Conakry hausse le ton !*, 8 maart 2014.

burgerlijk wetboek (*Code civil*) meerderjarig als hij 21 jaar is.⁴⁴⁴ Ook een minderjarige die is gehuwd of 'geëmancipeerd' wordt geacht meerderjarig te zijn.⁴⁴⁵ Volgens verschillende bronnen is een persoon echter al vanaf achttien jaar meerderjarig en kan hij/zij bepaalde handelingen verrichten zoals het aanvragen van een paspoort.⁴⁴⁶ Volgens het burgerlijk wetboek is minimumleeftijd om in het huwelijk te kunnen treden achttien voor mannen en zeventien jaar voor vrouwen. Volgens het traditionele recht zijn huwelijken echter al vanaf ongeveer veertien jaar toegestaan.⁴⁴⁷

Reis- en identiteitsdocumenten

Voor kinderen kan een geboortebewijs worden verkregen na de geboorte. Indien er geen geboortekte aanwezig is, kan een zogenaamd *jugement supplétif* (een vervangende akte) worden aangevraagd. Voor minderjarigen kan een schoolkaart worden gebruikt om zich te legitimeren. Boven achttien jaar is een nationale identiteitskaart verplicht. Een paspoortaanvraag voor een minderjarige dient te worden gedaan door de ouders of verzorgers. Zie ook paragraaf 2.3 betreffende documenten.

Opvang

Net als in andere Afrikaanse landen zijn in de praktijk niet alleen de ouders maar de hele samengestelde familie (*famille étendue*) verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Als beide ouders komen te overlijden, worden de kinderen in de meeste gevallen opgevangen door leden van de samengestelde familie of andere bekenden, die verbonden zijn met de familie. Ooms, tantes, oudere broers en zusters zijn volgens de traditionele gewoonte de aangewezen personen om kinderen op te vangen. De familieraad – een traditionele bijeenkomst van familieleden waarbij de familieoudsten de meeste invloed hebben – kan besluiten het kind aan een van deze familieleden toe te vertrouwen en diegene zal dan de bezittingen van het kind beheren totdat het kind volwassen is.⁴⁴⁸ Vooral in steden als Conakry kan de bereidheid van familie of anderen om minderjarigen op te vangen in de praktijk beperkt zijn, als gevolg van problemen op het gebied van huisvesting en voeding, problemen tussen de familie en het kind, en vanwege werkloosheid en lage inkomsten.⁴⁴⁹ Overigens wonen in Guinee bij 80 procent van de gezinnen in steden kinderen die (verre) familieleden zijn. Vaak gaat het om arme ouders die hun kinderen, vaak al op jonge leeftijd, naar familie in de stad sturen.⁴⁵⁰ Als de ouders overlijden of als zij om andere redenen niet voor de kinderen kunnen of willen zorgen, komt het in ook weleens voor dat zij hun kind weggeven aan een rijke(re) familie (of in sommige gevallen een islamitische leermeester (*marabout*)). Dit fenomeen wordt wel beschreven als *confiage*. De praktijk van *confiage* is sociaal geaccepteerd en wordt door de meeste Guineeërs niet als een negatief fenomeen beschouwd.

⁴⁴⁴ Code civil, articles 24, 399 en 443.

⁴⁴⁵ Code civil, articles 24, 432, 433. Artikel 432 stipuleert dat een minderjarige volledige rechten verkrijgt door het aangaan van een huwelijk. Artikel 433 stipuleert dat een minderjarige, zelfs als hij of zij niet is getrouwd, door zijn of haar vader als 'geëmancipeerd' bij de rechtbank aangegeven als de minderjarige 18 jaar is geworden. Daarmee kan een minderjarige (beperkte) handelingsbekwaamheid verkrijgen. Krachtens artikel 443 kan deze handelingsbekwaamheid aan een 'geëmancipeerde' minderjarige worden ontnomen.

⁴⁴⁶ Vertrouwelijke bron.

⁴⁴⁷ République de Guinée, Code civil, Art. 280: Des conditions nécessaires pour contracter mariage, verkrijgbaar via <https://sites.google.com/site/guineejuristes/codes>; US Department of State, Country Report on Human Rights Practices 2011 – Guinea, 24 mei 2012; 'Guinee – le mariage', Commissariat general aux refugies et aux apatrides du Royaume de Belgique, april 2012.

⁴⁴⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴⁴⁹ Vertrouwelijke bron.

⁴⁵⁰ http://www.unicef.org/wcaro/english/overview_6593.html

Opvangthuizen en opvang door niet-gouvernementele organisaties

Er zijn in Guinee geen adequate opvangfaciliteiten van overheidswege. Wel bestaan er volgens een bron *'comités locales de protection'* onder de *'Direction de Petite Enfance'*. Dit zijn groepen vrijwilligers (vaak notabelen) die zich inzetten voor kinderen. De weinige opvanghuizen voor minderjarigen in Guinee worden geleid door stichtingen en niet-gouvernementele organisaties, met name Sabou Guinée. Sommige opvangcentra bieden alleen een slaapplek. Kinderen worden opgevangen al naar gelang hun *'categorie'*. Sabou Guinée vangt kinderen in *'moeilijke situaties'* op (slachtoffers van uitbuiting, kinderhandel en mishandeling). AIME (*Action d'Intégration Mère et Enfant*) en AFA (*Aide à la Famille Africaine*) zetten zich in voor HIV-geïnfecteerde kinderen. De SOS Kinderdorpen vangen wezen op en de Foyer Saint Joseph straatkinderen. De vier opvangcentra van Sabou Guinée in Conakry⁴⁵¹, Labé, Kindia en Mamou bieden plaats aan 6-20 kinderen. Dit lijkt weinig, maar in de praktijk blijven bedden vaak onbezet.⁴⁵² De SOS Kinderdorpen bieden meer capaciteit.

Sabou Guinée heeft opvangcentra waar kinderen twee weken tot drie maanden kunnen blijven; in deze periode worden de ouders of familieleden getraceerd.⁴⁵³ In complexe gevallen kunnen de kinderen langer blijven.⁴⁵⁴ De centra zijn uitgerust met jongens- en meisjesslaapzalen – elk kind krijgt een eigen bed – sanitaire voorzieningen (douches) en een gezamenlijke zit/speelruimte, die wordt gebruikt voor sociale activiteiten, spelletjes en toneel.⁴⁵⁵ Sabou Guinée heeft niet de faciliteiten om gehandicapte kinderen op te vangen of te zorgen voor kinderen met ernstige problemen.⁴⁵⁶ Voor wat betreft huisvesting en hygiëne zijn de normen van Sabou Guinée aangepast aan de Afrikaanse context. Zo worden bijvoorbeeld klamboes (muskietennetten) gebruikt in plaats van airconditioning.⁴⁵⁷ Soms blijven er ook volwassenen logeren die de kinderen begeleiden.⁴⁵⁸ Ook in de SOS-kinderdorpen is de kwaliteit van de opvang acceptabel. In de andere centra is de opvang onder de normen.

Herintegratie

Opvangcentra proberen in het algemeen minderjarigen te herintegreren bij de familie. Ngo's op dit gebied staan voortdurend in contact met partners in hetzelfde (inter)nationale netwerk en wisselen informatie uit over de minderjarigen die ze onder hun hoede hebben. Als er geen familie beschikbaar is of deze niet in staat is het kind op te vangen, dan zoeken zij een gastgezin. Ngo's als Sabou Guinée en Terre des Hommes hanteren strikte criteria voor aspirant gastgezinnen en blijven het minderjarig kind twee jaar volgen, ongeacht of het kind naar de eigen familie terugkeert of wordt opgenomen in een gastgezin.⁴⁵⁹ Toch blijkt het niet in alle gevallen mogelijk minderjarigen onder te brengen bij de eigen familie of een gastgezin, zoals bij ernstig gehandicapte kinderen.⁴⁶⁰ Ook sommige straatkinderen zijn moeilijk onder te brengen. Sommige kinderen zijn vóór het huwelijk van hun moeder (door een andere vader) verwekt en worden niet op dezelfde manier erkend

⁴⁵¹ Het opvangcentrum in Conakry is begin 2014 tijdelijk gesloten geweest.

⁴⁵² Tijdens een bezoek aan het opvangcentrum van Sabou Guinée in Labé op 4 maart 2014 was slechts één van de bedden bezet.

⁴⁵³ 95% van de kinderen wordt geherintegreerd in de familie. De familie is niet altijd blij met de terugkeer van kinderen, vooral wanneer de familie de kinderen naar het buitenland heeft gestuurd. Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁵⁴ Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁵⁵ De nadruk ligt op psychosociale ondersteuning van de kinderen. Via spelletjes probeert Sabou Guinée uit te zoeken wat het beste is voor de kinderen. Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁵⁶ Vertrouwelijke bron.

⁴⁵⁷ Vertrouwelijke bron.

⁴⁵⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴⁵⁹ Daarbij wordt ook goed opgelet of de minderjarige niet in een situatie is beland waarin hij of zij kan worden uitgebuit. Vertrouwelijke bron.

⁴⁶⁰ Vaak wordt gedacht dat deze kinderen behekst zijn. Vertrouwelijke bron.

als de andere kinderen in het gezin. Ze kunnen zich gekrenkt voelen en het huis verlaten. Andere kinderen trekken door de armoede weg van huis om te gaan werken in kleine bars op zoek naar geld. Sommigen gaan er vandoor met het geld van werkgever. Ze hebben geen opvoeding van hun ouders en geen basisonderwijs gehad. Voor Ngo's is het moeilijk hen in het gareel te krijgen.⁴⁶¹

Toezicht

De opvanghuizen staan onder toezicht van het ministerie van Sociale Zaken.⁴⁶² Volgens het ministerie van Sociale Zaken waren er veel geregistreerde en ongeregistreerde weeshuizen. In de 49 geregistreerde weeshuizen werd gezorgd voor 4.822 kinderen. Soms berichtte de pers over misstanden in weeshuizen, maar betrouwbare statistieken waren niet beschikbaar.⁴⁶³

Het ministerie van Sociale Zaken⁴⁶⁴ en OPROGEM⁴⁶⁵ zijn belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van repatrianten.⁴⁶⁶ In het geval van terugkerende minderjarigen wendt de overheid zich vaak tot Sabou Guinee voor opvang en herintegratie.

Organisaties

Hieronder enkele activiteiten van organisaties die zich inzetten voor alleenstaande minderjarigen.

SOS Kinderdorpen

SOS Kinderdorpen heeft vestigingen in Conakry, Labé, Kankan en Nzerekore. In deze Kinderdorpen krijgen straatkinderen die hun familie zijn kwijtgeraakt onderdak en onderwijs. SOS probeert daarnaast de leefomstandigheden van de (arme) families verbeteren opdat de kinderen naar school kunnen gaan.⁴⁶⁷ Zo heeft SOS in de *communautés* in Labé en omgeving enkele honderden arme families – met in totaal 900 kinderen – geselecteerd, die drie jaar lang bijstand krijgen zodat zij uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. SOS leert de leden van de families geld te verdienen met tuinbouw, verven, kleine handel of horeca.⁴⁶⁸

Terre des Hommes

Terre des Hommes ontwikkelt sinds 1987 projecten voor moeder- en kindzorg.⁴⁶⁹ Ook helpt Terre des Hommes slachtoffers van kinderuitbuiting, weggelopen kinderen en kinderen die in aanraking met justitie komen. Daarnaast begeleidt de organisatie kinderen die in instellingen of bij gastgezinnen zijn geplaatst. Terre des Hommes

⁴⁶¹ Volgens de Guinese wet is het opsluiten van een minderjarige die is gearresteerd wegens een misdrijf een laatste optie, de voorkeur moet worden gegeven aan bemiddeling, inschakeling van de familie, bewustmaking en andere maatregelen. Bij een eerste verhoor moeten kinderen worden begeleid door een ouder of voogd en een advocaat. Maar de staat beschikt over veel te weinig raadslieden die kinderen kunnen bijstaan: slechts tien voor het hele land. Volgens UNICEF verbleven in 2013 ongeveer 600 kinderen in detentie. Sommige kinderen brengen meer dan een jaar in de cel door na het stelen van voedsel of geld zonder dat ze een rechter te zien krijgen. Alleen in Conakry zijn rechtbanken die zijn gespecialiseerd in kinderrechtspraak. Kinderen in politiedetentie en huizen van bewaring staan bloot aan een slechte behandeling en foltering. Bij gebrek aan middelen beschikt Guinee niet over detentiefaciliteiten voor minderjarigen; organisaties als Sabou en Terre des Hommes moedigen alternatieven aan als taakstraffen en opleidingscentra – een aanpak waarin de Guinese wet voorziet. De politie heeft de handen vol aan kinderen die drugs gebruiken waardoor ze onhandelbaar en opstandig worden. IRIN, *Gaps in Guinea's penal system rob children of their rights*, 9 september 2013. Zie ook IRIN, *Guinea's police to go from "enemy" to partner*, 17 september 2013. Vertrouwelijke bron.

⁴⁶² Ministère de l'Action Sociale de la Promotion Féminine et de l'Enfance. Vertrouwelijke bron.

⁴⁶³ US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2013 – Guinea*, 27 februari 2014.

⁴⁶⁴ Ministère de l'Action Sociale de la Promotion Féminine et de l'Enfance.

⁴⁶⁵ L'office de protection du genre, de l'enfant et des mœurs.

⁴⁶⁶ Vertrouwelijke bron.

⁴⁶⁷ Het schoolgeld bedraagt 250.000 FG per leerling per jaar. Een gezin dat 3 à 4 kinderen heeft kan dat niet opbrengen.

⁴⁶⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴⁶⁹ Terre des Hommes ontwikkelt daarnaast zogenaamde WASH-projecten: Water, Sanitation and Hygiene.

zorgt voor opleidingen van meisjes; door een diploma te halen vergroten zij hun mogelijkheden om te studeren of een baan te vinden. Ook begeleidt de organisatie onbegeleide kinderen die terugkeren naar Guinee. Terre des Hommes is actief in Mali, Burkina Faso, Togo, Benin en Guinee. In Guinee heeft de organisatie vestigingen in Conakry, Nzerekore, Mascanta, Kankan en Kerouane. Terre des Hommes leidt daarnaast ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken⁴⁷⁰ op, opdat deze de rol van toezichthouder van weeshuizen en opvangcentra naar behoren kunnen verrichten.⁴⁷¹ Terre des Hommes werkt samen met het IOM, SABOU Guinée en 3AE^{472, 473}.

Sabou Guinée

Sabou Guinée richt zich sinds 1994 op de bescherming van kinderen. Sabou heeft vestigingen in Conakry, Mamou, Labé, Nzerekore en Guéckédou. Het gaat om kinderen die op drift zijn geraakt - er is een uittocht van het platteland - en bloot staan aan geweld, aan FGM en kindhuwelijken. Sabou heeft programma's voor de herintegratie van kinderen die in aanraking zijn met justitie. Sabou werkt samen met de Guinese overheid, Terre des Hommes Zwitserland, Save the Children, The *International Social Service* (ISS), Le Forum mondial des droits humains USA en met verscheidenen Europese ambassades. SABOU is een partner van UNICEF, IOM en UNHCR. De organisatie zorgt voor kinderen in transit en de herintegratie in de sub regio West-Afrika. Sabou traceert familieleden en herintegreert kinderen bij de familie in het kader van vrijwillige terugkeer.⁴⁷⁴

2APSD

2APSD⁴⁷⁵ richt zich onder meer op weggelopen kinderen opvangt en kinderen die in aanraking komen met Justitie. De organisatie begeleidt in samenwerking met het Rode Kruis kinderen in detentie en op politiebureaus. In Mamou - waar ongeveer 20 straatkinderen wonen - is een opvangcentrum voor de heroriëntatie van deze kinderen. Het *Centre Promotion féminine* zorgt ervoor dat meisjes die geen schoolopleiding hebben gehad een vak leren, zoals naaien of het verven van kleding.⁴⁷⁶

UNICEF

UNICEF richt zich op gezondheidszorg, onderwijs en bescherming. Kinderen in Guinee zijn kwetsbaar vanwege de (soms) extreme armoede. Veel gezinnen moeten rondkomen van één dollar per dag. 50% van de kinderen heeft geen toegang tot basiszorg en gaat niet naar school.⁴⁷⁷ UNICEF probeert het justitiële systeem te versterken. Veel kinderen zitten samen met volwassenen opgesloten en brengen veel tijd door in preventieve hechtenis. Begin 2014 verbleven meer dan honderd kinderen illegaal in voorarrest, zonder te zijn voorgeleid aan de rechter, in de centrale gevangenis van Conakry. Veel straatkinderen die sociale problemen hebben zijn gedetineerd omdat ze kleine diefstallen hebben gepleegd. In de gevangenis

⁴⁷⁰ Ministère de l'Action social, de Direction nationale de l'Enfance.

⁴⁷¹ Vertrouwelijke bron.

⁴⁷² 3AE (*Agence Autonome d'assistance Intégrée aux Entreprises*) is gespecialiseerd in het opstarten en ontwikkelen van het klein- en middelgrootbedrijf en het verstrekken van micro-kredieten. Terugkeerders worden begeleid bij het volledige traject van het ontwikkelen van een businessplan, zoals inschatten van de haalbaarheid ervan, eventuele trainingsbehoefte, tot en met de aankoop van materiaal en de uiteindelijke opstart van de onderneming.

⁴⁷³ Vertrouwelijke bron.

⁴⁷⁴ Vertrouwelijke bron.

⁴⁷⁵ Association d'aide aux personnes en situation difficile.

⁴⁷⁶ Vertrouwelijke bron.

⁴⁷⁷ Alleen degenen die een geboorteakte kunnen tonen hebben toegang tot (onderwijs)voorzieningen. Als een kind geen geboorteakte kan tonen, wil een school het kind nog wel eens het voordeel van de twijfel gunnen, maar niet in alle gevallen. Kinderen zijn zonder geboortebewijs niet in staat om aan te tonen dat zij minderjarig zijn. Naar schatting beschikt 57% van de bevolking over een geboorteakte. Vertrouwelijke bron.

staan ze bloot aan ondervoeding en seksueel misbruik.⁴⁷⁸ Er is een kinderrechtbank, maar zaken tegen kinderen worden afgehandeld door een gewone rechtbank van eerste aanleg.⁴⁷⁹ UNICEF richt zich ook op kinderarbeid. Vooral in de artisanale (kleinschalige) mijnbouw werken veel kinderen als mijnwerker, ze worden uitgebuit. In de verslagperiode zijn doden gevallen door kwik- en kaliumcyanidevergiftiging.⁴⁸⁰

3.4.7 *Dienstplichtweigeraars en deserteurs*

Guinee kent geen dienstplicht. Regeringsmaatregel nr. 072/PRG/SGG/90 bepaalt weliswaar dat personen tussen 18 en 25 jaar opgeroepen kunnen worden voor dienst in het leger, maar in de praktijk wordt deze maatregel niet uitgevoerd. Het Guinese leger bestaat uit (betaalde) vrijwilligers en beroepssoldaten. Gedwongen rekrutering of ronseling voor de officiële Guinese strijdkrachten komt voor zover bekend niet voor.

Desertie is strafbaar. Afhankelijk van de ernst van de feiten varieert de straf van een korte gevangenisstraf (van vier dagen tot twee maanden in vreedetijd⁴⁸¹) tot de doodstraf (in oorlogstijd). Deserteurs zijn in de praktijk meestal soldaten die zonder verlof (tijdelijk) hun post hebben verlaten of die hun verloftijd hebben overschreden. De gangbare straf is in dat geval gevangenisstraf of ontslag uit het leger.⁴⁸²

⁴⁷⁸ Vertrouwelijke bron.

⁴⁷⁹ Vertrouwelijke bronnen.

⁴⁸⁰ Vertrouwelijke bron.

⁴⁸¹ Artikel 547 alinea 1 van het Wetboek van Strafrecht bepaalt : « Tout militaire coupable de désertion à l'intérieur en temps de paix est puni de 4 jours à 2 mois d'emprisonnement. »

⁴⁸² République de Guinée, Code pénal, Livre V: Infractions d'ordre militaire et peines applicables par le Tribunal militaire, artt 546-557 (Loi N° 36 du 31 décembre 1998 portant code pénal).

4 Vluchtelingen en ontheemden

4.1 Ontheemden- en vluchtelingenstroom

Guinese vluchtelingen en ontheemden

Volgens UNHCR bevonden zich midden 2013 – op het hoogtepunt van de verkiezingsonlusten – 13.956 Guinese vluchtelingen in de regio West-Afrika.⁴⁸³

Buitenlandse vluchtelingen in Guinee

Tijdens de verslagperiode waren de vluchtelingen op Guinees grondgebied voornamelijk afkomstig uit Liberia en Ivoorkust, en in mindere mate uit Sierra Leone. Volgens cijfers van UNHCR bevonden zich midden 2013 10.903 vluchtelingen in Guinee, waarvan 3.769 uit Liberia en 6.697 uit Ivoorkust en de overigen uit andere landen zoals Sierra Leone.⁴⁸⁴

UNHCR biedt ondersteuning aan vluchtelingen in de vorm van voedsel, medische zorg en onderwijs. Hierbij werkt de organisatie samen met het *Bureau National de la Coordination des Réfugiés* (BCNR). Guinee is partij bij zowel het Verdrag als het Protocol betreffende de status van vluchtelingen en werkt samen met UNHCR en andere (humanitaire) organisaties die vluchtelingen ondersteunen.

4.2 Opvang in de regio

Hoewel zich volgens de UNHCR midden 2013 bijna 14.000 vluchtelingen in West-Afrika bevonden, blijkt uit de factsheet Senegal – traditioneel het land waar Guineeërs heengaan⁴⁸⁵ – van de UNHCR dat zich in dat land in september 2013 (slechts) 13 vluchtelingen en 90 asielzoekers uit Guinee bevonden.⁴⁸⁶ Het totale aantal ligt in werkelijkheid hoger omdat veel van de vluchtelingen onderdak vinden bij familieleden en zich niet laten registreren bij UNHCR. De gebrekkige registratie hangt ook samen met het feit dat men binnen de CEDEAO-regio vrij kan reizen.

4.3 Activiteiten internationale organisaties

Een groot aantal VN-organisaties, waaronder UNHCR, UNICEF, UNFPA en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), en gouvernementele organisaties, waaronder IOM en het Internationale Rode Kruis, is actief in Guinee. Daarnaast zijn er tientallen nationale en internationale niet-gouvernementele organisaties actief.

UNHCR registreert en ondersteunt vluchtelingen in Guinee. De organisatie houdt zich onder andere bezig met de lokale integratie en vrijwillige terugkeer van vluchtelingen en het bevorderen van economisch herstel en vredesopbouw op lokaal niveau, bijvoorbeeld door de bouw van huizen en het verstrekken van microkredieten.

⁴⁸³ UNHCR regional operations profile – West Africa, Statistical Snapshot', geraadpleegd op 1 mei 2014.

⁴⁸⁴ UNHCR Operation in Guinea, Fact Sheet september 2013.

⁴⁸⁵ In Senegal wonen veel Guineeërs, het zijn economische migranten. De CEDEAO biedt veel mogelijkheden, het is niet altijd nodig om asiel aan te vragen. De Westafrikanen hebben binnen het CEDEAO-gebied geen problemen met documenten. In heel veel individuele gevallen vragen mensen hier niet om bescherming als vluchteling. West Afrika is de meest mobiele regio ter wereld. Vertrouwelijke bron.

⁴⁸⁶ UNHCR Operation in Senegal, Fact Sheet 31 juli 2013.

UNICEF houdt zich onder meer bezig met de verbetering van de gezondheidszorg voor moeder en kind, het bestrijden van ziekten en het verbeteren van watervoorzieningen. Daarnaast helpt UNICEF bij het verbeteren van het onderwijs voor meisjes en het bestrijden van vrouwenbesnijdenis.

IOM werkt in Guinee onder andere aan projecten op het gebied van de terugkeer en herintegratie van slachtoffers van mensenhandel en van afgewezen asielzoekers en vluchtelingen. IOM heeft bovendien een programma gericht op hervestiging.⁴⁸⁷

Het Internationale Rode Kruis houdt zich, in samenwerking met de Guinese autoriteiten, bezig met het bezoeken van gevangenen en het bevorderen van een betere behandeling van gedetineerden. Daarnaast helpt de organisatie bij het herstellen van familiebanden (onder andere bij kinderen die hun familie zijn kwijtgeraakt). Verder ondersteunt het CICR een tiental nationale en regionale ziekenhuizen en klinieken door middel van medische voorzieningen en het verzorgen van trainingen.

De activiteiten van UNFPA in Guinee richten zich met name op het bevorderen van de reproductieve gezondheidszorg en het tegengaan van geweld tegen vrouwen.

4.3.1 *Standpunt van UNHCR t.a.v. vluchtelingen uit Guinee*

UNHCR heeft geen officieel standpunt ingenomen ten aanzien van de terugkeer van afgewezen asielzoekers die afkomstig zijn uit Guinee.

4.4 **Terugkeer**

Vrijwillige terugkeer

De *Police de l'Air et des Frontières* is namens de Guinese autoriteiten belast met de grensbewaking en toelating van personen tot Guinees grondgebied. De Guinese autoriteiten stellen voor zover bekend geen andere voorwaarden aan de terugkeer van eigen onderdanen dan de vaststelling van nationaliteit en eventueel identiteit.

Het is niet bekend of gedurende de verslagperiode afgewezen asielzoekers die terugkeerden naar Guinee moeilijkheden hebben ondervonden met de autoriteiten die samenhangen met het feit dat zij ex-asielzoeker zijn.

Gedwongen terugkeer

De autoriteiten van Guinee werken voor zover bekend mee aan terugkeer van minderjarigen, samen met familieleden. Volgens een bron werden afgewezen asielzoekers die gedurende de verslagperiode terugkeerden naar Guinee in het algemeen – na een kort verhoor door de politie – opgehaald door hun familie. Een door Nederland uitgezette asielzoeker verklaarde op de televisie dat hij bij aankomst geld had betaald aan een politiecommissaris op het vliegveld.⁴⁸⁸

⁴⁸⁷ www.iom.int, 'Guinea – International Organization for Migration', geraadpleegd 1 mei 2014.

⁴⁸⁸ Volgens diens vrouw zou de commissaris 100 euro hebben gevraagd. De commissaris ontkende. Uitzending Zembla van 1 mei 2014. Dezerzijds zijn geen signalen ontvangen die erop duiden dat het hier een structurele situatie betreft.

5 Mensenhandel

Handel in mensen is volgens het Wetboek van Strafrecht verboden en wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten minste vijf en ten hoogste tien jaar.⁴⁸⁹

In de praktijk komt mensenhandel wel degelijk voor in Guinee. Binnen netwerken van mensenhandelaren fungeert Guinee als een land van oorsprong, van doorvoer en, in mindere mate, van bestemming. Het grootste deel van de slachtoffers van mensenhandel in Guinee is zelf afkomstig uit Guinee; een kleiner deel van de slachtoffers is afkomstig uit de omliggende landen. Met name minderjarigen zijn slachtoffer van mensenhandel. Vaak worden jongens tewerkgesteld in de agrarische sector, de mijnbouw of als straatverkoper of bedelaar. Meisjes belanden veelal in huishoudelijk werk of de prostitutie.⁴⁹⁰

Het is echter moeilijk een onderscheid te maken tussen (klassieke) mensenhandel, economische (vaak seizoensgebonden) migratie, het systeem van '*confiage*' (kinderen naar een rijkere familielid sturen) en het fenomeen waarbij ouders een kind naar een islamitische leermeester (*marabout*) sturen, dat weinig voorkomt in Guinee. Volgens verschillende bronnen komt (klassieke) mensenhandel in Guinee niet veel voor en is seizoensgebonden economische migratie wel een veelvoorkomend fenomeen.⁴⁹¹

Op 1 februari 2012 heeft Guinee zich aangesloten bij de Conventie van Den Haag betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen. In juni 2007 is een coalitie gevormd van Ngo's die strijden tegen kinderhandel. Tijdens de verslagperiode telde de coalitie 75 Ngo's, waaronder Plan Guinée, World Education, Terre des Hommes Lausanne, Child Fund Guinée, Village d'Enfants SOS, Sabou Guinée, Monde des Enfants en Aide à la Famille Africaine (AFA).⁴⁹²

5.1 Risico van represailles

Het is niet bekend wat het risico is van represailles jegens (minderjarige) slachtoffers van mensenhandel en hun familieleden. Evenmin is bekend of er gevallen van represailles waren tijdens de verslagperiode. De autoriteiten bieden weinig bescherming tegen geweld. Er bestaan mogelijkheden om aangifte te doen, maar in de praktijk heeft dit doorgaans weinig zin. Zie hiervoor paragrafen 3.2. betreffende toezicht en rechtsbescherming en 3.3.5. betreffende rechtsgang.

5.2 Risico van strafvervolgning

Prostitutie is niet strafbaar, souteneurschap wel. Prostitutie in het buitenland of als gevolg van mensenhandel is evenmin strafbaar. Op souteneurschap staat een maximumstraf van vijf jaar en een boete.⁴⁹³

⁴⁸⁹ US Department of State, *2013 Trafficking in Persons Report – Guinea*, 19 juni 2013; République de Guinée, Code pénal, art337, *Traite des personnes*, verkrijgbaar via <https://sites.google.com/site/guineejuristes/codes>.

⁴⁹⁰ US Department of State, *2013 Trafficking in Persons Report – Guinea*, 19 juni 2013.

⁴⁹¹ US Department of State, *2011 Trafficking in Persons Report – Guinea*, 27 juni 2011.

⁴⁹² <http://www.hcch.net/upload/stdq28qn.pdf>.

⁴⁹³ République de Guinée, Code pénal, artt 238-230 '*proxénitisme*', verkrijgbaar via <https://sites.google.com/site/guineejuristes/codes>.

5.3 **Sociale en maatschappelijke herintegratie**

De overheid is zich bewust van de problemen van mensensmokkel en –handel, maar deed volgens het 2013 *Trafficking in Persons Report* van het *US State Department* in 2012 weinig om deze te voorkomen.⁴⁹⁴ Op prostitutie ligt een sociaal stigma, ook wanneer het gedwongen prostitutie of verkrachting betreft. (Alleenstaande) vrouwen worden bij duurzame ontwijking van familierelaties veelal opgevangen door hun familie. Wat hun sociale positie is hangt af van de familie en de regio. Het komt geregeld voor dat gescheiden vrouwen hertrouwen.

5.4 **Opvangmogelijkheden**

De regering verschaftte geen legale, medische of psychologische ondersteuning aan (minderjarige) slachtoffers van mensenhandel, maar geleidde wel een onbekend aantal van hen op ad hoc basis door naar Ngo's; de regering werkte met deze Ngo's samen om deze slachtoffers te herenigen met hun familie.⁴⁹⁵ Enkele Ngo's, zoals IOM, RADDHO (*Rencontre Africaine pour la Défense des Droits de l'Homme*) en *Résau des femmes du Fleuve Mano pour la Paix*, zetten zich in voor slachtoffers van mensenhandel. Hun middelen en actieradius zijn echter beperkt. In 2013 koos OPROGEM een bouwperceel uit voor de bouw van het eerste opvangcentrum van de overheid voor de behandeling en bescherming van vrouwen en kinderen die slachtoffer zijn van misdrijven, waaronder kinderarbeid, dwangarbeid en prostitutie; maar vooralsnog stelde de regering geen geld voor de bouw ter beschikking.⁴⁹⁶

⁴⁹⁴ US Department of State, *2013 Trafficking in Persons Report – Guinea*, 19 juni 2013.

⁴⁹⁵ Ibid.

⁴⁹⁶ Ibid.

Geraadpleegde bronnen

American Bar Association:

- *'Access to Justice Assessment for Guinea', January 2012;*

Amnesty International:

- *'The state of the world's human rights, Annual Report 2013 – Guinea', 23 mei 2013;*
- *Concerns about impunity for excessive use of force, 11 juni 2013.*
- *Death sentences and executions in 2013, 27 maart 2014.*

CIA:

- *The World Factbook – Guinea, 28 maart 2014.*

Commissariat general aux réfugiés et aux apatrides du Royaume de Belgique:

- *'Guinée – La situation des homosexuels', september 2012;*
- *'Guinée – Le mariage', april 2012;*
- *'Guinée – Les mutilations génitales féminines (MGF)', september 2012;*
- *'Guinée – La situation ethnique, 17 september 2012.*

Committee to Protect Journalists:

- *Attacks on the Press 2013 – Guinea, 12 februari 2014.*

Direction Nationale de la Statistique (DNS) (Guinée) et ORC Macro:

- *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2005, april 2006;*
- *Enquête Démographique et de Santé, Guinée 2012, november 2013.*

Economist Intelligence Unit:

- *Guinea Country Report, 13 maart 2014;*
- *Guinea Country Report 4th Quarter 2012, 29 januari 2013.*

European Commission:

- *Guinée Rapport Final; Élections Législatives 28 Septembre 2013, 20 januari 2013.*

FIDH/OGDH:

- *'The fight against impunity in Guinea: progress observed, actions awaited', September 2012;*

Freedom House:

- *VN Freedom House, 'Freedom in the world 2013 - Guinea', 23 januari 2014;*
- *'Freedom of the Press 2013 – Guinea', 10 oktober 2013.*

Human Rights Watch:

- *'World Report 2013 - Guinea', 31 januari 2013;*
- *'World Report 2014 - Guinea', 21 januari 2014;*
- *Guinea: Minister Charged for Alleged Role in Stadium Massacre, 28 juni 2013;*
- *Guinea: High-Level Charges in 2009 Massacre, 3 juli 2013;*
- *Guinea: Stadium Massacre Victims Deserve Justice, 27 september 2013.*

UNHCR:

- *'Guinea – 2013 Regional Operations Profile – West Africa;*
- *UNHCR Operation in Guinea, Fact Sheet September 2013;*
- *UNHCR Operation in Senegal, Fact Sheet 31 July 2013.*

UN Human Rights Council:

- *'Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights on the situation of human rights in Guinea', 11 februari 2014.*

UN Security Council:

- *Report of the Secretary-General on the activities of the United Nations Office for West Africa, 28 juni 2013.*

US Department of State:

- *International Religious Freedom Report 2012– Guinea, 20 mei 2013;*
- *Country Reports on Human Rights Practices for 2011 – Guinea, 24 mei 2012;*
- *Country Reports on Human Rights Practices for 2013 – Guinea, 27 februari 2014;*
- *Trafficking in Persons Report 2013 – Guinea, 19 juni 2013.*

Tijdschriftartikelen, krantenartikelen, nieuwsberichten, persberichten:

AFP (Agence France-Presse)

Amnesty International

BBC

Committee to Protect Journalists

EIU (Economist Intelligence Unit)

FIDH (Fédération Internationale des ligues des Droits de l'Homme)

Human Rights Watch

IRIN (Integrated Regional Information Networks)

Jeune Afrique

Reporters Sans Frontières

Reuters

RFI (Radio France International)

UNHCHR (United Nations High Commissioner for Human Rights)

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)

UN News Service

Wetteksten:

Grondwet van de Republiek Guinee (Décret D/068/PRG/CNDD/SGPRG/2010 promulguant la Constitution adoptée par le Conseil National de la Transition le 19 avril 2010);

Wetboek van Strafrecht van de Republiek Guinee (Loi N° 036 du 31 décembre 1998 portant Code pénal);

Burgerlijk Wetboek van de Republiek Guinee (Loi N° 004 du 16 février 1983 portant Code civil);

Code de l'Enfant Guinéen (Loi/2008/011/an du 19 août 2008).

Internetpagina's:

www.africaguinee.com
www.afrik.com
www.afriquearcenciel.org
www.bbc.co.uk
www.businessweek.com
www.ceniguinee.org
www.conakrytime.com
www.cpj.org
www.diplomatie.gouv.fr
www.eiu.com
www.ethnologue.com
www.fco.gov.uk
www.fidh.org
www.guinee.gov
www.guinee58.com
www.guineeconakry.info
www.guineenews.org
www.imf.org
www.internetworldstats.com
www.iom.int
www.jeunefrique.com
www.nationsonline.org
www.observateur-guinee.com
www.radio-kankan.com
www.rewmi.com
www.rfi.fr
www.reuters.com
www.senat.fr
www.tlfq.ulaval.ca
www.treaties.un.org
www.universitaire.press-guinee.com
www.xe.com

Bijlage I:

Afkortingen

ABA	<i>American Bar Association</i>
AFA	<i>Aide à la Famille Africaine</i>
AGBEF	<i>Association Guinéenne pour le Bien-être Familial</i>
AGUISFEV	<i>Association guinéenne de soutien aux femmes victimes</i>
AIME	<i>Action d'Intégration Mère et Enfant</i>
BCNR	<i>Bureau National de la Coordination des Réfugiés</i>
CEDEAO	<i>Communauté économique des États de l'Afrique de l'Ouest</i>
CENI	<i>Commission Electoral Nationale Indépendante</i>
CNC	<i>Conseil National de la Communication</i>
CNDD	<i>Conseil National pour la Démocratie et le Développement</i>
CNT	<i>Conseil National de Transition</i>
CONAG-DCF	<i>Coalition Nationale de Guinée pour les Droits et la Citoyenneté de la Femme</i>
CPTAFE	<i>Coordination sur les Pratiques Traditionnelles néfastes à la santé de la Femme et de l'enfant</i>
DCPAF	<i>Direction centrale de la police de l'air et des frontières</i>
ECOWAS	<i>Economic Community Of West African States</i>
FGM	<i>Female genital mutilation</i>
FIDH	<i>Fédération Internationale des Ligues des droits de l'homme</i>
FOSSSEL	<i>Force Spéciale de Sécurisation des élections législatives</i>
MGF	<i>Mutilation génitale féminine</i>
NGO	<i>Non-Gouvernementele Organisatie</i>
OGDH	<i>Organisation Guinéenne de défense des Droits de l'Homme et du Citoyen</i>
ONUSIDA	<i>Programme Commun des Nations Unies Sur le VIH/SIDA</i>
OPROGEM	<i>L'office de protection du genre, de l'enfant et des moeurs</i>
PEDN	<i>Parti de l'espoir pour le développement national</i>
PNUD	<i>Programme des Nations Unies pour le développement</i>
RADDHO	<i>Rencontre Africaine pour la Défense des Droits de l'Homme</i>
RDIG	<i>Rassemblement pour le Développements Intégré de Guinée</i>
RPG	<i>Rassemblement du Peuple de Guinée</i>
SIRP	<i>Système d'identification et de reconnaissance de personnes</i>
UDG	<i>Union Démocratique de Guinée</i>
UFDG	<i>Union des Forces Démocratiques de Guinée</i>
UFR	<i>Union des Forces Républicaines</i>
UNFPA	<i>United Nations Population Fund</i>

Bijlage II: Kaart van Guinee

